

Základná škola, Kudlovská 11, Humenné

ZÁKLADNÁ ŠKOLA, KUDLOVSKÁ 11, HUMENNÉ

ŠKOLSKÝ VZDELÁVACÍ PROGRAM

***Škola hravosti, tvorivosti a
humánnosti.***

Základná škola, Kudlovská 11, Humenné

Motto: ***Spojme múdrosť so skúsenosťami pre úspešnú budúcnosť***

<i>Škola hravosti, tvorivosti a humánnosti.</i>
Vyučovací jazyk – slovenský
Forma vzdelávania – denná
Druh školy – štátna (právny subjekt)

Predkladateľ:	
Názov školy:	Základná škola, Kudlovská, Humenné
Adresa:	Základná škola, Kudlovská 11, 066 01 Humenné
Riaditeľ školy:	Mgr. Paulína Škerlíková
IČO:	37876741
Koordinátor pre tvorbu ŠkVP:	Mgr. Ľudmila Saloková
Kontakt	057 / 775 2027

Zriaďovateľ:	Mesto Humenné	
Adresa:	Kukorelliho 1500, 066 01 Humenné	
Kontakt:	057/775 2711	
Platnosť dokumentu od:	01. 09. 2025	

.....
podpis riaditeľa školy

OBSAH

1. Úvod
2. Konkrétne ciele výchovy a vzdelávania

3. Vízia a strategické ciele školy
4. Stupeň vzdelania
5. Formy výchovy a vzdelávania
6. Vyučovací jazyk
7. Rámcový učebný plán
8. Osobitosti výchovy a vzdelávania žiakov so zdravotným znevýhodnením a žiakov s nadaním v súlade s princípmi inkluzívneho vzdelávania
 - 8.1 Osobitosti výchovy a vzdelávania žiakov so zdravotným znevýhodnením
 - 8.2 Osobitosti výchovy a vzdelávania žiakov s nadaním
9. Osobitosti výchovy a vzdelávania cudzincov
10. Učebné osnovy a hodnotenie žiakov
 - 10.1 Učebné osnovy – prvý vzdelávací cyklus
 - 10.1.1 Vzdelávacia oblasť Jazyk a komunikácia
 - 10.1.1.1 Slovenský jazyk a literatúra
 - 10.1.1.2 Anglický jazyk a ANJ rozš.
 - 10.1.2 Vzdelávacia oblasť Matematika a informatika
 - 10.1.2.1 Matematika
 - 10.1.2.2 Informatika
 - 10.1.3 Vzdelávacia oblasť Človek a príroda
 - 10.1.3.1 Človek a príroda
 - 10.1.4 Vzdelávacia oblasť Človek a spoločnosť
 - 10.1.4.1 Človek a spoločnosť
 - 10.1.4.2 Etická výchova
 - 10.1.4.3 Ranný kruh
 - 10.1.4.4 Náboženská výchova
 - 10.1.5. Vzdelávacia oblasť Umenie a kultúra
 - 10.1.5.1 Hudobná výchova
 - 10.1.5.2 Výtvarná výchova
 - 10.1.6 Vzdelávacia oblasť Zdravie a pohyb
 - 10.1.6.1 Telesná a športová výchova
 - 10.1.6.2 TŠV – stolný tenis
 - 10.1.7 Hodnotenie žiakov v prvom vzdelávacom cykle

1. ÚVOD

Vzdelávanie pre 21. storočie

Vzdelávanie v 21. storočí by malo klásť dôraz na poskytovanie možností na objavovanie a učenie, prijatím každého človeka (inkluzívna škola), zodpovednosť za ochranu životného prostredia a udržateľný rozvoj a podporu efektívneho a efektívneho využívania digitálnych technológií v oblasti výchovy a vzdelávania (digitálna škola).

Žiak – učiteľ - rodič

V škole 21. storočia majú všetci aktéri možnosť spoluvytvárať obsah a formy vzdelávania, spoločne sa vlastnou aktivitou učiť a zlepšovať:

- Žiak je hlavným aktérom spoluzodpovedným za svoje vzdelávanie.
- Učiteľ aktívne sprevádza žiaka a vytvára príležitosti na efektívne učenie sa, ale zároveň má dostatočný priestor a podporu na vlastný rozvoj.
- Rodič je prizývaný k aktívnemu podieľaniu sa na tvorbe kultúry školy a k aktívnej podpore podoby výchovno-vzdelávacieho procesu.

Východisko, že učiteľ vzdeláva žiaka odovzdávaním vedomostí už v 21. storočí neobstojí. Schopnosť zrozumiteľne vysvetliť učivo bude stále výhodou kvalitného učiteľa, oveľa dôležitejšou sa však stane schopnosť učiteľa rozumieť procesom prebiehajúcim v mysli žiaka počas jeho učenia sa: ako rozmýšľa o zadanej úlohe, ako si volí stratégie na jej riešenie, ako postupy riešenia vykonáva a ako pristupuje k identifikácii a prekonávaniu chýb, ako uvažuje o hodnotách, o svojom prežívaní a konaní. Pred učiteľom tiež stojí úloha podporiť tvorivosť detí, spolu s nimi hľadať priestor a rôzne spôsoby sebakomunikácie a snažiť sa o pochopenie rozmanitých spôsobov vyjadrenia iných ľudí. S tým súvisí aj pripravenosť učiteľa vytvárať priestor žiakovi samostatne sa zamyslieť nad riešením rôznych typov úloh. Súčasťou vzdelávacieho procesu musí byť reflexia procesu učenia, konania a vyjadrenia. Žiak má byť vedený k tomu, aby vedel opísať (reflektovať) svoje myšlienkové postupy a stratégie učenia a riešenia úloh (metakognícia, metaučenie) a na základe toho zdokonaľovať svoju schopnosť učiť sa, vnímať svoj osobnostný potenciál a preberať zodpovednosť za vlastné učenie sa a rozvoj. Žiak má byť tiež podporovaný v zámernej konfrontácii uvažovania a konania s etickými hodnotami a podnecovaný k tvorivosti.

Ciele a obsah vzdelávania

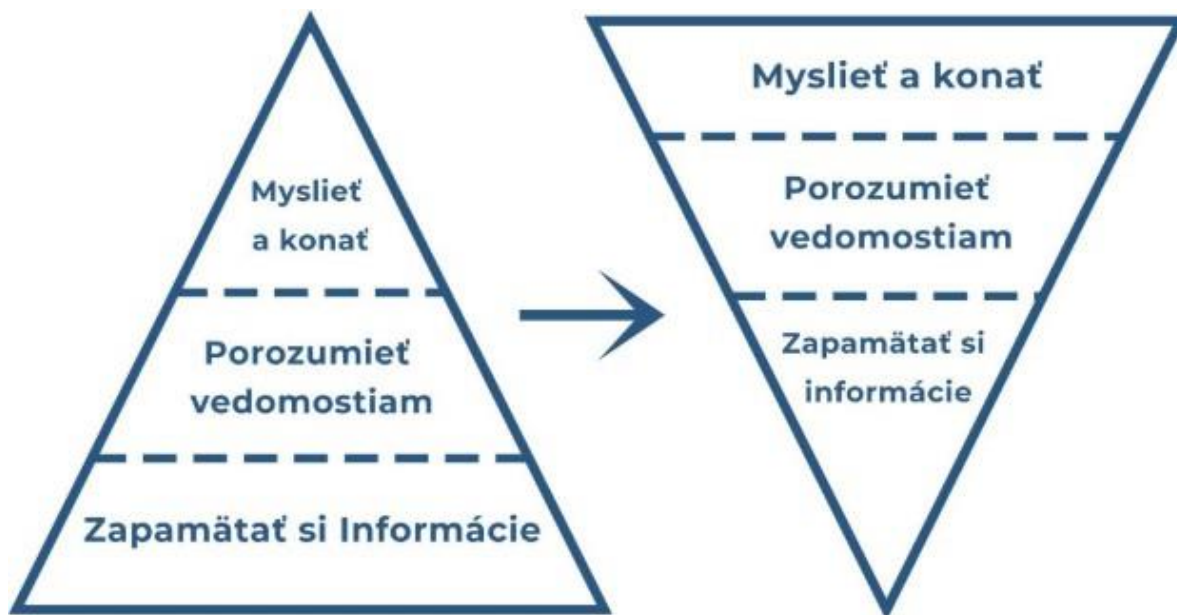
Ťažisko vzdelávania sa v 21. storočí presúva z memorovania poučiek a zapamätávania izolovaných faktov na systematické a zámerné rozvíjanie všestrannej a funkčnej gramotnosti v súlade s požiadavkami spoločnosti, ktorú dokáže uplatniť v každodennom osobnom a spoločenskom živote a pri napĺňaní svojich osobných, vzdelávacích, kultúrnych a sociálnych potrieb. Dôvodom je, že len šírka osvojených vedomostí už nestačí. Pred učiteľom i žiakom stoja náročnejšie méty: ide o hĺbku učenia (sa), schopnosť dávať veci do súvislostí. Práve vďaka tomu sa ľudia 21. storočia budú vedieť zapájať do zložitých výziev, prispôbiť sa novým situáciám, preberať

zodpovednosť a riešiť zložité problémy, kriticky pristupovať k informáciám, tvoriť a spolupracovať v rôznorodých tímoch.

Vízia vzdelávania pre 21. storočie

“Učíme (sa) samostatne myslieť a zodpovedne konať na základe hodnôt, vedomostí a dát.”

Obrázok 1. Obrátené kurikulum – vizualizácia zmeny v obsahu vzdelávania

2. Konkrétne ciele výchovy a vzdelávania

Základné vzdelávanie tvorí pevný základ pre získanie všeobecných vedomostí, ktoré umožňujú žiakom porozumieť svetu okolo nich, osvojiť si nástroje efektívneho učenia a orientovať sa v každodennom živote. Poskytuje základné kultúrne poznatky a podporuje záujem o ďalšie vzdelávanie a celoživotný učenie.

Cieľom základného vzdelania je, aby každý žiak:

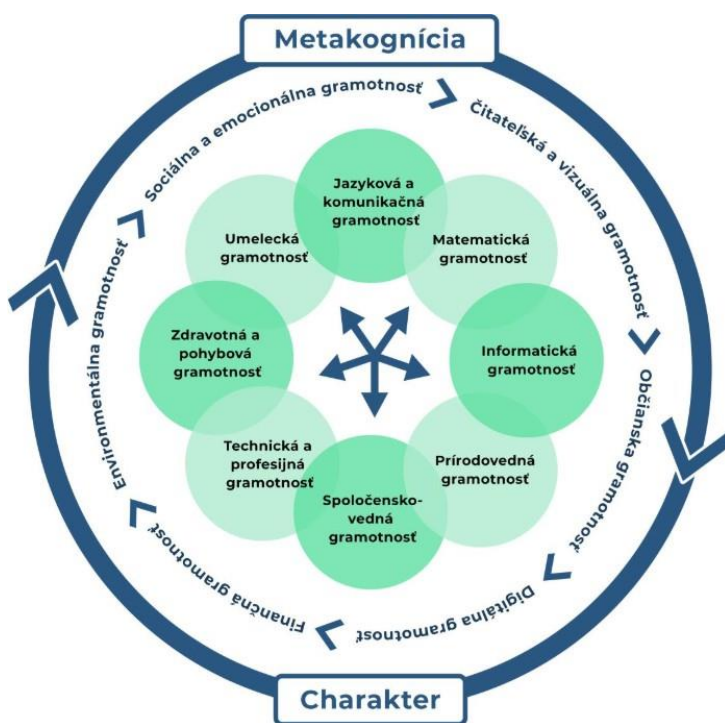
1. získal praktickú gramotnosť, ktorá zodpovedá praktickej spoločnosti, aby bol schopný využívať získané zručnosti v každodennom osobnom a spoločenskom živote, ako aj pri napĺňaní svojich individuálnych, vzdelávacích, kultúrnych a sociálnych potrieb,
2. vytvoril si pevný hodnotovo-kultúrny základ, ktorý slúži ako orientácia pri stanovovaní a dosahovaní osobných životných cieľov, ako aj pri účasti na širších spoločenských, kultúrnych aktivitách,

3. uvedomil si svoj osobnostný potenciál, ktorý mu umožňuje pokračovať v ďalšom vzdelávaní.

Hlavné ciele sa dosahujú prostredníctvom:

- a) vytvárania a upevňovania kultúry a étosu školy,
- b) vyučovania zameraného na nadobúdanie doménových a prierezových gramotností,
- c) spolupráce s externým prostredím a neformálnym vzdelávaním.

Obrázok 2 Mapa doménových a prierezových gramotností v základnom vzdelávaní

3. Vízia a strategické ciele školy

Vízia školy

Zameriavame sa na výučbu:

- ❖ praktických zručností, ktoré vychádzajú z potrieb a potenciálu žiaka,
- ❖ kladieme dôraz na rozvoj pozitívnych medziľudských vzťahov, aby sa každé dieťa cítilo v škole bezpečne, pretože sme :

Škola hravosti, tvorivosti a humánnosti.

Priority našej školy

- ❖ podpora individuálneho rozvoja žiaka – učenie v súvislostiach, učiť sa ako sa učiť, podpora talentovaných žiakov,
- ❖ zameranie na inklúziu a rovnaké príležitosti – skupinová práca, možnosť výberu, reflexia, diferenciacia a individualizácia vyučovania,
- ❖ rozvoj kritického a analytického myslenia – práca s chybou, konštruktívne vyučovanie, rovesnícke vyučovanie, práca s osobnými cieľmi,
- ❖ rozvoj digitálnych kompetencií - výučba programovania, využívanie online nástrojov, kritické hodnotenie informácií,
- ❖ podpora sociálnych a emocionálnych zručností - skupinové projekty, programy na rozvoj emocionálnej inteligencie,
- ❖ zameranie na zdravý životný štýl - kurzy a prednášky o zdravej výžive, ako správne kombinovať potraviny, vytváranie záhrad, kde si žiaci môžu sami sadiť, organizovanie športových dní, olympiád, turnajov a iných športových akcií, ktoré podporujú tímovú spoluprácu, vytváranie príležitostí na outdoorové aktivity, podpora emocionálnej inteligencie, rozpoznávanie a vyjadrovanie pocitov,
- ❖ tvorba silnej kultúry školy - školské projekty, podpora rodičov, zapájanie rodičov do školských aktivít,
- ❖ príprava na globálne výzvy - projekty na tému udržateľného rozvoja, vzdelávanie a trvalých problémov,
- ❖ podpora kreativity a inovácií - tvorivé dielne, projekty zamerané na riešenie problémov, podpora experimentovania,
- ❖ príprava na ďalšie vzdelávanie a profesijný rozvoj - kariérne poradenstvo, orientácia na profesijné a akademické možnosti,
- ❖ podpora hodnotového vzdelávania - diskusie o etických otázkach, školské pravidlá a hodnoty, podpora dobrovoľníckych aktivít.

Ciele školy

Naším cieľom je vytvárať inovatívne a inšpiratívne prostredie, ktoré žiakom poskytuje nástroje a zručnosti potrebné pre ich úspešnú budúcnosť v neustále sa meniacom svete.

Cieľ školy pre 1.cyklu		Cieľ školy pre 2.cyklu	Cieľ školy pre 3.cyklu
Ty mi pomôžeš		Ja dokážem, som schopný vstúpiť do spolupráce a	My dokážeme
	- poznať a s pomocou používať základné stratégie učenia sa, - vyjadriť mieru spokojnosti s vlastným výkonom,	- nadobudnúť samostatnosť v učení, - prevziať časť zodpovednosti za svoje učenie, - uplatňovať vhodné základné stratégie učenia, - na základnej úrovni monitorovať a hodnotiť svoj pokrok v učení a zhodnotiť svoju prácu,	- prevziať zodpovednosť za svoje učenie, - uplatňovať primerané stratégie učenia sa, - kriticky monitorovať a optimalizovať svoj progres v učení, objektívne zhodnotiť svoju prácu a prácu iných,
	- získať základy gramotností, - spoznať princípy kritického myslenia,	- rozvíjať jednotlivé gramotnosti, - rozvíjať kritické myslenie,	- aplikovať jednotlivé gramotnosti vo vzdelávaní a v bežnom živote, - preukázať kritické myslenie vo vzdelávaní,
	- budovať sociálne a emocionálne zručnosti, - poznať hodnoty školy, - vnímať potrebu flexibilného správania,	- rozvíjať sociálne a emocionálne zručnosti, - správať sa v súlade s hodnotami školy, - uvedomovať si potrebu flexibilného správania,	- upevňovať sociálne a emocionálne zručnosti v školskom aj mimoškolskom prostredí, - aplikovať hodnoty školy v školskom aj mimoškolskom prostredí, - správať sa flexibilne,
	- identifikovať a rozvíjať talent, - objavovať tvorivosť,	- využívať a rozvíjať talent, - rozvíjať tvorivosť,	- využívať talent v školskom aj mimoškolskom prostredí, - aplikovať tvorivé riešenia,
	- získať základy zdravého životného štýlu.	- rozvíjať a aplikovať zdravý životný štýl.	- prevziať zodpovednosť za vlastný zdravý životný štýl.

Dôraz na cudzie jazyky, šport, inkluzívne vzdelávanie, rozvoj talentu, fyzické a duševné zdravie sa odráža v učebnom pláne a osnovách jednotlivých vzdelávacích predmetov, čím vytvárame prostredie, ktoré podporuje komplexný osobnostný rozvoj žiakov v súlade s víziou školy a požiadavkami doby.

Na dosiahnutie stanovených cieľov využívame rôzne moderné vyučovacie metódy, formy a stratégie vzdelávania vrátane tandemového vyučovania, kde sa na výučbe podieľajú dvaja pedagógovia. Tento prístup umožňuje diferencované učenie. Efektívne medzipredmetové vzdelávanie poskytuje žiakom ucelenejší pohľad na rôzne témy a podporuje ich schopnosť aplikovať poznatky z jedného predmetu v kontexte iného predmetu.

Takmer v každom ročníku aplikujeme blokové vyučovanie, pretože dlhší časový úsek umožňuje dôkladnejšie preskúmanie tém bez prerušenia, čo vedie k lepšiemu pochopeniu a prehĺbeniu vedomostí, vytvára priestor na diskusie, skupinové aktivity, projekty a ďalšie formy interaktívneho učenia, ktoré podporujú aktívne učenie sa žiakov. Vo všetkých predmetoch vedieme žiakov ku kritickému mysleniu a vzdelávaniu v súlade s cieľmi a hodnotami školy.

Tieto inovatívne prístupy vedú k zlepšeniu kvality vzdelávania a pripravujú našich žiakov na výzvy 21. storočia.

Výchovno-vzdelávací proces

Ciele výchovno-vzdelávacej činnosti v ŠkVP ZŠ Kudlovska 11 sú totožné:

1) so zákonom č. 245/2008 Z.z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len školský zákon). Cieľom výchovy a vzdelávania je umožniť žiakom:

- získať kompetencie v oblasti komunikačných schopností, využívania digitálnych technológií, komunikácie v štátnom jazyku, cudzom jazyku,
- získať kompetencie najmä v oblasti prírodných vied, humanitných vied, technických vied, matematickej gramotnosti, finančnej gramotnosti, čitateľskej gramotnosti, pohybu a zdravia, kompetencie k celoživotnému učeniu, sociálne kompetencie, umelecké kompetencie, občianske kompetencie a podnikateľské schopnosti,
- ovládať anglický jazyk a vedieť ho používať,
- naučiť sa správne identifikovať a analyzovať problémy a navrhovať ich riešenia a vedieť ich riešiť,
- rozvíjať manuálne zručnosti, tvorivé, umelecké psychomotorické schopnosti,

aktuálne

poznatky,

- posilňovať úctu k rodičom a ostatným osobám, ku kultúrnym a národným hodnotám a tradíciám štátu, ktorého je občanom, k štátnemu jazyku, k materinskému jazyku a k svojej vlastnej kultúre,
- získať a posilňovať úctu k ľudským právam a základným slobodám a zásadám ustanoveným v Dohovore o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ako aj úctu k zákonu a osobitne vzťah k prevencii a zamedzeniu vzniku a šírenia kriminality a inej protispoločenskej činnosti,
- pripraviť sa na zodpovedný život v slobodnej spoločnosti, v duchu porozumenia a znášanlivosti, rovnosti muža a ženy, priateľstva medzi národmi, národnostnými a etnickými skupinami a náboženskej tolerancie,
- naučiť sa rozvíjať a kultivovať svoju osobnosť a celoživotne sa vzdelávať, pracovať v skupine a preberať na seba zodpovednosť,
- naučiť sa kontrolovať a regulovať svoje správanie, starať sa a chrániť svoje zdravie vrátane zdravej výživy, chrániť životné prostredie a rešpektovať etické hodnoty,
- získať všetky informácie o právach dieťaťa a spôsobilosť na ich uplatňovanie.

2) so Štátnym vzdelávacím programom (ŠVP) schváleným 31. 3. 2023 pod č. 2023/831:7-A2140. Cieľom základného vzdelávania je, aby každý žiak:

- získal rozvinutú všestrannú a funkčnú gramotnosť v súlade s požiadavkami spoločnosti, vedel ju uplatniť v každodennom osobnom a spoločenskom živote a pri napĺňaní svojich osobných, vzdelávacích, kultúrnych a sociálnych potrieb,
- mal vybudovaný základný hodnotovo-kultúrny rámec svojej osobnosti, ktorý ho orientuje a sprevádza pri plánovaní a dosahovaní individuálnych životných cieľov, ako aj pri participácii na širších spoločenských, kultúrnych a globálnych aktivitách,
- získal reálne vedomie o vlastnom osobnostnom potenciáli pre svoj ďalší vzdelávací rast a celostný rozvoj.

Rovnosť a inklúzia

- Rozvíjať každého žiaka podľa jeho schopností a predpokladov, umožniť mu zažiť úspech v školskom prostredí bez ohľadu na rodinné a majetkové pomery, sociálne prostredie, národnosť a rasu.

- Zlepšiť podmienky na vzdelávanie žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami a žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia tak, aby mali rovnocenný prístup vo vzdelávaní s uplatnením podporných opatrení a s podporou inkluzívneho tímu a odbornými pedagogickými zamestnancami z príslušného CPP.

Klíma a kultúra školy

- Podporovať ďalšie vzdelávanie pedagogických a odborných zamestnancov v oblasti stratégií a metód vyučovania, hodnotenia žiakov, digitálnych zručností, tvorby nového školského vzdelávacieho programu podľa ich schválených plánov profesijného rozvoja formou aktualizáčnych, inovačných, špecializačných vzdelávaní, okresných zasadnutí MZ/PK v spolupráci s RCPU, NIVAM a inými vzdelávacími inštitúciami.
- Realizovať jedenkrát ročne teambuildingovú aktivitu pre pedagogických a odborných zamestnancov školy s cieľom podporovať medzil'udské vzťahy, komunikáciu a duševné zdravie učiteľov.
- Navrhnuť a zrealizovať v každej triede jednu aktivitu v priebehu školského roka s aktívnou účasťou rodičov zameranú na posilnenie vzájomnej spolupráce a dôvery.
- Zatraktívniť prostredie tried v 2. a 3.cykle tematickou výzdobou podľa aprobačného zamerania triedneho učiteľa.

4. Stupeň vzdelania

Stupne vzdelania a dĺžka štúdia

Základné vzdelávanie má deväť ročníkov. Vnútoraná štruktúra kurikula základného vzdelávania reflektuje potrebnú rôznorodosť vzdelávacích ciest žiakov a je usporiadaná do troch po sebe idúcich a na seba nadväzujúcich vzdelávacích cyklov. Prvý cyklus tvorí 1. až 3. ročník, druhý cyklus tvorí 4. až 5. ročník a tretí cyklus tvorí 6. až 9. ročník. Vzdelávacie štandardy jednotlivých cyklov určujú obsah vzdelávania a očakávané učebné výstupy na ich konci.

Prvý a druhý cyklus spolu predstavuje prvý stupeň základnej školy a tretí cyklus predstavuje druhý stupeň. Dĺžka trvania prvého stupňa základného vzdelávania podľa tohto vzdelávacieho programu je päť rokov. Dĺžka trvania druhého stupňa základného vzdelávania podľa tohto vzdelávacieho programu je štyri roky.

Prvý cyklus (1. –

3. ročník ZŠ)

Úlohou prvého cyklu je, aby žiak získal vzťah k učeniu sa, vytvoril si pracovné návyky a pracovný režim, aktívne sa zapájal do práce, využíval kreativitu pre zlepšovanie svojich myšlienok. Žiakom vytvára učiteľ bezpečné prostredie a podporu: „*Ty mi pomôžeš.*“ Vyučovanie ťažiskovo zabezpečuje učiteľ s aprobáciou na primárne vzdelávanie.

Druhý cyklus (4. – 5. ročník ZŠ)

Úlohou druhého cyklu je, aby žiak dokázal bezpečne a jasne komunikovať svoje pocity, potreby a hranice, vyjadroval pre nepochopenie u seba aj u iných a reflektoval svoje konanie a postoje. Zámerom súčasne je, aby žiak rozlišoval medzi faktami, domnienkami a hodnoteniami, a aby nadobudol väčšiu samostatnosť v učení a prevzal časť zodpovednosti za svoje učenie, uvedomil si, čo je oblasťou jeho záujmu a čomu by sa chcel hlbšie venovať. Žiak si vytvára vzťahy s rovesníkmi a učí sa spoločne s nimi riešiť úlohy a výzvy: „*Ja to dokážem, som schopný vstúpiť do spolupráce.*“ Vyučovanie zabezpečujú spoločne a vyvážene učitelia s aprobáciou na primárne vzdelávanie a učitelia so špecializáciou na konkrétnu vzdelávaciu oblasť alebo vyučovací predmet. 10 Konsolidované znenie Štátneho vzdelávacieho programu pre základné vzdelávanie.

Tretí cyklus (6. – 9. ročník ZŠ)

Úlohou tretieho cyklu je, aby žiak okrem rozvinutia všetkých gramotností dostal priestor aj na hlbší rozvoj v oblastiach svojho záujmu a vytvoril si tak predstavu o svojej profesijnej budúcnosti. V tomto kontexte cieľom je, aby vyjadroval záujem a bol motivovaný k samostatnej práci, pýtal si spätnú väzbu a pravidelne využíval kreatívny proces, analýzu, vyhodnocovanie a overovanie informácií pri učení sa. Tretí cyklus charakterizuje nadobúdanie celospoločenskej a environmentálnej zodpovednosti: „*My to dokážeme.*“ Vyučovanie zabezpečujú ťažiskovo učitelia so špecializáciou na konkrétnu vzdelávaciu oblasť alebo vyučovací predmet. Školy si vytvárajú školský vzdelávací program pre tie cykly, v ktorých sa vzdelávajú žiaci v ich škole.

Základné vzdelanie sa formálne člení na **primárne vzdelanie a nižšie stredné vzdelanie**. Úspešným absolvovaním 2. cyklu základného vzdelávania získa žiak primárne

vzdelanie¹ (ISCED 1) a **úroveň 1** Slovenského kvalifikačného rámca/Európskeho kvalifikačného rámca (SKKR /EKR: 1). Úspešným absolvovaním 3. cyklu základného vzdelávania získa žiak nižšie stredné vzdelanie (ISCED2) a **úroveň 2** Slovenského kvalifikačného rámca/Európskeho kvalifikačného rámca (SKKR/EKR: 2).

¹ § 16 ods. 3 zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

5. Forma výchovy a vzdelávania

Výchova a vzdelávanie sa v základných školách organizuje dennou formou štúdia.

Denná forma štúdia sa môže uskutočňovať aj ako dištančná:

- a) v celom rozsahu vzdelávania pre žiakov, ktorí plnia povinnú školskú dochádzku individuálnym vzdelávaním preto, že ich zdravotný stav neumožňuje účasť na vzdelávaní v škole alebo preto, že boli vzatí do väzby alebo sú vo výkone trestu odňatia slobody,²
- b) v rozsahu podľa odporúčania zariadenia poradenstva a prevencie pre žiakov so zdravotným znevýhodnením, ktorí sú vzdelávaní podľa individuálneho vzdelávacieho programu, vrátane žiakov so všeobecným intelektovým nadaním,³
- c) v rozsahu podľa rozhodnutia riaditeľa školy pre žiakov, ktorí plnia povinnú školskú dochádzku podľa individuálneho učebného plánu,⁴
- d) v rozsahu podľa rozhodnutia ministra školstva, vedy, výskumu a športu v čase mimoriadnej situácie, núdzového stavu alebo výnimočného stavu pre všetkých žiakov,⁵
- e) v nevyhnutne potrebnom rozsahu, najviac však jeden mesiac:
 - zo závažných organizačných dôvodov,
 - z technických dôvodov (napr. havária v budove školy, rekonštrukcia budovy školy),
 - z hygienicko-epidemiologických dôvodov, na základe nariadeného opatrenia príslušného regionálneho úradu verejného zdravotníctva alebo
 - z iných dôvodov, ktoré môžu ohroziť bezpečnosť a zdravie detí a zamestnancov alebo môžu spôsobiť závažné škody na majetku.

Dištančné

vzdelávanie je organizované bez priameho kontaktu učiteľa alebo odborného zamestnanca so žiakom, komunikáciou prostredníctvom dostupných komunikačných prostriedkov, najmä prostriedkov založených na využívaní počítačových sietí.

¹ § 24 ods. 2 písm. a) a c) zákona č. 245/2008 Z. z.

² § 2 písm. j), § 2 písm. p), § 7a, § 94 ods. 1 písm. b) druhý bod, § 103 ods. 2 a ods. 9 písm. i) zákona č. 245/2008 Z. z.

³ § 26 zákona č. 245/2008 Z. z.

⁴ § 150 ods. 8 písm. a) zákona č. 245/2008 Z. z.

6. Vyučovací jazyk

Výchova a vzdelávanie každého predmetu sa uskutočňuje v slovenskom jazyku v každom vzdelávacom cykle.

7. Rámcový učebný plán

Od 1.9.2024 škola vzdeláva podľa dvoch učebných plánov.

1) Učebný plán UP/2020:

- 1.9.2024 sa škola zapojila spolu s 440 školami v SR do Pilotného overovania upravených rámcových učebných plánov a vzdelávacích štandardov v spolupráci so ŠPÚ prostredníctvom dohody.

V súlade s Dodatkom č. 8 k ŠVP schválenému Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky zo dňa 6.2.2015 pod číslom 2015-5129/1758:1-10A0 a číslom 2015-5129/5980:2-10A0 s platnosťou od 1.9.2015 „Upravené rámcové učebné plány a vzdelávacie štandardy na odstránenie dôsledkov mimoriadneho prerušenia školského vyučovania v školách v školskom roku 2024/2025 pre školy spolupracujúce so Štátnym pedagogickým ústavom“ ciele vzdelávania na prvom stupni a druhom stupni ZŠ Kudlovská rozdelila na tri ucelené časti vzdelávacieho programu (cykly). Upravené ciele a obsah určené pre cyklus vzdelávania a pre vzdelávaciu oblasť škola rozdelila do ročníkov a vzdelávacích predmetov. Učebné osnovy sú dostupné na stránke školy.

- Podľa UP/2020, ktorý bol upravený k 1.9.2024 sa postupne vzdelávajú od 1.9.2024 žiaci 1.ročníka. Žiaci 2. – 9.ročníkov sa vzdelávajú podľa UP/2020.

2) Učebný plán UP/2024:

- Minister školstva, vedy, výskumu a športu SR schválil dňa 31. 3. 2023 pod č. 2023/831:7-A2140 nový Štátny vzdelávací program (ŠVP), ktorý je súčasťou kurikulárnej reformy Plánu obnovy a odolnosti SR zameranej na naplnenie potrieb vzdelávania pre 21. storočie. ZŠ Kudlovská patrí medzi 440 škôl, ktoré od 1.9.2024 postupne vzdelávajú žiakov od 1. ročníka v súlade so ŠVP na základe zmluvy o spolupráci a dohode o experimentálnom overovaní medzi školou, NIVaM a MŠVVaM SR.
- Podľa UP/2024 sa postupne vzdelávajú od 1.9.2024 žiaci 1.ročníka a následne žiaci začínajúcich ročníkov v ďalších rokoch.

Informácie viažuce sa k učebným plánom sú záväzné pre všetkých žiakov školy postupujúcich podľa UP/2020 aj UP/2024.

Podľa učebných plánov sa vzdelávajú aj žiaci so zdravotným znevýhodnením, žiaci s nadaním či cudzinci.

Učebný plán obsahuje vzdelávacie oblasti, zoznam povinných predmetov, **povinného predmetu vytvoreného školou**, **povinne voliteľných vyučovacích predmetov** a určuje rozsah týždenného počtu vyučovacích hodín v príslušnom ročníku ZŠ Kudlovská 11. Škola využila možnosť navýšenia celkového počtu hodín vo všetkých cykloch v UP/2020 aj v UP/2023.

UP/2020 aj v UP/2023 ZŠ Kudlovská 11, dáva žiakom možnosť od 5. ročníka pre rozšírený ANJ a od 6. ročníka vybrať si z ponuky povinne voliteľných predmetov, ktoré sú v tabuľke farebne zvýraznené. V 5. ročníku na základe výsledkov testov pripravených školou zameraných na talent žiaka a odporúčania školy, zákonný zástupca zvolí pre žiaka predmet v ktorom sa vzdeláva v 3.cykle – od 6. do 9. ročníka.

Od šk. roka 2018/2019 sme začali časť voliteľných hodín v Rámcových učebných plánoch ŠVP a nepovinný predmet KAJ využívať u vybraných žiakov (prešli na žiadosť rodičov testami na zisťovanie jazykových predpokladov pred nástupom do prvého ročníka) na rozšírenie výučby anglického jazyka. V tom istom školskom roku sme začali spoluprácu so Slovenským stolno-tenisovým zväzom v Humennom a vytvorili sme športovú skupinu v rámci triedy, so zameraním na stolný tenis. Vybraným žiakom (prešli na žiadosť rodičov testami na

zistovanie

pohybových predpokladov pred nástupom do prvého ročníka)

v tejto športovej skupine v rámci triedy pribudol predmet SRL nad rámec voliteľných hodín v Rámcových učebných plánoch ŠVP.

Rámcový učebný plán Základná škola, Kudlovska 11, Humenne										
		1.cyklus			2. cyklus		3.cyklus			
Vzdelávacia oblasť	Zoznam vyučovacích predmetov	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Jazyk a komunikácia	Slovenský jazyk a literatúra	8	9	7+1 8	7	5	6	4	5	5
	Anglický jazyk	1	1	3 +1	3	3	3+1	3+1	3	3+1
	Nemecký jazyk/Ruský jazyk							2	2	2
Matematika a informatika	Matematika	4	4 +1 5	4 +1 5	4+ 1 5	4+ 1 5	4	4	5	4+1
	Informatika	0+1 1	0+1 1	1	1	1	1	1	1	1
Človek a príroda	Človek a príroda	1	1	1	1					
	Biológia					2	1	2	1	1
	Fyzika						2	2	1	1
	Chémia							2	2	1
Človek a spoločnosť	Človek a spoločnosť	1	1	1	1	1				
	Občianska náuka						1		1	2
	Geografia					2	1	1	1	1
	Dejepis					1+ 1	1	1	1	2

						2				
	Náboženská výchova/Etická výchova	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Človek a svet práce	Človek a svet práce	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Umenie a kultúra	Hudobná výchova	1	1	1	1	1	1	1	1	
	Výtvarná výchova	1	1	1	1	1+ 1 2	2	1	1	
Zdravie a pohyb	Telesná a športová výchova	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Sumár hodín (za cyklus bez disponibilných hodín)		64			49		103			
Voliteľné (disponibilné) hodiny		2	2	2	1	3	3	4	3	6

Spolu za cyklus		70			53		119			
Časová dotácia v ročníkoch		1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
		22	23	25	26	27	29	30	30	30
Štátna										
Škola		22	24	26						
Spolu za cyklus		72								
Tematické dni	Deň zdravej výživy	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	Z rozprávky do rozprávky/P o stopách	1	1	1	1	1				

spisovateľo v									
Deň Zeme	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Deň finančnej gramotnosti /Kudlovský jarmok	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Code week	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Starí rodičia/Deň jazykov	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Deň rodiny Dožinky	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Deň pohybu MDD	1	1	1	1	1	1	1	1	1
SPOLU	8 dní	8dní	8dní	8dní	8dn í	8dní	8dn í	8dn í	8dn í
Didaktické hry	1d	1d	1d	1d	1d				
Účelové cvičenie						1d	1d	1d	1d
Cvičenie v prírode	1d	1d	1d	1d	1d				

Poznámky k rámcovému učebnému plánu:

1. Rámcový učebný plán vymedzuje týždenný počet vyučovacích hodín. Jedna vyučovacia hodina podľa tohto plánu trvá 45 minút. V prípade realizácie blokového vyučovania v danom vyučovacom predmete, resp. vzdelávacej oblasti je jeden blok tvorený dvoma vyučovacími hodinami v trvaní 90 minút.
2. Rozdelenie tried na skupiny a zriaďovanie skupín na vyučovanie jednotlivých predmetov sa uskutočňuje podľa vyhlášky o základnej škole § 3 ods. 1 až 4 vyhlášky č.223/2022 Z.z.
 - a. Na vyučovanie vyučovacích predmetov Náboženská výchova a Etická výchova sa trieda rozdeľuje na skupiny. Jedna skupina má najviac 20 žiakov. Do jednej skupiny možno spájať žiakov viacerých tried jedného ročníka. Ak počet žiakov v skupine klesne pod 12 žiakov, možno do skupín spájať aj žiakov rôznych ročníkov. Voľbu

- príslušného vyučovacieho predmetu nie je možné v priebehu školského roka zmeniť.
- b. Na vyučovanie vyučovacích predmetov Anglický jazyk, Nemecký jazyk a Informatika sa trieda rozdeľuje na skupiny, ak je v nej počet žiakov vyšší ako 17. Do jednej skupiny možno spájať žiakov viacerých tried jedného ročníka.
 - c. Na vyučovanie vyučovacieho predmetu Človek a svet práce sa v 3.cykle trieda rozdeľuje na skupiny, ak je v nej počet žiakov vyšší ako 17. Do jednej skupiny možno spájať žiakov viacerých tried jedného ročníka.
 - d. Na vyučovanie vyučovacieho predmetu Telesná a športová výchova sa trieda rozdeľuje na skupiny na každej vyučovacej hodine, ak je v nej počet žiakov vyšší ako 25, alebo ak školský vzdelávací program určuje iné delenie. Do jednej skupiny možno spájať žiakov viacerých tried jedného ročníka. Pre chlapcov a dievčatá možno vytvoriť v súlade so školským vzdelávacím programom oddelené skupiny. Ak sa vyučovací predmet Telesná a športová výchova vyučuje v oddelených skupinách pre chlapcov a dievčatá a nie je možné vytvoriť v jednom ročníku skupinu s počtom najmenej 12 žiakov, možno do skupín spájať aj žiakov po sebe nasledujúcich ročníkov; ak nie je možné do skupiny spojiť žiakov po sebe nasledujúcich ročníkov, možno do nej spojiť žiakov rôznych ročníkov rovnakého stupňa.
 - e. V odôvodnenom prípade uvedenom v školskom vzdelávacom programe sa počet skupín a počet žiakov v skupine okrem vyučovacieho predmetu Človek a svet práce určuje podľa priestorových, personálnych a finančných podmienok základnej školy, podľa charakteru činnosti žiakov a podľa náročnosti predmetu s ohľadom na požiadavky bezpečnosti a ochrany práce; počet žiakov v jednej skupine sa môže zvýšiť najviac o troch žiakov.
3. Na základe rámcového učebného plánu škola vypracovala učebný plán školy, v ktorom rozhodla o:
- a. Zaradení Ranných kruhov do všetkých ročníkov 1. cyklu, 2.cyklu aj 3. cyklu pričom vyučovanie konkrétneho vyučovacieho predmetu napĺňa víziu školy a rešpektuje zásadu veku-primeranosti;
 - b. zaradení vyučovacieho predmetu Konverzácia v ANJ do vzdelávacej oblasti Jazyk a komunikácia ANJ do 1.cyklu, 2. cyklu aj 3. cyklu;
 - c. hodinovej dotácii jednotlivých vyučovacích predmetov v každom ročníku.
4. Hodinové dotácie vyučovacích predmetov v učebnom pláne škola určuje tak, aby boli dodržané tieto pravidlá:
- a. Každý vyučovací predmet v učebnom pláne školy je zaradený do vzdelávacej oblasti definovanej v štátnom vzdelávacom programe.
 - b. V rámcovom učebnom pláne počet hodín pre konkrétny vyučovací predmet ako aj súčet hodinových dotácií tohto predmetu vo všetkých ročníkoch príslušného vzdelávacieho cyklu nie je v učebnom pláne nižší ako určuje rámcový učebný plán.
 - c. V rámcovom učebnom pláne počet hodín pre konkrétnu vzdelávaciu oblasť ako aj súčet hodinových dotácií tejto vzdelávacej oblasti vo všetkých ročníkoch príslušného vzdelávacieho cyklu nie je v učebnom pláne nižší ako určuje rámcový učebný plán.

- d. Celkový súčet hodín v ročníku rešpektuje počet stanovený v rámcovom učebnom pláne.
5. Rozdelenie časových dotácií v učebnom pláne školy je východiskom pre rozdelenie učiva v učebných osnovách školského vzdelávacieho programu. Rozsah učiva v učebných osnovách pre jednotlivé predmety a ročníky zodpovedá rozdeleniu hodín v učebnom pláne školy.
6. Škola realizuje v 1., 2. a v 3.cykle pre každú triedu tematické dni zamerané na rozvoj prierezových gramotností v rozsahu 4 vyučovacích dní v jednom školskom polroku, pričom jeden vyučovací deň predstavuje štyri vyučovacie hodiny v 1. cykle a päť vyučovacích hodín v 2. a 3. cykle. Ciele a obsah tematických dní pre jednotlivé ročníky, ktoré vychádzajú zo vzdelávacích štandardov a podporujú ciele základného vzdelávania, ako aj víziu školy, má škola zadefinované v školskom vzdelávacom programe (príloha č.1).
7. Škola realizuje raz ročne v každom ročníku 1. a 2. cyklu didaktické hry a v každom ročníku 3. cyklu účelové cvičenie. Jeden vyučovací deň predstavuje v 1. cykle päť vyučovacích hodín a v 2. a 3. cykle šesť vyučovacích hodín. Ciele a obsah didaktických hier a účelových cvičení si škola zadefinuje v školskom vzdelávacom programe v rámci vzdelávacej oblasti Zdravie a pohyb.
8. Škola realizuje raz ročne v 1., 2. a 3. cykle STEAM projektový týždeň zameraný na rozvoj prierezových gramotností v rozsahu 4 vyučovacích dní v jednom školskom polroku, pričom jeden vyučovací deň predstavuje štyri vyučovacie hodiny v 1. cykle a päť vyučovacích hodín v 2. a šesť vyučovacích hodín v 3. cykle. Ciele a obsah tematických dní pre jednotlivé ročníky, ktoré vychádzajú zo vzdelávacích štandardov a podporujú ciele základného vzdelávania, ako aj víziu školy, má škola zadefinované v školskom vzdelávacom programe (príloha č.1).
9. Voliteľné (disponibilné) hodiny používa škola na dotvorenie školského vzdelávacieho programu, aby podporili dosiahnutie cieľov základného vzdelávania nasledovne:

Jazyk a komunikácia

- Vo vyučovacom predmete Slovenský jazyk a literatúra sa v 2. ročníku navýši počet vyučovacích hodín o jednu hodinu týždenne.
- V základnom vzdelávaní sa vo vyučovacom predmete cudzí jazyk vyučuje anglický jazyk od 1. cyklu bez možnosti zmeny. V 1. a 2. ročníku sa vyučuje anglický jazyk v predmete Anglický jazyk rozšírený, využitím jednej disponibilnej hodiny týždenne.
- Vo vyučovacom predmete Anglický jazyk sa v 3., 4. 5., 6., 7. a 9. ročníku navýši počet vyučovacích hodín o jednu hodinu týždenne na Konverzáciu v anglickom jazyku.
- Škola využije voliteľné (disponibilné) hodiny na výučbu 2. cudzieho jazyka - nemeckého jazyka v 7. až 9.ročníku v počte 2 hodiny týždenne.
- V 3. cykle v 6. ročníku pribudne vyučovací predmet ČRD alebo KAJ.

Matematika a informatika

- Vo vyučovacom predmete Matematika v 1. cykle, 2. cykle a 9. ročníku sa navýši počet

vyučovacích

hodín o jednu hodinu týždenne.

- Vo vyučovacom predmete Informatika sa v 1. a 2. ročníku 3.cykle v 9. ročníku navýši počet vyučovacích hodín o jednu hodinu týždenne.

Človek a spoločnosť

- Vyučovacie predmety Etická výchova a Náboženská výchova sa vyučujú ako povinne voliteľné predmety. Žiak si vyberá, či bude navštevovať etickú alebo náboženskú výchovu. Vybraný predmet navštevuje žiak počas celého školského roka.
- Časť obsahu vzdelávacej oblasti Človek a spoločnosť sa v 2. a 3. cykle vyučuje formou tematických dní, ktoré má škola zaradené v učebnom pláne.
- V 1. cykle Je ranný kruh/ tém ranného kruhu/ vyučované ako súčasť predmetu ČaS 15 minút na začiatku hodiny.

Človek a príroda

- Vo vzdelávacej oblasti Človek a príroda sa pri vyučovaní, kde sa vyžaduje nadobúdanie a overovanie praktických zručností v 3.cykle delia triedy, kde je počet žiakov vyšší ako 25.

Zdravie a pohyb

- Časť obsahu vzdelávacej oblasti Zdravie a pohyb sa vyučuje formou didaktických hier v 1. a 2. cykle, ktoré slúžia na praktické osvojenie si učiva najmä komponentu *Ochrana a bezpečnosť zdravia a obyvateľstva* a formou účelových cvičení v 3. cykle.
- V prípade, že bude vytvorená športová trieda celkový počet vyučovacích hodín sa v nej navýši o 3 hodiny športovej výchovy za týždeň (predmet Športová príprava uvedená v učebnom pláne platí len pre športové triedy).
- Škola plní rozsah vyučovania **Telesnej a športovej výchovy** započítaním hodín, ktoré sa vyučujú formou:
 - športových výcvikov
 - pohybových aktivít v prírode

Ročník	Forma náhrady za 3. hodinu TSV	Minimálny rozsah
1.	Pohybové aktivity v ŠKD	18 h
	Korčuľovanie	5 h
	Didaktické hry	5 h
	Deň pohybu	4 h
	Aktívne prestávky	10 min denne
2.	Pohybové aktivity v ŠKD	18 h
	Korčuľovanie	4 h
	Didaktické hry	5 h
	Deň pohybu	5 h
	Aktívne prestávky	10 min denne
3.	Pohybové aktivity v ŠKD	1

	Korčuľovanie	4 h
	Didaktické hry	5 h
	Deň pohybu	5 h
	Aktívne prestávky	10 min denne

Ročník	Forma náhrady za 3. hodinu TSV	Minimálny rozsah
4.	Škola v prírode	18 h
	Didaktické hry	6 h
	Korčuľovanie	4 h
	Deň pohybu	5 h
5.	Turistika (jeseň, jar, leto)	21 h (3 x 7 h)
	Didaktické hry	6 h
	Deň pohybu	5 h

Ročník	Forma náhrady za 3. hodinu TSV	Minimálny rozsah
6.	Účelové cvičenia	6 h
	Deň pohybu	6 h
	Plavecký výcvik	21 h
7.	Lyžiarsky výcvik	21 h
	Účelové cvičenia	6 h
	Deň pohybu	6 h
8.	Turistika (jeseň, jar, leto)	21 h (3 x 7 h)
	Účelové cvičenia	6 h
	Deň pohybu	6 h
9.	Turistika (jeseň, jar, leto)	21 h (3 x 7 h)
	Účelové cvičenia	6 h
	Deň pohybu	6 h

Počas aktívnych prestávok žiaci majú možnosť na školskom dvore napríklad hrať futbal, basketbal, volejbal, posilňovať na workoutovom ihrisku a outdoorových strojoch. Počas nepriaznivého počasia a malých prestávok môžu hrať stolný futbal, airhockey, stolný tenis.

Učitelia na vyučovacích hodinách môžu využívať metodiku *Viem, čo zjem* dostupnú na <https://viemcozjem.sk/pre-ucitelov/>.

Didaktické hry, účelové cvičenia:

Škola realizuje raz ročne v každom ročníku 1. a 2. cyklu didaktické hry a v každom ročníku 3. cyklu účelové cvičenia. Jeden vyučovací deň predstavuje v 1. cykle 5 vyučovacích hodín, v 2. cykle a v 3. cykle 6 vyučovacích hodín.

Ročník	Obsah didaktických hier	Ciele didaktických hier
1.	Simulácia ohrozujúcej situácie v prostredí triedy a nácvik privolania pomoci.	- Rozpoznať a oznámiť situácie ohrozujúce bezpečnosť a zdravie. - Identifikovať osoby, na ktoré by sa mali obrátiť v prípade ohrozenia zdravia alebo života.
	Základné poznatky súvisiace s ochranou života a zdravia v mimoriadnych situáciách.	
	Kolektívne aktivity - účelové hry s cieľom poukázať na dôležitosť spolupatričnosti a kolektívnosti.	
2.	Základné pravidlá cestnej premávky.	- Dodržiavať pravidlá cestnej premávky pre chodcov. - Rozpoznať a oznámiť situácie ohrozujúce bezpečnosť, zdravie - Identifikovať osoby, na ktoré by sa mali obrátiť v prípade ohrozenia zdravia alebo života.
	Základné poznatky súvisiace s ochranou života a zdravia v mimoriadnych situáciách.	
	Simulácia ohrozujúcej situácie a nácvik privolania pomoci.	
	Kolektívne aktivity - organizované prechádzky na určené miesta.	

3.	Prvá pomoc pri drobných poraneniach.	- Poskytnúť prvú pomoc na veku primeranej úrovni. - Identifikovať osoby, na ktoré by sa mali obrátiť v prípade ohrozenia zdravia alebo života.
	Simulácia ohrozujúcej situácie a nácvik privolania pomoci.	
	Význam vzťahov s inými ľuďmi vrátane, rovesníkov, spolupráca v skupine, sebaochrana, rešpekt, sebaúcta, poznanie svojich schopností.	
4.	Určovanie a výber vybraných smerov presunu, výber, príprava a likvidácia táboriska/ ohniska.	- Poskytnúť prvú pomoc na veku primeranej úrovni. - Rozpoznať a oznámiť nebezpečné situácie ohrozujúce život a zdravie, využiť praktické zručnosti v sebaochrane. - Absolvovať súvislý pochod s prekonávaním terénnych prekážok, v prírode sa správať podľa zásad ochrany životného prostredia.
	Praktické poskytnutie prvej pomoci (stabilizovaná poloha, ošetrovanie povrchového poranenia, popálenín).	
	Presun mierne členitým terénom s prekonávaním terénnych prekážok, základné pravidlá ochrany životného prostredia, cvičenia rovnováhy na prírodných prekážkach, nosenie prírodných predmetov jednotlivo, v dvojiciach a iných skupinách (klady, kamene, brvná a pod.), pohybové hry v	

	prírode, základy geocachingu.	
5.	Určovanie a výber vybraných smerov presunu, výber, príprava a likvidácia táboriska/ohniska.	- Poskytnúť prvú pomoc na veku primeranej úrovni. - Rozpoznať a oznámiť nebezpečné situácie ohrozujúce život a zdravie, využiť praktické zručnosti v sebaochrane. - Dodržiavať zásady bezpečného správania sa pri vode, na horách v rôznych poveternostných podmienkach (ročných obdobiach). - Popísať postup v krízových situáciách a primerane veku na tieto situácie reagovať.
	Praktické poskytnutie prvej pomoci (stabilizovaná poloha, ošetrovanie povrchového poranenia, popálenín).	
	Evakuácia, evakuačný batoh, úkryty, chemické ohrozenie, únik nebezpečných látok, povodne a záplavy, branné cvičenie – simulácia prežitia v prírode a správanie sa v terénne ohrozenom priamym vonkajším nebezpečenstvom.	
Ročník	Obsah účelových cvičení	Ciele účelových cvičení
6.	Simulácia vyhlásenia jednotlivých krízových situácií - mimoriadna situácia – povinnosti žiakov a škôl, povinnosti obyvateľstva.	- Poskytnúť prvú pomoc na veku primeranej úrovni. - Rozpoznať situácie ohrozujúce bezpečnosť, zdravie a život a využívať zručnosti v sebaochrane a ochrane svojho okolia. - Adekvátne reagovať v simulovaných krízových situáciách a navrhnúť praktické postupy a riešenia. - Vhodne sa vystrojiť a absolvovať súvislý pochod s prekonávaním terénnych prekážok a v prírode sa správať podľa zásad ochrany životného prostredia.
	Praktické poskytnutie prvej pomoci (umelé dýchanie, masáž srdca, protišokové opatrenia, stabilizovaná poloha).	
	Presun terénom s prekonávaním zložitejších terénnych prekážok, základné pravidlá ochrany životného prostredia, pohybové hry v prírode, geocaching.	

7.	Simulácia vyhlásenia jednotlivých krízových situácií výnimočný stav , núdzový stav – povinnosti žiakov a škôl, povinnosti obyvateľstva.	- Poskytnúť prvú pomoc na veku primeranej úrovni. - Rozpoznať situácie ohrozujúce bezpečnosť, zdravie a život a využívať zručnosti v sebaochrane a ochrane svojho okolia. - Adekvátne reagovať v simulovaných krízových situáciách a navrhnúť praktické postupy a riešenia. - Orientovať sa v prírode podľa turistických značiek, mapy, buzoly, ale aj prírodných úkazov.
	Cvičenia v prírode, orientácia na stanovisku podľa buzoly, určovanie azimutu, turistické značky, orientácia podľa mapy, určovanie a výber vybraných smerov presunu, výber, príprava a likvidácia táboriska a ohniska.	
	Praktické poskytnutie prvej pomoci - stabilizovaná poloha, ošetrovanie povrchového poranenia, zlomenín.	
8.	Simulácia vyhlásenia jednotlivých krízových situácií vojnový stav – povinnosti žiakov a škôl, povinnosti obyvateľstva.	- Poskytnúť prvú pomoc na veku primeranej úrovni. - Rozpoznať situácie ohrozujúce bezpečnosť, zdravie a život a využívať zručnosti v sebaochrane a ochrane svojho okolia. - Adekvátne reagovať v simulovaných krízových situáciách a navrhnúť praktické postupy a riešenia. - Orientovať sa v prírode podľa turistických značiek, mapy, buzoly, ale aj prírodných úkazov. - Vhodne sa vystrojiť a absolvovať súvislý pochod s prekonávaním terénnych prekážok a v prírode sa správať podľa zásad ochrany životného prostredia
	Cvičenia v prírode, orientácia na stanovisku podľa buzoly, určovanie azimutu, turistické značky, orientácia podľa mapy, určovanie a výber vybraných smerov presunu, výber, príprava a likvidácia táboriska a ohniska.	
	Výstroj a výzbroj, príprava a údržba výstroja a výzbroje.	
	Praktické poskytnutie prvej pomoci - umelé dýchanie, masáž srdca, protišokové opatrenia, stabilizovaná poloha.	
	Simulácia vyhlásenia jednotlivých krízových situácií vojna – povinnosti žiakov a škôl, povinnosti obyvateľstva.	- Poskytnúť prvú pomoc na veku primeranej úrovni. - Rozpoznať situácie ohrozujúce bezpečnosť, zdravie a život a

9.	Praktické poskytnutie prvej pomoci (umelé dýchanie, masáž srdca, protišokové opatrenia, stabilizovaná poloha, ošetrovanie povrchového poranenia, zlomenín, omrzlín, popálenín).	- využívať zručnosti v sebaochrane a ochrane svojho okolia. - Adekvátne reagovať v simulovaných krízových situáciách a navrhnúť praktické postupy a riešenia. - Orientovať sa v prírode podľa turistických značiek, mapy, buzoly, ale aj prírodných úkazov. - Vhodne sa vystrojiť a absolvovať súvislý pochod s prekonávaním terénnych prekážok a v prírode sa správať podľa zásad ochrany životného prostredia
	Výstroj a výzbroj, príprava a údržba výstroja a výzbroje.	
	Cvičenia v prírode, orientácia na stanovisku podľa buzoly, určovanie azimutu, turistické značky, orientácia podľa mapy, určovanie a výber vybraných smerov presunu, výber, príprava a likvidácia táboriska a ohniska.	

TEMATICKÉ DNI

Škola realizuje v 1. až v 3. cykle pre každú triedu tematické dni zamerané na rozvoj prierezových gramotností v rozsahu 8 vyučovacích dní v roku. Jeden vyučovací deň je v rozsahu 1. cyklus 4 h, 2. cyklus 5. hodín a 3. cyklus šesť vyučovacích hodín. Ciele a obsah tematických dní pre jednotlivé ročníky vychádzajú zo vzdelávacích štandardov predmetov, prierezových gramotností a hodnôt školy. Tematický deň je realizovaný formou medzipredmetového vyučovania počas jedného dňa (v prípade potreby dlhšie) alebo formou exkurzie, ktorej predchádza príprava.

8. Osobitosti výchovy a vzdelávania žiakov so zdravotným znevýhodnením a žiakov s nadaním v súlade s princípmi inkluzívneho vzdelávania

Pri výchove a vzdelávaní žiaka so zdravotným znevýhodnením alebo žiaka s nadaním, v súlade s princípmi inkluzívneho vzdelávania je, že škola zohľadní všetky jeho individuálne potreby pri prekonávaní prekážok a bariér, ktorým pri vzdelávaní čelí pri dosahovaní svojho plného potenciálu alebo pri využívaní svojich práv sú vzdelávaní na rovnocennom základe s ostatnými žiakmi. Zohľadňovanie individuálnych potrieb žiaka zabezpečuje rovnocenný, primeraný a efektívny prístup pri učení, v účasti na výchove a vzdelávaní spolu s ostatnými žiakmi školy, pri všetkých činnostiach kolektívu triedy, pri ktorých je to možné. Žiak, ktorý má zariadením poradenstva a prevencie diagnostikované zdravotné znevýhodnenie alebo nadanie, môže mať zároveň poskytnuté podporné opatrenia podľa vyjadrenia pedagogického zamestnanca školy, odborného zamestnanca školy alebo zariadenia poradenstva a prevencie. Tieto podporné opatrenia škola zabezpečí podľa

písomného

vyjadrenia riaditeľa školy, okrem prípadov, ak nemá personálne, priestorové, materiálno-technické alebo finančné podmienky v navrhovanom rozsahu a nemá možnosť ich zabezpečiť.

8.1 Osobitosti výchovy a vzdelávania žiakov so zdravotným znevýhodnením

Žiak so zdravotným znevýhodnením sa vzdeláva spolu s ostatnými žiakmi v súlade s princípmi inkluzívneho vzdelávania¹.

Žiak so zdravotným znevýhodnením sa do školy prijíma rozhodnutím riaditeľa školy na základe žiadosti zákonného zástupcu, ktorej súčasťou je správa z diagnostického vyšetrenia zariadenia poradenstva a prevencie, ktorá obsahuje návrh podporného opatrenia².

Žiak so zdravotným znevýhodnením sa môže vzdelávať aj v špeciálnej triede základnej školy, v základnej škole pre žiakov so zdravotným znevýhodnením.³

Školský vzdelávací program školy a výchovný program školského zariadenia je vypracovaný v súlade s princípmi inkluzívneho vzdelávania, so zákazom diskriminácie a zákazom segregácie podľa osobitných predpisov.⁴

V školskom vzdelávacom programe môže škola definovať podmienky pre výchovu a vzdelávanie žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami,⁵ ako:

- spoluprácu členov školského podporného tímu, pedagogických zamestnancov a odborných zamestnancov,
- špecifiká organizácie výchovno-vzdelávacieho procesu žiakov so zdravotným znevýhodnením.

1 § 2 písm. ag) a § 3 písm. e) zákona č. 245/2008 Z. z.

2 § 145a, § 145b a § 61 ods. 1 zákona č. 245/2008 Z. z.

3 § 97. zákona č. 245/2008 Z. z.

4 § 3 písm. f) zákona č. 245/2008 Z. z.

5 § 7 ods. 5 zákona č. 245/2008 Z. z.

Pri výchove a vzdelávaní žiakov so zdravotným znevýhodnením je dôležité zabezpečiť spoluprácu so školským podporným tímom, zariadením poradenstva a prevencie a so zákonnými zástupcami žiaka. Žiak sa vzdeláva podľa školského vzdelávacieho programu a učebného plánu školy, ktorú navštevuje. Ak žiakovi so zdravotným znevýhodnením jeho špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby neumožňujú, aby sa vzdelával podľa školského vzdelávacieho programu, a ani podľa príslušného vzdelávacieho programu pre žiakov so zdravotným znevýhodnením, žiak sa vzdeláva podľa individuálneho vzdelávacieho programu s informovaným súhlasom zákonného zástupcu alebo zástupcu zariadenia. Individuálny vzdelávací program žiaka so zdravotným znevýhodnením vypracuje na základe odporúčaní zariadenia poradenstva a prevencie a po konzultácii so zákonným zástupcom žiaka pedagogický zamestnanec poverený riaditeľom školy v spolupráci so školským špeciálnym pedagógom, pedagogickým asistentom a odbornými zamestnancami školy; ak ide o žiaka najmenej v piatom ročníku, aj po konzultácii s týmto žiakom. Pri tvorbe individuálneho vzdelávacieho programu je možné vychádzať zo vzdelávacích programov pre žiakov so zdravotným znevýhodnením. Je

potrebné prihladiť primárne na individuálne špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby konkrétného žiaka⁶.

Individuálny vzdelávací program žiaka možno priebežne počas školského roka upravovať tak, aby zohľadňoval aktuálne potreby žiaka.

Ak žiak, ktorému jeho zdravotný stav neumožňuje účasť na vzdelávaní v škole, plní školskú dochádzku osobitným spôsobom formou individuálneho vzdelávania⁷, zabezpečuje škola v maximálnej možnej miere podmienky pre jeho vzdelávanie v súlade s vyjadrením všeobecného lekára pre deti a dorast alebo zariadenia poradenstva a prevencie. Žiak, ktorý bol oslobodený od vzdelávania vo vyučovacom predmete alebo jeho časti⁸, môže využívať tieto vyučovacie hodiny na posilnenie výučby iného vyučovacieho predmetu alebo špecifickú pedagogickú a odbornú podporu a intervenciu v súlade s odporúčením zariadenia poradenstva a prevencie. Žiak so zdravotným znevýhodnením môže mať namiesto vyučovacieho predmetu telesná ktorý je špecifickou formou telesnej a športovej výchovy.⁹

Pre žiakov s narušenou komunikačnou schopnosťou ľahkého stupňa a žiakov s vývinovými poruchami ľahkého stupňa, ktorí k 1. septembru dosiahli fyzický vek šesť rokov, nepokračujú v plnení povinného predprimárneho vzdelávania a nie je u nich predpoklad zvládnutia prvého ročníka základnej školy, možno zriadiť úvodný ročník¹⁰.

1 § 7a ods. 1 vyhlášky č. 223/2022 Z. z

2 § 24 ods. 2 písm. a) zákona č. 245/2008 Z. z.

3 § 31 ods. 4 zákona č. 245/2008 Z. z.

4 § 7 ods. 4 vyhlášky č. 223/2022 Z. z.

5 § 29 ods. 9 písm. a), b) zákona č. 245/2008 Z. z.

Osobitosti výchovy a vzdelávania žiakov s nadaním

Cieľom výchovy a vzdelávania žiakov s nadaním je umožniť im vzdelávať sa a rozvíjať v súlade s ich vývinovými charakteristikami (napr. akcelеровaný kognitívny vývin) a s prihliadnutím na možné vývinové špecifiká, súvisiace s ich nadaním (napr. asynchronný vývin). Nadaný žiak sa vzdeláva podľa školského vzdelávacieho programu a rámcového učebného plánu školy. Ak špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby neumožňujú nadanému žiakovi, aby sa vzdelával podľa školského vzdelávacieho programu školy, a ani podľa vzdelávacieho programu pre žiakov so všeobecným intelektovým nadaním, žiak sa vzdeláva podľa individuálneho vzdelávacieho programu s informovaným súhlasom zákonného zástupcu alebo zástupcu zariadenia. Individuálny vzdelávací program nadaného žiaka vypracováva po konzultácii so zákonným zástupcom žiaka (ak ide o žiaka najmenej v piatom ročníku, aj po konzultácii s týmto žiakom) pedagogický zamestnanec poverený riaditeľom školy v spolupráci so školským špeciálnym pedagógom, pedagogickým asistentom a odborným zamestnancom školy, prípadne aj s ostatnými vyučujúcimi. Individuálny vzdelávací program obsahuje podporné opatrenia¹⁷ na základe vyjadrenia pedagogického zamestnanca, odborného zamestnanca školy alebo zariadenia poradenstva a prevencie.

Pri tvorbe individuálneho vzdelávacieho programu je možné vychádzať zo vzdelávacieho programu pre žiakov so všeobecným intelektovým nadaním.¹¹ Je potrebné prihliadať primárne na individuálne špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby konkrétneho žiaka, vrátane potrieb vyplývajúcich zo zdravotného alebo sociálneho znevýhodnenia. Triedy s rozšíreným vyučovaním niektorých predmetov alebo športové triedy možno zriaďovať aj pre tých žiakov, ktorí neboli diagnostikovaní ako nadaní žiaci so špeciálnymi výchovnovzdelávacími potrebami, ale vybraní na základe kritérií určených riaditeľom školy. Za triedy pre žiakov s nadaním sú pokladané iba tie triedy, ktorých žiaci boli ako nadaní diagnostikovaní zariadením poradenstva a prevencie.

Vo všetkých organizačných formách vzdelávania je úlohou školy zabezpečiť žiakom s nadaním špecifické podmienky pre úspešné rozvíjanie ich nadania a optimalizáciu vývinu ich osobnosti, najmä:

- špecifikovať v školskom vzdelávacom programe, resp. v individuálnom vzdelávacom programe ciele vzdelávania s ohľadom na druh a stupeň rozvíjaného nadania, na potrebu všestranného osobnostného rozvoja nadaných žiakov a na prípadné špecifické vývinové charakteristiky, súvisiace s nadaním (napr. asynchronia, dysfunkčný perfekcionizmus, senzitivita);
- zabezpečiť vzdelávanie nadaných žiakov materiálne, metodicky i personálne;
- v prípade potreby spolupracovať so psychológom, prípadne s iným odborným zamestnancom;

¹¹ Vzdelávací program pre žiakov so všeobecným intelektovým nadaním je zverejnený na webovom sídle Národného inštitútu vzdelávania a mládeže.

- v prípade umelecky nadaných žiakov spolupracovať s učiteľom konkrétnej umeleckej disciplíny a športovo nadaných žiakov so školským trénerom;
- akceptovať nadaných žiakov a rešpektovať špecifiká ich osobnosti a správania;
- dbať na komplexný rozvoj osobnosti nadaných žiakov;
- zamestnávať žiakov zmysluplne, zadávať im stimulujúce úlohy a uplatňovať diferencovaný prístup vo vyučovaní, vrátane postupov zameraných na rozvoj samostatnosti a tvorivosti žiakov, napr. projektové vyučovanie;
- umožniť žiakom vzdelávanie pod vedením tútora alebo vzdelávanie v konkrétnom predmete pod vedením učiteľa školy vyššieho stupňa;
- viesť žiakov k realistickému hodnoteniu vlastných schopností i výsledkov svojej práce, sebareflexii a sebaaprijatii;
- viesť žiakov k vzájomnej spolupráci.

9. Osobitosti výchovy a vzdelávania cudzincov

Pri realizácii výchovno-vzdelávacieho procesu sa berie ohľad na individuálne výchovno-vzdelávacie potreby žiaka – dieťaťa cudzinca¹² (ďalej len „žiak – cudzinec“) a uplatňujú sa podporné opatrenia¹³ v rozsahu a intenzite, ktorá zodpovedá jeho potrebám. Podporné opatrenia môžu byť zamerané na:

- a. uplatňovanie personalizovaného a diferencovaného prístupu úpravou cieľov a obsahu výchovy a vzdelávania, metód, foriem a prístupov vo výchove a vzdelávaní, vrátane metód a foriem skúšania a hodnotenia,
- b. podporu na osvojovanie si štátneho (slovenského) jazyka a zároveň podporu na osvojovanie si vyučovacieho jazyka školy, pokiaľ ním je iný ako slovenský jazyk,
- c. využívanie kompenzačných a špeciálnych edukačných pomôcok,
- d. identifikáciu potrieb, prekážok a bariér vo výchove a vzdelávaní formou pedagogickej a orientačnej diagnostiky, monitoringu a hodnotenia rizík.

Úprava cieľov a obsahu výchovy a vzdelávania sa môže realizovať formou rozloženia v rámci vzdelávacieho cyklu či stupňa vzdelania, tzn. že pri realizácii výchovno-vzdelávacieho procesu sa berie ohľad na úroveň doterajšieho vzdelania, ovládanie vyučovacieho jazyka a na ďalšie individuálne osobitosti žiakov – detí cudzincov.

Hodnotenie žiakov – cudzincov je nevyhnutná súčasť výchovno-vzdelávacieho procesu, tak ako aj u ostatných žiakov školy. Vo všeobecnosti u všetkých žiakov – cudzincov zaradených na základné vzdelávanie v adaptačnom období¹⁴ platí, že je potrebné zohľadňovať pri ich hodnotení nedostatočnú znalosť štátneho jazyka, resp. vyučovacieho jazyka, nakoľko sa jedná o závažnú súvislosť, ktorá ovplyvňuje ich výkon. Zároveň platí, že základná škola môže zohľadniť úroveň ovládania štátneho jazyka žiaka – cudzinca aj v ďalších rokoch jeho vzdelávania.¹⁵ Žiaka – cudzinca je žiadúce hodnotiť individuálne, prispôbiť hodnotenie špecifickým potrebám a rozvojovým možnostiam tohto žiaka. Podporný systém hodnotenia žiaka – cudzinca nastavujú pedagogickí zamestnanci v spolupráci s odbornými zamestnancami alebo so školským podporným tímom, respektíve s odbornými zamestnancami zariadenia poradenstva a prevencie.

Počas adaptačného obdobia žiaka – cudzinca, v čase osvojovania si vyučovacieho jazyka školy, sa odporúča pri priebežnom aj súhrnnom hodnotení využívať prevažne slovné hodnotenie, a to najmä u žiakov 1. stupňa základnej školy. U žiakov 2. stupňa základnej školy sa odporúča hodnotiť slovné, prípadne doplniť klasifikáciu slovným hodnotením (tzv. kombinované hodnotenie). Pokiaľ je to možné, pri hodnotení žiaka – cudzinca sa zohľadnia aj výsledky predchádzajúceho vzdelávania na škole v cudzine (dostupné v listinnej alebo digitálnej podobe).

¹² § 146 ods. 1 zákona č. 245/2008 Z. z.

14 Adaptačné obdobie žiaka – cudzinca je obdobie prvého roku vzdelávania (t. j. dve hodnotiace obdobia/ jedno hodnotiace obdobie = jeden polrok školského roka) žiaka v škole na území Slovenskej republiky
15 § 55 ods. 5 zákona č. 245/2008 Z. z.

Ak sa trieda, v ktorej je zaradený žiak – cudzinec, hodnotí klasifikačnými stupňami, odporúča sa žiakovi minimálne počas adaptačného obdobia upraviť formu hodnotenia. Iná forma hodnotenia pre tohto žiaka – cudzinca, sa uvedie do zápisnice z pedagogickej rady aj s predpokladanou dĺžkou obdobia, počas ktorého bude tento žiak hodnotený inak ako ostatní žiaci príslušnej triedy v príslušnom vyučovacom predmete. Ostatným žiakom triedy je vhodné vysvetliť, prečo je žiak – cudzinec hodnotený inak.

Základné princípy hodnotenia:

- prihliadať na úroveň ovládania vyučovacieho jazyka žiakom,
- hodnotiť pokrok a osvojenie si vzdelávacieho obsahu,
- zohľadňovať pri hodnotení individuálnu situáciu.

Žiakom – cudzincom sa na odstránenie jazykových bariér poskytuje jazyková podpora na osvojenie si štátneho (slovenského) jazyka. Jazykovú podporu zabezpečuje škola v rozsahu podľa výsledkov jazykovej diagnostiky, aktuálne platných podmienok vzdelávania žiakov – cudzincov a podmienok školy. Jazykovú podporu môže poskytovať podľa rozhodnutia vedenia školy pedagogický zamestnanec školy, alebo škola sprostredkuje jazykový kurz zabezpečovaný externým poskytovateľom, ktorý je realizovaný priamo v škole, mimo školy alebo dištančnou formou prostredníctvom prostriedkov založených na využívaní počítačových sietí. V prípade dištančnej formy sa odporúča žiakovi zabezpečiť materiálno-technickú asistenciu zo strany školy. Škola vytvára skupiny od 1 do 8 žiakov. Skupina môže byť z hľadiska prvého (materinského) jazyka žiakov a veku zmiešaná. Na základe výsledkov jazykovej diagnostiky je žiak zaradený do jedného z troch variantov jazykovej podpory.

Žiak bez znalosti slovenského jazyka¹⁶ je vzdelávaný v rámci intenzívnej jazykovej podpory podľa vzdelávacieho štandardu pre slovenský jazyk ako druhý jazyk – úroveň 1 s minimálnou časovou dotáciou 48 hodín a s odporúčanou časovou dotáciou 200 vyučovacích hodín.

Žiakovi so základnou úrovňou ovládania slovenského jazyka (približne na úrovni A1 – A2 podľa Spoločného európskeho referenčného rámca pre jazyky) sa poskytuje jazyková podpora podľa vzdelávacieho štandardu pre slovenský jazyk ako druhý jazyk – úroveň 2 s minimálnou časovou dotáciou 64 hodín a s odporúčanou časovou dotáciou 150 vyučovacích hodín.

Žiakovi s dostatočnou znalosťou slovenského jazyka (prahová úroveň, t. j. približne na úrovni B1 podľa Spoločného európskeho referenčného rámca pre jazyky) je poskytovaná individuálna jazyková podpora podľa jeho potrieb a nárokov vzdelávania. V prípade nedostatočnej znalosti akademického jazyka je odporúčaná jazyková podpora s časovou dotáciou 100 vyučovacích hodín prispôbená individuálnym jazykovým potrebám žiaka. Podpora je poskytovaná súbežne aj v rámci výchovno-vzdelávacieho procesu.

16 Žiak na najnižšej úrovni ovládania jazyka nedokáže odpovedať na otázky týkajúce sa jeho osoby a rodiny, aj keď mu partner v komunikácii aktívne pomáha. Nerozumie bežným frázam. Neovláda elementárnu slovnú zásobu a elementárne gramatické pravidlá používané v najfrekvencovanejších komunikačných situáciách. Neovláda dostatočne slovenskú abecedu.

17 Podľa § 7a ods. 3 zákona č. 245/2008 Z. z.

V prípade jazykového kurzu ho môže škola sprostredkovať aj cez externého poskytovateľa, ktorý je realizovaný priamo v škole, mimo školy alebo dištančnou formou prostredníctvom prostriedkov založených na využívaní počítačových sietí. V prípade dištančnej formy sa odporúča žiakovi zabezpečiť materiálne - technickú asistenciu zo strany školy. Žiaci – deti cudzincov v národnostných školách a národnostných triedach, ktorí taktiež neovládajú slovenský jazyk, postupujú pri osvojovaní si slovenského jazyka spolu s ostatnými žiakmi.

V prípade potreby, napríklad keď nastúpia do školy v inom ako 1. ročníku, môžu školy využiť i vyššie zmienené podporné opatrenia na osvojenie si slovenského jazyka. Jazyková podpora vo forme jazykového kurzu môže byť podľa podmienok školy poskytnutá žiakovi – cudzincovi aj formou individuálneho vzdelávacieho programu na základe odporúčania zariadenia poradenstva a prevencie¹⁷.

¹⁷ Podľa § 7a ods. 3 zákona č. 245/2008 Z. z.

Pri prestupe žiaka z inej školy škola v prípade zistených odlišností zohľadní žiakovi ich kompenzáciu spravidla v priebehu jedného školského roka.

Podľa tohto rámcového učebného plánu sa vzdelávajú aj žiaci so zdravotným znevýhodnením a žiaci s nadaním, a to s uplatnením špecifik podľa časti: *Osobitosti výchovy a vzdelávania žiakov so zdravotným znevýhodnením a žiakov s nadaním v súlade s princípmi inkluzívneho vzdelávania* tohto dokumentu.

Škola **by to mala prerokovať** sa po prerokovaní v Rade školy v školskom vzdelávacom programe rozhodla neurčiť vyšší celkový počet hodín.

10. Učebné osnovy

Učebné osnovy tvoria samostatné prílohy k ŠkVP. Obsahujú rozpracovanie štandardov do ročníkov podľa učebného plánu školského vzdelávacieho programu vo všetkých cykloch.

Od 1.9.2024 škola postupuje podľa dvoch variantov učebných osnov.

1) Učebné osnovy pre UP/2020 vypracované podľa Dodatku č. 8 k ŠVP 2015:

- Jazyk a komunikácia
- Jazyk a komunikácia – cudzie jazyky
- Matematika a práca s informáciami
- Človek a príroda
- Človek a spoločnosť
- Človek a hodnoty
- Človek a svet práce
- Umenie a kultúra
- Zdravie a pohyb

2) Učebné osnovy pre UP/2024 vypracované podľa ŠVP 2024:

- Jazyk a komunikácia
- Jazyk a komunikácia – cudzie jazyky
- Matematika a informatika
- Človek a príroda
- Človek a spoločnosť
- Človek a svet práce
- Umenie a kultúra
- Zdravie a pohyb

10.1 Učebné osnovy – prvý vzdelávací cyklus

10.1.1 Vzdelávacia oblasť Jazyk a komunikácia

10.1.1.1 Slovenský jazyk a literatúra

Vzdelávacia oblasť	Jazyk a komunikácia
Vyučovací predmet	Slovenský jazyk a literatúra
Škola	Základná škola, Kudlovska 11, Humenné
Názov Školského vzdelávacieho programu	<i>Škola hravosti, tvorivosti a humánnosti</i>
Stupeň vzdelania	primárne vzdelanie
Vzdelávací cyklus	prvý
Časový rozsah výučby	1. ročník 264 hodín ročne - 8 hodín týždenne 2. ročník 297 hodín ročne - 9 hodín týždenne 3. ročník 264 hodín ročne - 8 hodín týždenne
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský
Učebné zdroje	1.ročník: Striežovská a kol.: Šlabikár LIPKA pre 1. ročník 1. a 2. časť., Čítanka LIPKA pre 1. ročník., Písanie. AITEC. Virgovičová a kol.: Šlabikár pre 1. ročník 1. a 2. časť., Čítanka pre 1. ročník., Písmenká moji kamaráti. Orbis Pictus Istropolitana. 2.ročník: 3.ročník:

Charakteristika predmetu

Školský vzdelávací program – „*Škola hravosti, tvorivosti a humánnosti*“

Ovládanie jazyka alebo viacerých jazykov je v dnešnej informačnej a globalizovanej spoločnosti nevyhnutným predpokladom spoločenského a pracovného uplatnenia človeka. Vzdelávacia oblasť Jazyk a komunikácia zohráva dôležitú úlohu pri rozvíjaní jazykovej a komunikačnej gramotnosti žiaka, ktoré ho pripravuje na proces vzdelávania a následne na pracovnú a životnú seberealizáciu. Učenie sa jazykov žiakovi pomáha aj pri osobnostnom, sociálnom a kultúrnom rozvoji.

Hlavným cieľom 1. cyklu je vytvárať základy čitateľskej a pisateľskej gramotnosti v nadväznosti na predchádzajúce skúsenosti žiaka. Zámerom je pomocou všetkých dostupných prostriedkov utvárať čitateľské a pisateľské návyky žiaka a formovať ho ako čitateľa a pisateľa.

Ciele vzdelávania pre 1. cyklus

1. Vieť jednoduchý dialóg primerane situácii a komunikačnému partnerovi.
2. Vyjadriť myšlienky v súvislom hovorenom prejave.
3. Písať čitateľným rukopisom a uplatniť pri písaní základné pravopisné pravidlá.
4. Vytvoriť primeraný písaný a obrazovo-písaný text.
5. Počúvať a čítať primerané vecné texty.
6. Orientovať sa v nesúvislých a obrazovo-písaných textoch.
7. Počúvať a čítať primerané literárne texty, interpretovať ich obsah a obraznosť v kontexte vlastných skúseností.
8. Identifikovať v texte explicitné informácie a vyvodiť z textu základné implicitné informácie.
9. Klásť otázky zamerané na obsah textu a na vlastné porozumenie textu.
10. Vyjadriť verbálne a neverbálne predstavu o sebe a svoje prežívanie okolitého sveta.
11. Použiť pri porozumení a tvorení textu primerané jazykové znalosti.

Učebné osnovy pre 1. vzdelávací cyklus Slovenský jazyk a literatúra				
Obsahový štandard a	Komponent			
	Komunikačná interakcia	VÝKONOVÝ ŠTANDARD Žiak vie/dokáže:	- nadviazať kontakt s komunikačným partnerom , - poďakovať a ospravedlniť sa primerane adresátovi a prostrediu , - sformulovať otázku, prosbu, prianie, nesúhlas, námietku a jednoduché zdôvodnenie , - požiadat' o informáciu a na požiadanie informáciu poskytnúť , - viest' jednoduchý dialóg a klásť vecné otázky, - pozorne počúvať partnera v dialógu a reagovať na jeho repliky , - vyjadriť myšlienky, potreby a pocity jazykovo a sociálne primeraným spôsobom	
		OBSAHOVÝ ŠTANDARD	1.ročník	2.ročník
		Komunikačné zvyklosti	rozlišovanie pozdravov, predstavenia sa	- rozlišovanie oslovenia, tykania/vykania vo verejnom a v súkromnom komunikačnom prostredí, - formulovanie ústneho poďakovania a ospravedlnenia.
		Komunikačné zámery a ich vyjadrenie	- formulovanie zisťovacích a doplňovacích otázok, - formulovanie prosby, priania - formulovanie vlastných potrieb a prežívaných pocitov primeraným spôsobom ,	- formulovanie zisťovacích a doplňovacích otázok, - formulovanie jednoduchého zdôvodnenia javu alebo vlastného konania , - formulovanie vlastných potrieb a prežívaných pocitov primeraným spôsobom
				- formulovanie zisťovacích a doplňovacích otázok, - formulovanie prosby, priania, nesúhlasu a námietky, porovnávanie rôznych spôsobov ich vyjadrenia, - formulovanie jednoduchého zdôvodnenia javu alebo vlastného konania , - presnosť a pravdivosť vyjadrenia pri požiadaní o informáciu a pri poskytnutí informácie

		Dialóg	pozorné počúvanie komunikačného partnera ,	nácvik jednoduchého dialógu v dvojici: kladenie otázok a formulovanie odpovedí, pravidelné striedanie replík oboch komunikačných partnerov ,	- priamy dialóg a telefonický dialóg, - nácvik dialógu v dvojiciach alebo v skupinách pri riešení úloh.
			nácvik dialógu v dvojiciach alebo v skupinách pri riešení úloh.	nácvik dialógu v dvojiciach alebo v skupinách pri riešení úloh.	
		Komunikačné prostriedky a pravidlá	rozširovanie slovnej zásoby prostredníctvom tém dialógu.	- uplatňovanie a rozlišovanie melódie viet podľa komunikačného zámeru, - uplatňovanie pravidiel spisovnej výslovnosti (kvantita, výslovnosť dvojhlások, slovný prízvuk, spodobovanie a splývavá výslovnosť).	- používanie vhodných slovných spojení a viet pri vyjadrovaní rôznych komunikačných zámerov - funkčné používanie pohybových prostriedkov počas dialógu, - uplatňovanie pravidiel spisovnej výslovnosti (kvantita, výslovnosť dvojhlások, slovný prízvuk, spodobovanie a splývavá výslovnosť).
		Termíny, ktoré si má žiak osvojiť	- pozdrav, predstavenie sa, - odpoveď, pozorné počúvanie, - slovo, slovné spojenie, rozhovor, otázka (zist'ovacia a doplnovacia), veta, - spisovná výslovnosť (hláska, dĺžka hlásky, dvojhláska, prízvuk, melódia).	- tykanie/vykanie, poďakovanie, ospravedlnenie, - prosba, prianie, nesúhlas, - spisovná výslovnosť (hláska, dĺžka hlásky, dvojhláska, prízvuk, melódia)	prosba, prianie, nesúhlas, námietka, požiadanie o informáciu, poskytnutie informácie, zdôvodnenie

	Hovorená produkcia	VÝKONOVÝ ŠTANDARD Žiak vie/dokáže:	- zhromaždiť základné informácie k téme hovoreného prejavu, - sformulovať jednoduchú ústnu informáciu, - vyrozprávať príbeh na základe vlastnej skúsenosti alebo zážitku, - povedať hlavné znaky pozorovaného objektu a pozorovanej činnosti, - predniesť jednoduchý príležitostný prejav, - korigovať nepresnosti alebo nejasnosti vo svojom ústnom vyjadrení, - vypočúť hovorený prejav a klásť otázky k jeho obsahu, - uplatniť pri hovorení situačne vhodné jazykové, zvukové a pohybové prostriedky.			
		OBSAHOVÝ ŠTANDARD	1.ročník	2.ročník	3. ročník	
		Príprava a prednes hovoreného prejavu	- výber témy hovoreného prejavu s pomocou učiteľa, - členenie textu, využitie obrázkovej osnovy , - artikulačné a výslovnostné cvičenia - prednes hovoreného prejavu v prostredí triedy, - jednoduché techniky zvládania trémy pri prednese prejavu.	- výber témy hovoreného prejavu s pomocou učiteľa, - členenie textu, využitie obrázkovej alebo slovnej osnovy , - artikulačné a výslovnostné cvičenia, cvičenia na moduláciu hlasu a na situačne vhodné používanie mimiky a gest, - prednes hovoreného prejavu v prostredí triedy, - jednoduché techniky zvládania trémy pri prednese prejavu .	- výber témy hovoreného prejavu s pomocou učiteľa alebo samostatne, - zhromažďovanie slovnej zásoby a informácií potrebných na rozvíjanie témy , - rozvíjanie témy podľa komunikačného zámeru: informovať, rozprávať, opísať, - členenie textu, využitie obrázkovej alebo slovnej osnovy , - artikulačné a výslovnostné cvičenia, cvičenia na moduláciu hlasu a na situačne vhodné používanie mimiky a gest, - prednes hovoreného prejavu v prostredí triedy, - jednoduché techniky zvládania trémy pri prednese prejavu .	
		Reflexia hovoreného prejavu	pozorné počúvanie hovoreného prejavu spolužiakov a iných hovoriacich.	- úprava nepresností a nejasností v ústnom vyjadrení pomocou učiteľa, - kladenie otázok k obsahu počúvaného prejavu, - formulovanie odpovedí na položené otázky.	- úprava nepresností a nejasností v ústnom vyjadrení pomocou učiteľa alebo spolužiakov, - kladenie otázok k obsahu počúvaného prejavu, vyslovovanie predpokladov - formulovanie odpovedí na položené otázky.	

		Žánre hovoreného textu	• jednoduché rozprávanie: prežitá skúsenosť, • uplatnenie časovej postupnosti v rozprávaní, • jednoduchý príležitostný prejav: nácvik ústneho, blahoželania a tradičného vinša.	• jednoduché rozprávanie: prežitá skúsenosť, reálny alebo vymyslený príbeh, • uplatnenie časovej postupnosti v rozprávaní, • jednoduchý príležitostný prejav: nácvik ústneho pozvania, privítania, rozlúčenia, tradičného vinša.	• vyjadrenie kľúčových informácií v jednoduchom informačnom texte (odkaz, oznam) , • jednoduchý opisný text: postupnosť dejov pri opise pracovného postupu; hlavné znaky opísaného objektu (konkrétny predmet alebo blízka osoba),
		Komunikačné prostriedky a pravidlá	• vyjadrovanie myšlienok v ucelených vetách a jednoduchých súvetiach.	• používanie viet s rôznymi komunikačnými zámermi: oznámenie, otázka, • vyjadrovanie vzťahu k pomenúvaným javom prostredníctvom emocionálnych slov alebo jednoduchých frazém (prirovnania alebo iné frazémy, ktorým žiaci rozumejú), • uplatňovanie melódie prejavu podľa obsahu, • uplatňovanie pravidiel spisovnej výslovnosti (kvantita, výslovnosť dvojhlások,	• používanie viet s rôznymi komunikačnými zámermi: oznámenie, otázka, výzva (rozkaz, prosba), prianie, nesúhlas, námietka, • uplatňovanie jednoduchých lexikálnych vzťahov v texte: významové okruhy slov, slovotvorne súvisiace slová, slová s podobným a opačným významom, nadradené a podradené slová, • uplatňovanie melódie, významovej pauzy a tempa prejavu podľa obsahu a komunikačného zámeru textu, • uplatňovanie pravidiel spisovnej výslovnosti (kvantita, výslovnosť dvojhlások, slovný prízvuk, spodobovanie a splývavá výslovnosť), • pozorovanie rozdielov medzi spisovnou výslovnosťou a bežnou výslovnosťou v danom regióne alebo v miestnom nárečí .

		Termíny, ktoré si má žiak osvojiť	• blahoželanie, vinš.	• Rozprávanie (zážitok, skúsenosť, príbeh), opis (predmetu), pozvanie, privítanie, rozlúčenie, blahoželanie, vinš, • zámer vety: oznámenie, otázka, rozkaz, • spisovná výslovnosť (melódia, prestávka, prízvuk, dĺžka hlásky, dvojhláska).	• téma, rozvíjanie témy, osnova (úvod, jadro, záver), časová postupnosť, • informácia (odkaz, oznam), rozprávanie (zážitok, skúsenosť, príbeh), opis (pracovného postupu, predmetu, osoby), • zámer vety, prosba, prianie, nesúhlas, námietka, zdôvodnenie, • slová s podobným významom, slová s opačným významom, nadradené a podradené slová, citovo zafarbené slová, prirovnanie
--	--	--	---	--	--

	Písaná produkcia	VÝKONOVÝ ŠTANDARD Žiak vie/dokáže:	• písať všetky písmená slovenskej abecedy automatizovane a čitateľne, • vytvoriť súvislý písaný alebo obrazovo-písaný text na tému blízku ich životnej a jazykovej skúsenosti, • vyjadriť písaním svoje pocity a predstavy, • zhromaždiť základné informácie k téme textu, • napísať jednoduchý informačný text, • napísať príbeh, vlastnú skúsenosť alebo zážitok, • zapísať hlavné znaky pozorovaného objektu a pozorovanej činnosti, • upraviť obsahovú a jazykovú stránku napísaného textu, • uplatniť pri písaní osvojené pravopisné pravidlá.		
		OBSAHOVÝ ŠTANDARD	1.ročník	2.ročník	3. ročník

		Elementárne písanie	• prípravné (predpisateľské) cviky, perцепčno-motorické zručnosti pri písaní, • fonematická analýza a diferenciacia, prevod hlásky na písmeno, • písanie písmen slovenskej abecedy, • písanie slov, odpis písaného textu, prepis tlačeneho textu, písanie podľa diktovania, • písomné vyjadrovanie vlastných myšlienok .		
		Proces tvorenia textu	• využívanie obrázkovej osnovy pri členení textu ,	• výber témy písaného textu pomocou učiteľa • rozvíjanie témy podľa komunikačného/autorského zámeru: informácia, rozprávanie, opis, voľné písanie, • využívanie základných spôsobov zhromažďovania myšlienok k téme,	• výber témy písaného textu pomocou učiteľa alebo samostatne, • rozvíjanie témy podľa komunikačného/autorského zámeru: informácia, rozprávanie, opis, voľné písanie, • využívanie základných spôsobov zhromažďovania myšlienok k téme,
				• výber vhodných slov, slovných spojení a vetných celkov podľa komunikačného/autorského zámeru, • využívanie obrázkovej alebo slovnej osnovy pri členení textu, • tvorenie konceptu textu a jeho úprava pomocou učiteľa, • prezentovanie vlastného textu v prostredí triedy.	• výber vhodných slov, slovných spojení a vetných celkov podľa komunikačného/autorského zámeru, • využívanie slovnej osnovy pri členení textu, • tvorenie konceptu textu a jeho úprava pomocou učiteľa alebo prostredníctvom kontrolných otázok, • prezentovanie vlastného textu v prostredí triedy.

		Žánre písaného textu - tvorenie jednoduchého nesúvislého textu (zoznam) - jednoduché techniky tvorivého písania .	- vyjadrenie kľúčových informácií v jednoduchom informačnom texte (oznam, správa), - tvorenie jednoduchého nesúvislého textu (zoznam) a obrazovo-písaného textu (pozdávka, pohľadnica), - jednoduché písomné rozprávanie: vyjadrenie prežitej udalosti, zážitku, vymyslený príbeh, - uplatnenie časovej postupnosti v rozprávaní, - jednoduché techniky tvorivého písania .	- vyjadrenie kľúčových informácií v jednoduchom informačnom texte (oznam, správa), - jednoduchý opisný text: postupnosť dejov pri opise pracovného postupu; hlavné znaky opísaného objektu (konkrétny predmet alebo blízka osoba), - jednoduché techniky tvorivého písania.
		Komunikačné prostriedky a pravidlá vyjadrovanie myšlienok vo vetách a v jednoduchých súvetiach .	- vyjadrovanie myšlienok vo vetách a v jednoduchých súvetiach s rôznymi komunikačnými zámermi: oznámenie, výzva (rozkaz, prosba), - vyjadrovanie vzťahu k pomenúvaným javom prostredníctvom emocionálnych slov alebo jednoduchých frazém (prirovnania alebo iné frazémy, ktorým žiaci rozumejú).	- vyjadrovanie myšlienok vo vetách a v jednoduchých súvetiach s rôznymi komunikačnými zámermi: oznámenie, výzva (rozkaz, prosba), prianie, nesúhlas, námietka, - používanie základných prostriedkov nadväzovania viet v texte (opakovanie slova, synonymá, zámená, rovnaký tvar slovesa), - uplatňovanie jednoduchých lexikálnych vzťahov v texte: významové okruhy slov, slovotvorne súvisiace slová, slová s podobným a opačným významom, nadradené a podradené slová.

		Osvojovanie a uplatňovanie pravopisu		- fonematický pravopis: rozlišovacie znamienka; delenie hlások na samohlásky (krátke, dlhé), dvojhlásky a spoluhlásky (tvrdé, mäkké) ako východisko uplatňovania fonematického pravopisu; pravopis i/i po mäkkých spoluhláskach, y/y po tvrdých spoluhláskach; slabičný pravopis (de, le, lie atď.); pravopis dvojhlások, pravopis ä, dvojzložkové písmená (ch, dz, dž); pravopis slabík so slabikotvornými spoluhláskami, - sémantický pravopis: písanie veľkého písmena na začiatku vety; rozlišovanie pravopisu všeobecných a vlastných podstatných mien (mená osôb, zvierat, miestne geografické názvy), - interpunkčný pravopis: interpunkčné znamienka na konci vety; použitie spojovníka pri delení slov na konci riadka.	- etymologický pravopis: vymedzenie obojakých spoluhlások; písanie i/y, í/ý po obojakých spoluhláskach v koreňoch domácich slov (frekventovaných a deťom blízkych); pravopis prevzatých slov (frekventovaných a deťom blízkych), - morfematický pravopis: vybrané slovesné tvary a slovotvorné prípony: jednotné písanie i/i v tvaroch minulého času; jednotné písanie i/i ako tematickej morfémy (robíť, robím); jednotné písanie prípon pri zdrobnených, zveličených alebo citovo zafarbených slovách (nosík, nosisko, mamička), - interpunkčný pravopis; písanie čiarky v jednoduchej vete.
		Termíny, ktoré si má žiak osvojiť	- písmeno, abeceda, písané písmo, tlačené písmo, - veta, začiatok vety, koniec vety	- informácia (odkaz, oznam, pozvánka, pohľadnica), rozprávanie (zážitok, skúsenosť, príbeh - zámer vety: oznámenie, otázka, rozkaz, prosba, - pravopis a pravopisné pravidlo, - rozlišovacie znamienka; samohlásky (krátke, dlhé), dvojhlásky a spoluhlásky (tvrdé, mäkké), slabikotvorné spoluhlásky, - pravopis vlastných podstatných mien (mená osôb a zvierat, miestne geografické názvy), - veta, začiatok vety, koniec vety, interpunkčné znamienka (bodka, otáznik, výkričník, čiarka, spojovník).	- text, téma, rozvíjanie témy, osnova (úvod, jadro, záver), časová postupnosť, - informácia (, opis (pracovného postupu, predmetu, osoby), - zámer vety: prianie, nesúhlas, námietka, zdôvodnenie, - slová s podobným významom, slová s opačným významom, nadradené a podradené slová, citovo zafarbené slová, prirovnanie, - obojaké spoluhlásky, vybrané slová, príbuzné slová.

	Vecná recepcia	VÝKONOVÝ ŠTANDARD Žiak vie/dokáže:	• prečítať primerane náročný vecný text plynulo a správne, nahlas a potichu, • identifikovať doslovné (explicitné) informácie v počúvanom a v čítanom texte, • vyvodiť základné implicitné informácie z počúvaného a z čítaného textu, • orientovať sa v nesúvislom a obrazovo-písanom texte, • reprodukovat' text vlastnými slovami a zhrnúť kľúčové informácie, • sledovať vlastné porozumenie textu, • rozlíšiť medzi informáciou, opisom a rozprávaním, • použiť pri porozumení textu primerané znalosti slovnej zásoby, základných lexikálnych vzťahov a vetných celkov .		
		OBSAHOVÝ ŠTANDARD	1.ročník	2.ročník	3. ročník
		Elementárne čítanie	• fonematické uvedomovanie – sluchová analýza zvukových jednotiek hovorenej reči (rozlišovanie slov, slabík, identifikácia hlásky) , • poznávanie písmen, upevňovanie korešpondencie hlásky a písmena , • nácvik čítania slov, viet a krátkych textov (primeranej a postupne sa zvyšujúcej náročnosti), • oprava vlastných chýb pri čítaní, • uplatňovanie splývavej výslovnosti, významovej pauzy, melódie a tempa reči pri hlasnom čítaní,	• oprava vlastných chýb pri čítaní , • ovládanie abecedy a jej využitie pri orientácii v abecedných zoznamoch	

		Porozumenie textu	vytváranie predstáv o obsahu textu na základe ilustrácie, obrazového materiálu, nadpisu, s oporou o doterajšie znalosti žiaka,	- identifikovanie kľúčových slov v texte a ich jednoduché zaznamenanie, - porozumenie doslovného (explicitného) významu textu a jeho reprodukcia,	vyvodzovanie základných implicitných významov z textu (vytváranie inferencií) na základe otázok učiteľa: význam slov a slovných spojení, súvislosti medzi slovami a vetami, súvislosti medzi informáciami z
					textu a doterajšími znalosťami a skúsenosťami žiaka, stručné zhrnutie získaných informácií .
		Metakognitívne procesy pri recepcii vecného textu	vnímanie chýb a nepresností pri čítaní ako prirodzenej súčasti učenia sa, ktorú je možné ovplyvniť vlastným úsilím, požiadanim o pomoc a komunikáciou s druhými .	- pozorovanie učiteľovho premýšľania pri čítaní (učiteľ „myslí nahlas“): komentovanie porozumenia alebo neporozumenia, identifikovanie príčiny nedostatočného porozumenia, naznačovanie riešenia, - hodnotenie vlastného porozumenia, posúdenie správnosti vlastnej odpovede, miery istoty (napr. <i>Podľa čoho viem, že som to správne pochopil?</i>).	
		Žánre vecného textu	porozumenie dejovej postupnosti, konania postáv a sprostredkovanej skúsenosti v bežnom (neumeleckom) rozprávaní: rozprávanie prežitej skúsenosti, reálny alebo vymyslený príbeh.	- vyhľadávanie kľúčových informácií v informačnom texte (kto, čo, kde, kedy, ako, prečo): oznam a správa, - porozumenie dejovej postupnosti, konania postáv a sprostredkovanej skúsenosti v bežnom (neumeleckom) rozprávaní: rozprávanie prežitej skúsenosti, reálny alebo vymyslený príbeh, - identifikovanie hlavných znakov opísaného objektu, - orientácia v jednoduchých nesúvislých textoch: zoznam, rozvrh, plán, tabuľka.	- porozumenie postupnosti dejov v opise pracovného postupu, - porozumenie jednoduchým obrazovo-písaným alebo obrazovo-hovoreným textom: jednoduché schémy a náčrty, piktogramy, obrazové encyklopédie, edukačné videá, - identifikovanie reklamy v médiách a rozhovor o jej účinku.

		Komunikačné prostriedky a pravidlá		- pozorovanie jazykového vyjadrenia komunikačného zámeru a interpunkčných znamienok na konci vety, - rozlišovanie všeobecných a vlastných podstatných mien: základné významové skupiny vlastných podstatných mien (mená osôb, zvierat, miestne geografické názvy).	- úvod do poznávania slovných druhov: vytvorenie prvej predstavy o význame a využití slovných druhov v texte, - pojem časovanie a tvary slovesa v jednotlivých osobách prítomného času, rozlišovanie tvarov slovesa v texte, - vyvodzovanie významov slov z textu: neznáme slová, viacvýznamové slová,
					emocionálne slová, frazeologické prirovnania a iné jednoduché frazémy, - pozorovanie lexikálnych vzťahov v texte: slová s podobným a s opačným významom, nadradené a podradené slová, - pozorovanie slovotvorne súvisiacich slov v texte, rozhovor o ich významovom vzťahu.
		Termíny, ktoré si má žiak osvojiť	text, veta, slovo, slabika, hláska, písmeno, abeceda.	- obsah textu, informácia, kľúčové slová, nadpis, ilustrácia, zhrnutie informácií, - súvislý text: informácia (oznam, správa), rozprávanie (zážitok, skúsenosť, príbeh).	- úvod, jadro, záver, časová postupnosť, odsek, - opis (pracovného postupu, predmetu, osoby), - nesúvislý text: zoznam, rozvrh, plán, tabuľka, reklama, - slovné druhy: sloveso (časovanie, osoba), podstatné meno (všeobecné a vlastné podstatné mená), - slova s podobným významom, slova s opačným významom, nadradené a podradené slová, citovo zafarbené slová, prirovnanie.

Zážitková produkcia	VÝKONOVÝ ŠTANDARD Žiak vie/dokáže:	- prechádzať od počúvania čítaného textu k vlastnému čítaniu a k čítaniu s pomocou, - čítať s porozumením texty umeleckej literatúry primeranej náročnosti, - odpovedať na otázky k čítanému alebo počúvanému textu, - identifikovať v texte to, čo ho zaujalo (myšlienky, slová, ilustrácie), - vyjadriť svoje pocity, myšlienky a zážitky z počúvaného, čítaného textu a z ilustrácií, - podeliť sa o potešenie z individuálnej recepcie textu, vyjadriť svoj postoj a odporúčania k textu, - predniesť naspamäť literárny text primeraný veku, - vyrozprávať svoje zážitky z návštevy divadelného alebo filmového predstavenia a z počúvania rozhlasového vysielania, - dramatizovať s pomocou učiteľa vhodné literárne texty, - vyhľadávať texty na čítanie podľa svojho záujmu a účelu čítania samostatne alebo s pomocou iných .			
	OBSAHOVÝ ŠTANDARD	1.ročník	2.ročník	3. ročník	
	Čítanie s porozumením	rozoznávajú slová a viet v počúvanom a v čítanom texte a uvedomenie si, že na seba nadväzujú a vytvárajú text,	- predvídanie z počutého a prečítaného textu, - identifikovanie základných stavebných prvkov textu (názov, strofa, rým, verš),	identifikovanie základných stavebných prvkov textu (názov, strofa, rým, verš, odsek),	
		- odlíšenie textu od ilustrácie, - domýšľanie jednoduchého príbehu podľa ilustrácie a čítanie ilustrácie.	- odlíšenie poézie od prózy, - prerозprávanie obsahu čítaného a počúvaného textu s pomocnými otázkami a nápovedami učiteľa.	- odhadovanie významu neznámych slov, slovných spojení a umeleckých jazykových prostriedkov z kontextu (prirovnania, frazémy, emocionálne slová, - vyjadrenie pochopenia rozdielu medzi reálnym a imaginárnym svetom, uvádzanie príkladov na využitie fantázie.	

		Čítanie pre zážitok • stváranie obsahu textu metódami tvorivej dramatiky pod vedením učiteľa, • formovanie empatie, súcitu, hodnôt a postojov na základe čítaného a počúvaného textu, • spoznávanie vybraných tém v dielach slovenských a svetových autorov a v ľudovej slovesnej tvorbe, • sprostredkovanie umeleckého zážitku cez rôzne formy spracovania textu v knihách a časopisoch, • sprostredkovanie umeleckého zážitku cez divadelné, filmové, rozhlasové a iné spracovanie literárnych diel; návšteva divadelného a filmového predstavenia,	• sebapoznávanie, porovnávanie seba a vlastných skúsenosti s postavami a textami, hľadanie zhody a rozdielov, hľadanie riešení pre situácie v texte, • vyjadrovanie a zdieľanie vlastných pocitov, myšlienok a zážitkov z textu a z ilustrácie verbálnym aj neverbálnym spôsobom, • formovanie empatie, súcitu, hodnôt a postojov na základe čítaného a počúvaného textu, • spoznávanie vybraných tém v dielach slovenských a svetových autorov a v ľudovej slovesnej tvorbe, • sprostredkovanie umeleckého zážitku cez rôzne formy spracovania textu v knihách a časopisoch, • sprostredkovanie umeleckého zážitku cez divadelné, filmové, rozhlasové a iné spracovanie literárnych diel; návšteva divadelného a filmového predstavenia, • porozumenie tomu, akú úlohu zohráva autor pri tvorení textu.	• rozpoznanie a identifikácia literárnych postáv, ich charakteru, vlastností, opis prostredia, situácie, a to s pomocou ilustrácie aj bez nej, • vyjadrovanie postoja k prečítanému a k počutému textu, k literárnym hrdinom a hrdinkám, k zobrazenej téme, • formovanie empatie, súcitu, hodnôt a postojov na základe čítaného a počúvaného textu , • spoznávanie vybraných tém v dielach slovenských a svetových autorov a v ľudovej slovesnej tvorbe, • sprostredkovanie umeleckého zážitku cez rôzne formy spracovania textu v knihách a časopisoch, • sprostredkovanie umeleckého zážitku cez divadelné, filmové, rozhlasové a iné spracovanie literárnych diel; návšteva divadelného a filmového predstavenia, • porozumenie tomu, akú úlohu zohráva autor pri tvorení textu.
		Samostatný/se bavedomý čitateľ • orientovanie sa v zdrojoch na čítanie, • spoznávanie dostupných knižníc a ich využívanie	• vytváranie čitateľského portfólia, vedenie jednoduchých záznamov v rôznych formách a podobách o knihách, o svojom čítaní a jeho pokrokoch, a to s pomocou učiteľa,	• vytváranie čitateľského portfólia, vedenie jednoduchých záznamov v rôznych formách a podobách o knihách, o svojom čítaní a jeho pokrokoch, a to s pomocou učiteľa alebo samostatne,
		(triedna knižnica, školská knižnica, mestská/obecná knižnica).	• rozširovanie čitateľského teritória: vlastný, spontánny a cielený výber kníh a časopisov na čítanie, • spoznávanie čitateľských skúseností a literárnych znalostí v rodine a blízkom okolí .	• rozširovanie čitateľského teritória: vlastný, spontánny a cielený výber kníh a časopisov na čítanie.

	Metakognitívne procesy pri recepcii literárneho textu - monitorovanie kvality čítania a možných zdrojov pomoci (<i>Viem text prečítať?</i>, <i>Čo mi pritom môže pomôcť?</i>). - monitorovanie porozumenia prípadne neporozumenia obsahu a významu prečítaného textu (<i>Viem, čo text hovorí?</i>), - kladenie otázok na porozumenie, riešenie úloh k textom, prepájanie tém s reálnym životom.	uvedenie si významu a potreby čítania literárnych textov a hodnotenie vlastných pokrokov v čítaní.	
	Tematické okruhy a textová realizácia - tematické okruhy pre 1. cyklus: domov, rodina, priateľstvo, hra, humor, príroda okolo nás, svet zvierat, - čítanie, počúvanie a sledovanie rôznych typov textov so zreteľom na detský aspekt a záujmy žiakov: riekanka, hádanka, rozprávka.	- tematické okruhy pre 1. cyklus: medziľudské vzťahy, zdravie, dobro, zlo, pravda a lož, človek ako súčasť prírody, pomoc iným, - čítanie, počúvanie a sledovanie rôznych typov textov a rôznych žánrov (lyrické, epické, dramatické žánre) slovenskej a svetovej literatúry so zreteľom na detský aspekt a záujmy žiakov: ľudová pieseň, báseň, obrázkový príbeh.	- tematické okruhy pre 1. cyklus: medzigeneračné vzťahy a porozumenie, prijatie a odmietanie, česť/čestnosť, človek ako súčasť prírody, moje mesto/obec, zvyky, spôsob života, miestne tradície a kultúra, - čítanie, počúvanie a sledovanie rôznych typov textov a rôznych žánrov (lyrické, epické, dramatické žánre) slovenskej a svetovej literatúry so zreteľom na detský aspekt a záujmy žiakov, bájka, povesť, bábková hra, komiks.
	Termíny, ktoré si má žiak osvojiť - kniha, časopis, knižnica, - riekanka, hádanka, rozprávka.	- text, ilustrácia, autor, spisovateľ, ilustrátor, - nadpis, - ľudová pieseň, báseň, obrázkový príbeh.	- strofa, rým, verš, odsek, - bájka, povesť, bábková hra.

10.1.1.2 Anglický jazyk

Vzdelávacia oblasť	Jazyk a komunikácia
Vyučovací predmet	Anglický jazyk
Škola	Základná škola, Kudlovska 11, Humenné
Názov Školského vzdelávacieho programu	<i>Škola hravosti, tvorivosti a humánnosti</i>
Stupeň vzdelania	primárne vzdelanie
Vzdelávací cyklus	prvý
Časový rozsah výučby	1. ročník 33 hodín ročne - 1 hodina týždenne 2. ročník 33 hodín ročne - 1 hodina týždenne 3. ročník 99 hodín ročne - 3 hodiny týždenne
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský
Učebné zdroje	1. ročník: 2. ročník: 3. ročník:

Charakteristika predmetu

Vzdelávacia podoblasť je zameraná prakticky a zdôrazňuje využívanie cudzích jazykov v kontexte každodenných situácií blízkyh životu žiakov. Vo vyučovaní sa uplatňuje prístup zameraný na žiaka, v ktorom je výučba prispôbovaná potrebám žiakov a rešpektujú sa ich vývinové a individuálne osobitosti.

Ciele vzdelávania pre 1. cyklus

1. Rozoznať známe slová a jednoduché slovné spojenia, ktoré sa týkajú osoby žiaka a jeho bezprostredného okolia.
2. Porozumieť krátkym, jednoduchým textom s vizuálnou oporou.
3. Porozumieť krátkym pokynom.
4. Verbálne reagovať na základe príkladov a podnetov z okolia.
5. Na základe príkladu vedieť písomne reprodukovať jednoduché slovné spojenia a krátke vety.

Vytvoriť si pozitívny vzťah k učeniu sa cudzích jazykov.

Učebné osnovy pre 1. vzdelávací cyklus				
Cudzí jazyk (Anglický jazyk)				
Výkonový štandard		1.ročník	2.ročník	3. ročník
	RECEPCIA Počúvanie/čítanie s porozumením	Žiak vie/dokáže: - rozoznať bežné, známe slová (napr. farby, oblečenie, jedlá) za predpokladu, že sú vyslovené zreteľne a pomaly v známom kontexte, - porozumieť krátkym, veľmi jednoduchým otázkam a vetám za predpokladu, že sú povedané pomaly a zreteľne a sú sprevádzané vizuálnymi prostriedkami alebo gestami, - porozumieť ilustrovanému príbehu s jednoduchými každodennými slovami a jednoduchým informačným materiálom (napr. pozvánke na narodeninovú oslavu), - odhadnúť význam slova zo sprievodného obrázka.		
	PRODUKCIA Ústny prejav Písomný prejav	Žiak vie/dokáže: Ústny prejav - zrozumiteľne vysloviť jednotlivé hlásky a obmedzený počet naučených slov a slovných spojení, - imitovať správnu výslovnosť a intonáciu, - podľa príkladu vytvoriť krátke vety o sebe, - podľa príkladu opísať svoje bezprostredné okolie pomocou jednoduchých slov a viet, - na niečo ukázať a opýtať sa, čo to je, - reprodukovať krátku riekanku/pieseň. Písomný prejav - podľa predlohy napísať bežné jednoduché slová a jednoduché krátke vety, - napísať základné informácie o sebe a svojom okolí.		

	INTERAKCIA Ústna interakcia	Žiak vie/dokáže: - porozumieť jednoduchým pozdravom a reagovať na ne (dokáže pozdraviť, povedať svoje meno, opýtať sa druhých, ako sa volajú, a jednoduchým spôsobom sa rozlúčiť), (podľa vzoru) klásť jednoduché otázky a porozumieť krátkym, jednoduchým odpovediam, ktoré sa týkajú tém z jeho bezprostredného okolia (napr. farby, názvy niektorých živočíchov, potravín, oblečenia). Verbálny prejav môže byť sprevádzaný gestikuláciou, - v priamej komunikácii používať základné slová a slovné spojenia, ako sú „áno“, „nie“, „prepáčte“, „prosím“, „ďakujem“, „nie, ďakujem“,		
		porozumieť veľmi jednoduchým pokynom, ktoré učiteľ dáva v škole, a reagovať na ne (napr. „Otvor si knihu.“, „Pod' sem.“, „Vezmi si pero.“)		
Obsahový štandard		1.ročník	2.ročník	3. ročník
	Funkcie jazyka	- Nadviazať kontakt pri stretnutí: pozdraviť sa /odpovedať na pozdrav, predstaviť sa, rozlúčiť sa. - Požiadat' o informáciu, poskytnúť informáciu. - Požiadat' o povolenie, súhlas	- Nadviazať kontakt pri stretnutí: osloviť niekoho, pozdraviť /odpovedať na pozdrav, predstaviť sa, rozlúčiť sa. - Požiadat' o informáciu, poskytnúť informáciu - Predstaviť záľuby a preferencie (čo mám rád)	- Požadovať a poskytnúť informácie - Predstaviť záľuby a preferencie - Zaujať postoj - Vyjadriť návrh a reagovať naň - Vyjadriť a zistiť želania, pocity - Reagovať na príbeh

	Jazyková zložka, jazykové prostriedky	• Ukazovacie zámená a väzba: this is/these are • Otázka “How many?” • Otázka “What color is it?” + odpoveď “It’s...” • Sloveso “like/don’t like” • Základné číslovky 0-10 • Sloveso “have got” v prítomnom čase	• Ukazovacie zámená a väzba: this is/these are • osobné zámená: I, you, he, she, it. • opytovacie zámená: who, what, how many • sloveso „have got“ v prítomnom čase jednoduchom • základné číslovky 0-20 • predložky miesta: in, on	• Časovanie pomocného slovesa “to be” v jednotnom čísle v jednoduchom prítomnom čase, tvorba otázky a záporu • základné privlastňovacie zámená: my, your, his, her • opytovacie zámená: who, what, where, when, how • Ukazovacie zámená a väzba: this is/these are • väzby there is/there are – oznamovacia veta, otázka, zápor • Základné číslovky 0-20 • Časovanie slovesa “have got”, v jednotnom a množnom čísle, oznamovacia veta, otázka, zápor • sloveso „can“ v prítomnom čase jednoduchom • predložky miesta: in, on, under
--	--	---	---	--

Základná škola, Kudlovská 11, Humenné

	Sociolingválna zložka	• Poznať základné frázy pri stretnutí: pozdraviť sa, rozlúčiť sa, predstaviť sa, poďakovať sa • Vedieť reagovať na udalosť, blahoželať: narodeniny, Vianoce, Veľká noc	• Vedieť reagovať na udalosť, blahoželať: meniny, Vianoce, Veľká noc	• Realie - škola v UK • Príroda • Halloween
	Tematické okruhy	• Farby • Čísla 0-10 • Rodina a spoločnosť • Domov a bývanie • Príroda a životné prostredie • Oblečenie • Ľudské telo • Pomenovanie jedál • Multikultúrna spoločnosť	• Abeceda • Príroda a životné prostredie (dni v týždni, mesiace v roku) • Škola, školské pomôcky • Rodina a spoločnosť • Ľudské telo • Čísla 0-20 • Voľný čas a záľuby (hračky) • Multikultúrna spoločnosť	• Rodina a spoločnosť • Domov a bývanie • Ľudské telo, starostlivosť o zdravie • Vzdelávanie • Voľný čas a záľuby • Odievanie a móda • Príroda a životné prostredie • Multikultúrna spoločnosť • Obchod a služby
	Druhy textov	• Riekanky • Pesničky • Maľované čítanie	• Riekanky • Pesničky • Maľované čítanie	• úryvky ilustrovaných rozprávok a príbehov • krátke opisy • Piesne • Básničky • Riekanky • Komiksy • plagáty, oznámenia, letáky...a pod.

10.1.2 Vzdelávacia oblasť Matematika a informatika

10.1.2.1 Matematika

Vzdelávacia oblasť	Matematika a informatika
Vyučovací predmet	Matematika
Škola	Základná škola, Kudlovská 11, Humenné
Názov Školského vzdelávacieho programu	<i>Škola hravosti, tvorivosti a humánnosti</i>
Stupeň vzdelania	primárne vzdelanie
Vzdelávací cyklus	prvý
Časový rozsah výučby	1. ročník 132 hodín ročne - 4 hodiny týždenne 2. ročník 165 hodín ročne – 5 hodín týždenne 3. ročník 165 hodín ročne - 5 hodín týždenne
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský
Učebné zdroje	1.ročník: M. Belic, J. Striežovská: Matematika pre prvákov 1. a 2. časť, AITEC. 2.ročník: M. Belic, J. Striežovská: Matematika pre druhákov 1. a 2. časť, AITEC. M. Belic, J. Striežovská: Matematika pre druhákov - učebnica, AITEC. 3.ročník: M. Belic, J. Striežovská: Matematika pre tretiakov 1. a 2. časť, AITEC. M. Belic, J. Striežovská: Matematika pre tretiakov - učebnica, AITEC.

Charakteristika predmetu

Matematické vzdelávanie na základných školách má primárne vytvárať príležitosti na kultiváciu matematických činností, založených na aktívnom získavaní skúseností, objavovaní, overovaní a zovšeobecňovaní v kontexte matematického obsahu. Integrácia matematických činností do vzdelávania vedie k rozvoju dôležitých vlastností a návykov mysle, akými sú vytrvalosť či presnosť, ale aj k rozvoju sociálnych kompetencií (spolupráca, komunikácia), sebarozvojových kompetencií a kritického myslenia.

Cieľom matematického vzdelávania je vytvoriť veku a schopnostiam primerané podmienky na dosiahnutie rozvinutej matematickej gramotnosti, ďalších doménových gramotností a prierezových spôsobilostí žiakov. Matematická gramotnosť (zjednodušene) je súbor zručností, schopností a znalostí, ktoré umožňujú rozoznať matematickú podstatu

problémov a riešiť ich pomocou matematiky. Matematicky gramotný jedinec disponuje kompetenciami, akými sú schopnosť komunikácie v matematike, schopnosť matematizácie, schopnosť používania vhodných reprezentácií, schopnosť logického uvažovania a argumentácie, schopnosť navrhnúť stratégiu riešenia problému, schopnosť používať symbolický matematický jazyk a schopnosť používať matematické nástroje pri riešení problémov. Vo vzťahu k čitateľskej gramotnosti, ako jednej z prierezových gramotností, sa matematická gramotnosť prejavuje tým, že žiak vie čítať s porozumením texty slovných úloh.

Matematický obsah je v tomto dokumente členený na tri obsahové komponenty: Čísla a operácie s číslami; Závislosti, vzťahy a práca s údajmi; Geometria, ktoré sa ďalej delia na menšie tematické oblasti. Pre každú tematickú oblasť a každý cyklus sú definované pojmy (súbor matematických pojmov a ich vlastností), vzťahy (súbor väzieb medzi pojmi) a postupy (súbor návodov, algoritmov, metód riešenia problémov).

Ciele vzdelávania pre 1. cyklus

6. Používať prirodzené čísla, operácie s prirodzenými číslami a ich vlastnosti a riešenie jednoduchých aplikačných a kontextových úloh.
7. Orientovať sa v jednoduchej tabuľke a grafe a používať ich pri riešení aplikačných úloh zameraných na vyhľadávanie, zber, zaznamenávanie, triedenie, usporiadanie a interpretáciu údajov.
8. Objavovať, opísať a aplikovať jednoduché pravidlá, závislosti a vzťahy.
9. Rozlišovať jednoduché rovinné a priestorové geometrické útvary, opisovať ich významné prvky a vlastnosti, triediť, skladať a rozkladať ich.
10. Orientovať sa v rovine a priestore, riešiť jednoduché polohové a metrické geometrické úlohy.
11. Používať priame logické úsudky a riešiť problémy v situáciách a kontexte svojho individuálneho života.
12. Tvoriť jednoduché reprezentácie matematických pojmov a vzťahov, používať ich pri riešení problémov, veku primerane používať jednoduchý matematický jazyk.
13. Používať priame logické úsudky a riešiť problémy v situáciách a kontexte svojho individuálneho života.

Učebné osnovy pre 1.vzdelávací cyklus Matematika 1.-3.ročník	
Výkonový štandard	1. cieľ: Používať prirodzené čísla, operácie s prirodzenými číslami a ich vlastnosti na riešenie jednoduchých aplikačných a kontextových úloh. Žiak vie/dokáže: - používať prirodzené čísla do 10 000 v rôznych kontextoch a aplikovať poznatky z numerácie do 10 000 pri riešení úloh - sčítovať a odčítovať prirodzené čísla v obore do 1 000 s použitím pamäťových, písomných a elektronických algoritmov, použitím vlastností operácií a vzťahov medzi nimi, - vykonávať násobenie a delenie v obore do 100 aj mimo oboru násobilky využitím algoritmov, vlastností operácií a vzťahov medzi nimi a pracovať so zlomkami na prípravnej úrovni.
	2. cieľ: Orientovať sa v jednoduchej tabuľke a grafe a používať ich pri riešení aplikačných úloh zameraných na vyhľadávanie, zber, zaznamenávanie, triedenie, usporiadanie a interpretáciu údajov. Žiak vie/dokáže: používať jednoduché tabuľky a grafy na zber, triedenie, usporiadanie, zaznamenávanie a správnu interpretáciu údajov v reálnom živote a v aplikačných úlohách.
	3. cieľ: Objavovať, opísať a aplikovať jednoduché pravidlá, závislosti a vzťahy. Žiak vie/dokáže: - identifikovať, opísať a aplikovať jednoduché pravidlá opakujúceho sa vzoru (tvoreného znakmi, symbolmi, obrázkami, číslami, slovami) a jednoduchej číselnej postupnosti a nachádzať ich reprezentácie v rôznych oblastiach života, - opísať jednoduché pozorované závislosti z reálneho života, vysvetliť ich, modelovať a používať v každodennom živote, - pochopiť jednoduché kombinatorické a pravdepodobnostné situácie a ich reprezentácie, navrhovať a aplikovať stratégie ich riešenia na úrovni manipulácie s predmetmi a využívania jednoduchých pokusov a reprezentácií.

	4. cieľ: Rozlišovať jednoduché rovinné a priestorové geometrické útvary, opisovať ich významné prvky a vlastnosti, triediť, skladať a rozkladať ich. Žiak vie/dokáže: - rozlišovať, pomenovať, opísať, vymodelovať, skladať a rozkladať jednoduché rovinné útvary, nachádzať ich reprezentácie v realite a vykonávať jednoduché geometrické konštrukcie pomocou pravítka, kružidla alebo iných (vrátane digitálnych) nástrojov, - rozlišovať, pomenovať, vymodelovať a opísať jednoduché priestorové útvary, nachádzať ich reprezentácie v realite, skladať a rozkladať priestorové útvary.
	5. cieľ: Orientovať sa v rovine a v priestore, riešiť jednoduché polohové a metrické geometrické úlohy. Žiak vie/dokáže: - orientovať sa v rovine, v priestore a používať prirodzený aj symbolický jazyk na určenie polohy a hľadanie cesty, - rozoznávať jednoduché reálne orientačné situácie a riešiť ich pomocou algoritmických postupov, - merať a odhadovať dĺžku úsečky, používať vlastné aj univerzálne jednotky dĺžky a využívať ich v reálnom živote, - rozlišovať súmerné útvary, nachádzať ich v realite a tvoriť jednoduché osovo súmerné rovinné útvary.
	6. cieľ: Tvoriť jednoduché reprezentácie matematických pojmov a vzťahov, používať ich pri riešení problémov, veku primerane používať jednoduchý matematický jazyk. Žiak vie/dokáže: riešiť jednoduché aplikačné úlohy v rôznych kontextoch pomocou aritmetických výrazov, jednoduchých rovníc a nerovníc (bez použitia neznámej) a s využitím vlastností a vzťahov aritmetických operácií.
	7. cieľ: Používať priame logické úsudky a riešiť problémy v situáciách a kontexte svojho individuálneho života. Žiak vie/dokáže: používať elementárne poznatky z logiky a množín v konkrétnych situáciách na riešenie jednoduchých matematických úloh na prípravnej úrovni.

Obsahový štandard KOMPONENT 1: Čísla a operácie s		1.ročník	2.ročník	3.ročník
		Pojmy: Aktívne: pravda/nepravda, platí/neplatí, aspoň, najmenej, práve, patrí/nepatrí; číslo, číslica, jednociferné číslo, dvojciferné číslo, párne/nepárne číslo, porovnávanie, väčší, menší, rovný, najväčší, najmenší, usporiadanie (od najmenšieho po najväčšie a naopak), pred, za, hneď pred, hneď za, posledný, predposledný, číselná os (v obore do 20). Pasívne: rozklad; číselný rad (v obore do 20).	Pojmy: Aktívne: pravda/nepravda, platí/neplatí, najviac, najmenej, práve, patrí/nepatrí; číslo, číslica, cifra, dvojciferné číslo, jednotky, desiatky, párne/nepárne číslo; porovnávanie, väčší, menší, rovný, najväčší, najmenší; usporiadanie (od najmenšieho po najväčšie a naopak), pred, za, hneď pred, hneď za, prvý, posledný, predposledný, číselná os; približne (v obore do 100). Pasívne: rozklad, číselný rad (v obore do 100).	Pojmy: Aktívne: pravda/nepravda, platí/neplatí, všetci, každý, niekto, nikto, aspoň, najviac, najmenej, práve, patrí/nepatrí, viacciferné číslo (dvoj-, troj-, štvor-), jednotky, desiatky, stovky, tisícky, párne/nepárne číslo; porovnávanie, väčší, menší, rovný, najväčší, najmenší; usporiadanie (od najmenšieho po najväčšie a naopak), pred, za, hneď pred, hneď za, prvý, posledný, predposledný, číselná os; zaokrúhľovanie, približne (v obore do 1000). Pasívne: rozklad; číselný rad (v obore do 1000).

	Vzťahy: Porovnávanie a usporiadanie prirodzených čísel (v obore do 20). Postupy: Práca s množinami a ich prvkami (tvorba, usporiadanie, triedenie, porovnávanie), číslo ako množstvo, číslo ako poradie, číslo ako predchodca alebo nasledovník, rozklady čísla; metódy porovnávania čísel a zápis výsledku porovnania, usporiadanie čísel v obore do 20(vzostupné, zostupné), orientácia v číselnom rade (vzostupnom, zostupnom), práca s číselnou osou(v obore do 20). Matematické praktiky: Matematické reprezentácie : používanie číselnej osi ako univerzálneho modelu usporiadania prirodzených čísel; používanie	Vzťahy: Porovnávanie a usporiadanie prirodzených čísel, rád čísla a číslice a ich vzťah, pozičný a rozvinutý zápis prirodzeného čísla a ich vzťah (v obore do 100). Postupy: Práca s množinami a ich prvkami (tvorba,usporiadanie, triedenie, porovnávanie), číslo ako množstvo, číslo ako poradie, číslo ako predchodca alebo nasledovník, rozklady čísla; metódy porovnávania čísel a zápis výsledku porovnania, usporiadanie čísel v obore do 100 (vzostupné, zostupné), modelovanie párneho a nepárneho počtu prvkov; orientácia v číselnom rade (vzostupnom, zostupnom), práca s číselnou osou; riešenie	Vzťahy: Porovnávanie a usporiadanie prirodzených čísel, rád čísla a číslice a ich vzťah, pozičný a rozvinutý zápis prirodzeného čísla a ich vzťah(v obore do 1000). Postupy: Práca s množinami a ich prvkami (tvorba, usporiadanie, triedenie, porovnávanie), číslo ako množstvo, číslo ako poradie, číslo ako predchodca alebo nasledovník, rozklady čísla; metódy porovnávania čísel a zápis výsledku porovnania, usporiadanie čísel v obore do 10 000 (vzostupné, zostupné), modelovanie párneho a nepárneho počtu prvkov; orientácia v číselnom rade (vzostupnom, zostupnom), práca s číselnou osou; zaokrúhľovanie na desiatky, stovky a tisícky,
--	--	---	--

		pomôcok (v obore do 20). Matematické modelovanie: využívanie poznatkov a postupov pri práci s množinami v matematizácii úloh; používanie poznatkov a modelov z numerácie do 20 (porovnávanie, usporiadanie, rozklady) pri riešení jednoduchých slovných úloh. Matematický jazyk, komunikácia a argumentácia: porozumenie jednoduchým výrokom (tvrdeniam) a ich používanie, rozhodovanie o ich pravdivosti, správne čítanie a písanie čísla do 20; používanie znakov porovnávania (v obore do 20).	jednoduchých nerovníc na prípravnej úrovni (v obore do 100). Matematické praktiky: Matematické reprezentácie – znalosť a používanie rôznych reprezentácií čísel v obore do 100 a modelovanie rôznych rozkladov čísel; používanie číselnej osi ako univerzálneho modelu usporiadania prirodzených čísel; používanie pomôcok, matematických reprezentácií a nástrojov na modelovanie a riešenie jednoduchých problémov (v obore do 100). Matematické modelovanie – využívanie poznatkov a postupov pri práci s množinami v matematizácii úloh; používanie poznatkov a modelov z numerácie do 100 (porovnávanie, usporiadanie, rozklady) pri riešení jednoduchých slovných úloh a reálnych problémov, ktoré žiak dokáže opísať (v obore do 100). Matematický jazyk, komunikácia a argumentácia – porozumenie jednoduchým výrokom (tvrdeniam) a ich používanie, rozhodovanie o ich pravdivosti, rozlišovanie a formulovanie jednoduchých kvantifikovaných výrokov a ich používanie v diskusiách pri riešení problémov; správne čítanie a písanie čísla do 100; interpretovanie čísla do 100 v rôznych kontextoch (počet, poradie, adresa a iné); rozlišovanie čísel a číslíc (cifier) v	zaokrúhľovanie v reálnom kontexte (približne), riešenie jednoduchých nerovníc na prípravnej úrovni (v obore do 1000). Matematické praktiky: Matematické reprezentácie – znalosť a používanie rôznych reprezentácií čísel v obore do 10 000 a modelovanie rôznych rozkladov čísel; používanie číselnej osi ako univerzálneho modelu usporiadania prirodzených čísel; používanie pomôcok, matematických reprezentácií a nástrojov na modelovanie a riešenie jednoduchých problémov (v obore do 1000). Matematické modelovanie – využívanie poznatkov a postupov pri práci s množinami v matematizácii úloh; používanie poznatkov a modelov z numerácie do 10 000 (porovnávanie, usporiadanie, rozklady, zaokrúhľovanie) pri riešení jednoduchých slovných úloh a reálnych problémov, ktoré žiak dokáže opísať (v obore do 1000). Matematický jazyk, komunikácia a argumentácia – porozumenie jednoduchým výrokom (tvrdeniam) a ich používanie, rozhodovanie o ich pravdivosti, rozlišovanie a formulovanie jednoduchých kvantifikovaných výrokov a ich používanie v diskusiách pri riešení problémov; správne čítanie a písanie čísla do 10 000; interpretovanie čísla do 10 000 v rôznych kontextoch (počet, poradie, adresa a iné);
--	--	--	--	--

			komunikácii a argumentácii; vysvetlenie	rozlišovanie čísel a číslic (cifier) v komunikácii a
--	--	--	---	--

			významu pozičnej hodnoty číslice v čísle; používanie znakov porovnávania(v obore do 100).	argumentácii; vysvetlenie významu pozičnej hodnoty číslice v čísle; používanie znakov porovnávania a zaokrúhľovania(v obore do 1000).
--	--	--	---	---

Sčítanie a odčítanie prirodzených čísel v obore do 1000	Pojmy: Aktívne: sčítanie, odčítanie, plus, mínus, o koľko menej/viac (v obore do 20). Pasívne: súčet, rozdiel. Vzťahy: Vzťah sčítania a odčítania ako inverzných operácií; vlastnosti sčítania a vlastnosti odčítania; porovnávanie rozdielom(v obore do 20). Postupy: Kardinálny (počet prvkov množiny) a ordinálny (poradie prvku v usporiadanej množine) prístup k sčítaniu, prístupy k odčítaniu odoberaním a dopočítaním; základné spoje sčítania a odčítania na úrovni automatizácie; pamäťové, písomné a elektronické algoritmy sčítania a odčítania v obore do 20; objavovanie vlastností sčítania a odčítania pomocou modelov a ich používanie pri numerických výpočtoch; overovanie výsledkov (skúška správnosti) pomocou inverznej operácie. Matematické praktiky: Matematické reprezentácie – využívanie rôznych reprezentácií sčítania a odčítania na usporiadaných aj neusporiadaných	Pojmy: Aktívne: sčítanie, odčítanie, plus, mínus, o koľko menej/viac(v obore do 100). Pasívne: sčítanec, súčet, rozdiel. Vzťahy: Vzťah sčítania a odčítania ako inverzných operácií; vlastnosti sčítania (komutatívnosť, asociatívnosť, neutrálnosť nuly) a vlastnosti odčítania; porovnávanie rozdielom(v obore do 100). Postupy: Kardinálny (počet prvkov množiny) a ordinálny (poradie prvku v usporiadanej množine) prístup k sčítaniu, prístupy k odčítaniu odoberaním a dopočítaním; základné spoje sčítania a odčítania na úrovni automatizácie; pamäťové, písomné a elektronické algoritmy sčítania a odčítania v obore do 100; objavovanie vlastností sčítania a odčítania pomocou modelov a ich používanie pri numerických výpočtoch; overovanie výsledkov (skúška správnosti) pomocou inverznej operácie. Matematické praktiky: Matematické reprezentácie – využívanie rôznych reprezentácií sčítania a odčítania	Pojmy: Aktívne: sčítanie, odčítanie, plus, mínus, o koľko menej/viac(v obore do 1000). Pasívne: sčítanec, súčet, menšenec, menšiteľ, rozdiel. Vzťahy: Vzťah sčítania a odčítania ako inverzných operácií; vlastnosti sčítania (komutatívnosť, asociatívnosť, neutrálnosť nuly) a vlastnosti odčítania; porovnávanie rozdielom(v obore do 1000). Postupy: Kardinálny (počet prvkov množiny) a ordinálny (poradie prvku v usporiadanej množine) prístup k sčítaniu, prístupy k odčítaniu odoberaním a dopočítaním; základné spoje sčítania a odčítania na úrovni automatizácie; pamäťové, písomné a elektronické algoritmy sčítania a odčítania v obore do 1 000; objavovanie vlastností sčítania a odčítania pomocou modelov a ich používanie pri numerických výpočtoch; overovanie výsledkov (skúška správnosti) pomocou inverznej operácie. Matematické praktiky: Matematické reprezentácie – využívanie rôznych reprezentácií sčítania a odčítania na usporiadaných aj neusporiadaných množinách;
---	---	--	--

	množinách; znalosť a používanie statických a dynamických modelov sčítania a odčítania(v obore do 20). Matematické modelovanie – používanie vzťahov medzi sčítaním a odčítaním pri matematizácii a riešení úloh; používanie vlastností sčítania a odčítania pri zjednodušovaní výpočtov, resp. pri overovaní výsledkov; využívanie rôznych matematických nástrojov pri riešení úloh na sčítanie a odčítanie(v obore do 20). Matematický jazyk, komunikácia a argumentácia – čítanie a zapisovanie sčítania a odčítania; používanie symbolických znakov sčítania a odčítania; vysvetľovanie postupov sčítania a odčítania; identifikovanie a zdôvodnenie použitia sčítania a odčítania pri riešení úloh, interpretovanie a overovanie výsledkov (v obore do20).	na usporiadaných aj neusporiadaných množinách; znalosť a používanie statických a dynamických modelov sčítania a odčítania(v obore do 100). Matematické modelovanie – používanie vzťahov medzi sčítaním a odčítaním pri matematizácii a riešení úloh; používanie vlastností sčítania a odčítania pri zjednodušovaní výpočtov, resp. pri overovaní výsledkov; využívanie rôznych matematických nástrojov pri riešení úloh na sčítanie a odčítanie(v obore do 100). Matematický jazyk, komunikácia a argumentácia – čítanie a zapisovanie sčítania a odčítania; používanie symbolických znakov sčítania a odčítania; vysvetľovanie postupov sčítania a odčítania; identifikovanie a zdôvodnenie použitia sčítania a odčítania pri riešení úloh, interpretovanie a overovanie výsledkov (v obore do 100).	znalosť a používanie statických a dynamických modelov sčítania a odčítania(v obore do 1000). Matematické modelovanie – používanie vzťahov medzi sčítaním a odčítaním pri matematizácii a riešení úloh; používanie vlastností sčítania a odčítania pri zjednodušovaní výpočtov, resp. pri overovaní výsledkov; využívanie rôznych matematických nástrojov pri riešení úloh na sčítanie a odčítanie(v obore do 1000). Matematický jazyk, komunikácia a argumentácia – čítanie a zapisovanie sčítania a odčítania; používanie symbolických znakov sčítania a odčítania; vysvetľovanie postupov sčítania a odčítania; identifikovanie a zdôvodnenie použitia sčítania a odčítania pri riešení úloh, interpretovanie a overovanie výsledkov(v obore do 1000).
<i>Násobenie a delenie prirodzených čísel v obore do 100</i>			Pojmy: Aktívne: násobenie, delenie, krát, delené, koľkokrát viac/menej. Pasívne: násobok, najbližší menší/väčší násobok; činiteľ, súčin; zvyšok po delení, delenec, deliteľ, podiel; zlomok. Vzťahy: Vzťah násobenia a delenia ako inverzných operácií; vlastnosti násobenia (komutatívnosť, asociatívnosť, 0 ako agresívny prvok, 1 ako

				neutrálny prvok násobenia) a delenia (význam 0 a 1 pri delení); porovnávanie podielom; vzťah medzi sčítaním a násobením, vzťah medzi delením a odčítaním; vzťah delenia a zlomku, porovnávanie zlomkov na rovnakých modeloch; poradie operácií. Postupy: Násobenie a delenie – násobenie ako zjednotenie rovnako početných disjunktných množín a ako karteziánsky súčin množín, delenie na rovnaké časti a delenie podľa obsahu; delenie so zvyškom na úrovni manipulácie s predmetmi; základné spoje násobenia a delenia na úrovni automatizácie; pamäťové (rozkladom, nie memorovaním), písomné a elektronické algoritmy násobenia a delenia do 100 aj mimo oboru násobilky; skúška správnosti pomocou inverznej operácie; zlomok – zlomok ako časť celku a počet prvkov časti celku na úrovni modelovania (obdĺžnikový, kruhový, úsečkový model); určenie časti celku vyjadrenej zlomkom, pomenovanie vyznačenej časti celku. Matematické praktiky: Matematické reprezentácie – znalosť a využívanie rôznych reprezentácií násobenia a delenia; používanie viacerých modelov na znázornenie zlomku. Matematické modelovanie – používanie vlastností násobenia a delenia pri riešení matematických úloh; používanie vzťahov medzi operáciami pri zjednodušovaní a optimalizácii výpočtov, resp. overovaní výsledkov; riešenie
--	--	--	--	--

				úloh na porovnávanie zlomkov na prípravnej úrovni (pomocou modelov). Matematický jazyk, komunikácia a argumentácia – čítanie a zapisovanie násobenia a delenia; používanie symbolických znakov násobenia a delenia; vysvetľovanie postupu násobenia a delenia v obore do 100 pomocou konkrétnych modelov; identifikovanie a zdôvodnenie použitia násobenia a delenia v obore do 100 pri riešení jednoduchých úloh a interpretovanie výsledkov; identifikovanie výskytu zlomkov v bežnom živote a ich interpretovanie.
	Číselné výrazy v riešení úloh			Pojmy: Aktívne: zátvorky. Vzťahy: Vzťahy medzi aritmetickými operáciami v obore prirodzených čísel; poradie operácií. Postupy: Číselné výrazy – vykonávanie operácií s číselnými výrazmi (aj so zátvorkami) a ich optimalizácia; rovnice a nerovnice – určenie neznámeho čísla vo vzťahu rovnosti alebo nerovnosti vyjadreného symbolom alebo obrázkom (metódou pokus-omyl alebo postupným dosadzovaním čísel), overovanie správnosti riešenia jednoduchých rovníc a nerovníc (bez použitia písmena ako neznámej) pomocou inverzných operácií alebo kalkulačky; slovné úlohy – riešenie jednoduchých slovných úloh (zväčšenie/zmenšenie čísla o niekoľko jednotiek, porovnávanie rozdielom);

				riešenie nepriamo formulovaných slovných úloh na sčítanie a odčítanie; riešenie jednoduchých slovných úloh na násobenie a delenie (zväčšenie/zmenšenie čísla niekoľkokrát, porovnávanie po- dielom); riešenie zložených slovných úloh. Matematické praktiky: Matematické reprezentácie – používanie pomôcok, matematických reprezentácií a nástrojov (vrátane digitálnych) na modelovanie a riešenie jednoduchých problémov a slovných úloh. matematické modelovanie – analyzovanie a navrhovanie stratégie riešenia jednoduchej reálnej situácie; dodržiavanie štandardných postupov riešenia slovných úloh a znalosť metód ich riešenia; posúdenie reálnosti výsledkov. Matematický jazyk, komunikácia a argumentácia – určovanie a vysvetľovanie správneho poradia aritmetických operácií; diskutovanie o počte riešení jednoduchých rovníc a nerovníc (bez použitia neznámej); vysvetľovanie a zdôvodňovanie výberu metódy riešenia aplikačnej slovnej úlohy; zdôvodňovanie a overovanie výsledkov; formulovanie jednoduchých úloh, v ktorých sa aplikujú a modelujú aritmetické operácie; používanie osvojenej jednoduchej matematickej terminológie z numerácie a operácií.
--	--	--	--	--

		1.ročník	2.ročník	3.ročník
	Základy práce so vzormi a postupnosťami	Pojmy: Pasívne: vzor/rad (znakov, symbolov, obrázkov, čísel), rytmus; pravidlo; číselná postupnosť (v obore do 20). Vzťahy: Pravidlo opakujúceho sa vzoru a pravidlo číselnej postupnosti (v obore do 20).	Pojmy: Pasívne: vzor/rad (znakov, symbolov, obrázkov, čísel), rytmus; pravidlo; číselná postupnosť (v obore do 100). Vzťahy: Pravidlo opakujúceho sa vzoru a pravidlo číselnej postupnosti (v obore do 100).	Pojmy: Pasívne: vzor/rad (znakov, symbolov, obrázkov, čísel), rytmus; pravidlo; číselná postupnosť (v obore do 1000). Vzťahy: Pravidlo opakujúceho sa vzoru a pravidlo číselnej postupnosti (v obore do 1000).

	Postupy: Určenie a doplnenie chýbajúcich členov vo vzore a v číselnej postupnosti (v obore do 20). Matematické praktiky: Matematické reprezentácie – znalosť a aplikovanie auditívnych, vizuálnych, kinestetických reprezentácií jednoduchých lineárnych opakujúcich sa vzorov a číselných postupností. Matematické modelovanie – objavenie jednoduchého pravidla vo vytvorenom vzore alebo postupnosti a jeho aplikovanie. Matematický jazyk, komunikácia a argumentácia – identifikovanie prvkov a opísanie pravidiel aplikovaných vo vzoroch/postupnostiach.	Postupy: Identifikácia prvkov/členov a pravidla opakujúceho sa vzoru (tvoreného znakmi, symbolmi, obrázkami, číslami, napr. typu "ab", "abb", "aabb", "abc", "abbb"); určenie a doplnenie chýbajúcich členov vo vzore a v číselnej postupnosti (v obore do 100). Matematické praktiky: Matematické reprezentácie – znalosť a aplikovanie auditívnych, vizuálnych, kinestetických reprezentácií jednoduchých lineárnych opakujúcich sa vzorov a číselných postupností. Matematické modelovanie – objavenie jednoduchého pravidla vo vytvorenom vzore alebo postupnosti a jeho aplikovanie; vyhľadanie chyby vo vzore/postupnosti a navrhnutie jej opravy. Matematický jazyk, komunikácia a argumentácia – identifikovanie prvkov a	Postupy: Určenie a doplnenie chýbajúcich členov vo vzore a v číselnej postupnosti (v obore do 1000); identifikácia vzorov prítomných v reálnom živote (v prírode, v kultúre, v športe a umení). Matematické praktiky: Matematické reprezentácie – znalosť a aplikovanie auditívnych, vizuálnych, kinestetických reprezentácií jednoduchých lineárnych opakujúcich sa vzorov a číselných postupností. Matematické modelovanie – objavenie jednoduchého pravidla vo vytvorenom vzore alebo postupnosti a jeho aplikovanie; vyhľadanie chyby vo vzore/postupnosti a navrhnutie jej opravy. Matematický jazyk, komunikácia a argumentácia – identifikovanie prvkov a opísanie pravidiel aplikovaných vo vzoroch/postupnostiach; identifikovanie chyby vo vzore/postupnosti, diskutovanie a zdôvodnenie spôsobu jej opravy.
		opísanie pravidiel aplikovaných vo vzoroch/postupnostiach; identifikovanie chyby vo vzore/postupnosti, diskutovanie a zdôvodnenie spôsobu jej opravy.	

Základy práce s jednoduchými závislosťami a vzťahmi		Pojmy: Aktívne: euro, minca, bankovka; hodina, deň, týždeň, víkend, mesiac, rok. Pasívne: ručičkové a digitálne hodiny. Vzťahy: Peňažné vzťahy – vzťahy medzi peňažnými jednotkami a ich hodnota. Postupy: Znázornenie času na ručičkových a digitálnych hodinách, objavovanie iných, netradičných vzťahov a závislostí v štvorcovej sieti (napr. magický štvorec v obore do 20). Matematické praktiky Matematické reprezentácie – znalosť a používanie národnej meny (platidlo). Matematické modelovanie - aplikovanie úvodných poznatkov z finančnej gramotnosti o hodnote peňazí pri riešení jednoduchých úloh. Matematický jazyk, komunikácia a argumentácia – diskutovanie o hodnote peňazí a o vzťahoch medzi peňažnými jednotkami.	Pojmy: Aktívne: cent, minúta, polhodina, kalendár, vek. Pasívne: ručičkové a digitálne hodiny. Vzťahy: Peňažné vzťahy – vzťahy medzi peňažnými jednotkami a ich hodnota; vzťah medzi časom zapísaným digitálne a z ručičkových hodín. Postupy: Doplnenie chýbajúcich hodnôt do tabuľky priamej úmernosti; peniaze – rozmieňanie bankoviek a mincí, premeny peňažných jednotiek (eurá a centy), porovnávanie a usporiadanie peňažných jednotiek pomocou peňažných modelov; čas – označovanie a pomenovanie jednotiek času, určovanie (čítanie, zapisovanie) a znázornenie času na ručičkových a digitálnych hodinách, zapísanie času z ručičkových do digitálnych hodín a naopak, objavovanie iných, netradičných vzťahov a závislostí v štvorcovej sieti (napr. magický štvorec v obore do 100). Matematické praktiky: Matematické reprezentácie –používanie reprezentácie pre základné a odvodené	Pojmy: Aktívne: sekunda, štvrt'hodina, trištvrt'hodina. Pasívne: ručičkové a digitálne hodiny. Vzťahy: Peňažné vzťahy – vzťahy medzi peňažnými jednotkami a ich hodnota; časové vzťahy – vzťahy medzi časovými jednotkami, vzťah medzi časom zapísaným digitálne a z ručičkových hodín; priama úmernosť – závislosti medzi dvomi veličinami v priamej úmernosti na prípravnej úrovni. Postupy: Priama úmernosť – objavovanie a identifikácia pravidiel v priamej úmernosti, orientácia v časových intervaloch (od – do); premeny susedných jednotiek času pomocou modelov ručičkových hodín; iné jednoduché vzťahy – objavovanie iných, netradičných vzťahov a závislostí v štvorcovej sieti (napr. magický štvorec, sudoku v obore do 1000). Matematické praktiky: Matematické reprezentácie – znalosť a používanie tabuľky ako reprezentácie priamej
---	--	---	---	--

			peňažné jednotky, používanie reprezentácie pre základné a odvodené časové jednotky. Matematické modelovanie – riešenie úloh súvisiacich s orientáciou v čase; aplikovanie úvodných poznatkov z finančnej gramotnosti o hodnote peňazí pri riešení jednoduchých úloh. Matematický jazyk, komunikácia a argumentácia – diskutovanie o vzťahoch a závislostiach medzi číslami; používanie jednotiek času a vzťahov medzi nimi v každodennej komunikácii; diskutovanie o hodnote peňazí a o vzťahoch medzi peňažnými jednotkami.	úmernosti; používanie reprezentácie pre základné a odvodené peňažné jednotky. Matematické modelovanie – modelovanie a riešenie jednoduchých prípravných úloh s priamou úmernosťou; riešenie úloh súvisiacich s orientáciou v čase; aplikovanie úvodných poznatkov z finančnej gramotnosti o hodnote peňazí pri riešení jednoduchých úloh. Matematický jazyk, komunikácia a argumentácia – diskutovanie o vzťahoch a závislostiach medzi číslami; používanie jednotiek času a vzťahov medzi nimi v každodennej komunikácii; diskutovanie o hodnote peňazí a o vzťahoch medzi peňažnými jednotkami.
--	--	--	---	--

Základy riešenia jednoduchých kombinatori- ckých situácií	Pojmy: Pasívne: možnosť, počet možností. Vzťahy: Organizačný princíp (systém) usporiadania dvoch prvkov. Postupy: Objavenie a dodržanie systému usporiadania dvojprvkových množín (predmetov, znakov, symbolov, čísl); vytvorenie rôznych dvojčíferných čísel z množiny čísl (číslce sa môžu opakovať); hľadanie všetkých spôsobov a určenie počtu možností v jednoduchej kombinatorickej situácii. Matematické praktiky: Matematické reprezentácie – znalosť,	Pojmy: Pasívne: možnosť, počet možností, systém. Vzťahy: Organizačný princíp (systém) usporiadania dvoch, troch prvkov. Postupy: Objavenie a dodržanie systému usporiadania trojprvkových množín (predmetov, znakov, symbolov, čísl); vytvorenie rôznych trojčíferných čísel z množiny čísl (číslce sa môžu opakovať); hľadanie všetkých spôsobov a určenie počtu možností v jednoduchej kombinatorickej situácii. Matematické praktiky:	Pojmy: Pasívne: možnosť, počet možností, systém. Vzťahy: Organizačný princíp (systém) usporiadania štyroch prvkov. Postupy: Objavenie a dodržanie systému usporiadania štvorprvkových množín (predmetov, znakov, symbolov, čísl); vytvorenie rôznych štvorčíferných čísel z množiny čísl (číslce sa môžu opakovať); hľadanie všetkých spôsobov a určenie počtu možností v jednoduchej kombinatorickej situácii. Matematické praktiky: Matematické reprezentácie – znalosť, používanie a tvorba rôznych reprezentácií na
--	--	---	---

	používanie a tvorba rôznych reprezentácií na znázornenie systému usporiadania (konkrétne predmety). Matematické modelovanie – riešenie problémov o usporiadaní dvoch predmetov, znakov, symbolov a číslíc (aj s opakovaním prvkov) manipulačnou činnosťou; využívanie skúsenosti s usporiadaním prvkov pri riešení jednoduchých slovných úloh s kombinatorickou situáciou. Matematický jazyk, komunikácia a argumentácia – zaznamenanie jednoduchšej kombinatorickej situácie a jej riešenie.	Matematické reprezentácie – znalosť, používanie a tvorba rôznych reprezentácií na znázornenie systému usporiadania (konkrétne tabuľky). Matematické modelovanie – riešenie problémov o usporiadaní troch, predmetov, znakov, symbolov a číslíc (aj s opakovaním prvkov) manipulačnou činnosťou; využívanie skúsenosti s usporiadaním prvkov pri riešení jednoduchých slovných úloh s kombinatorickou situáciou. Matematický jazyk, komunikácia a argumentácia – vysvetlenie a zaznamenanie jednoduchšej kombinatorickej situácie a jej riešenie.	znázornenie systému usporiadania (konkrétne grafy). Matematické modelovanie – riešenie problémov o usporiadaní štyroch predmetov, znakov, symbolov a číslíc (aj s opakovaním prvkov) manipulačnou činnosťou; využívanie skúsenosti s usporiadaním prvkov pri riešení jednoduchých slovných úloh s kombinatorickou situáciou. Matematický jazyk, komunikácia a argumentácia – opísanie, vysvetlenie a zaznamenanie jednoduchšej kombinatorickej situácie a jej riešenie; komunikovanie a zdôvodňovanie využitia usporiadania prvkov v reálnom živote.
--	--	--	---

Pozorovanie jednoduchých pravdepodobnostných situácií	Pojmy: Pasívne: určite áno/nie. Vzťahy: Porovnanie výsledkov v jednoduchých pravdepodobnostných situáciách. Postupy: Rozlišovanie istej konkrétnej udalosti vytvorenej pomocou konkrétnych predmetov. Matematické praktiky: Matematické reprezentácie – tvorba jednoduchých reprezentácií istej situácie. Matematické modelovanie – vykonávanie jednoduchých pravdepodobnostných experimentov. Matematický jazyk, komunikácia a argumentácia – rozhodovanie o istej udalosti v jednoduchých a konkrétnych	Pojmy: Pasívne: isté, možné, nemožné. Vzťahy: Porovnanie výsledkov v jednoduchých pravdepodobnostných situáciách. Postupy: Rozlišovanie istej, nožnej a nemožnej konkrétnej udalosti vytvorenej pomocou konkrétnych predmetov. Matematické praktiky: Matematické reprezentácie – tvorba jednoduchých reprezentácií istej, nožnej a nemožnej situácie. Matematické modelovanie – vykonávanie jednoduchých pravdepodobnostných experimentov. Matematický jazyk, komunikácia a argumentácia – rozhodovanie o istej, nožnej a nemožnej udalosti v jednoduchých	Pojmy: Pasívne: isté, možné, nemožné. Vzťahy: Porovnanie výsledkov v jednoduchých pravdepodobnostných situáciách. Postupy: Rozlišovanie istej, nožnej a nemožnej konkrétnej udalosti vytvorenej pomocou konkrétnych predmetov. Matematické praktiky: Matematické reprezentácie – tvorba jednoduchých reprezentácií istej, nožnej a nemožnej situácie. Matematické modelovanie – vykonávanie jednoduchých pravdepodobnostných experimentov. Matematický jazyk, komunikácia a argumentácia – rozhodovanie a diskutovanie o
	pravdepodobnostných situáciách a jednoduchých hrách.	a konkrétnych pravdepodobnostných situáciách a jednoduchých hrách.	istej, nožnej a nemožnej udalosti v jednoduchých a konkrétnych pravdepodobnostných situáciách a jednoduchých hrách.

Základy práce s údajmi	Pojmy: Aktívne: tabuľka, riadok, stĺpec. Pasívne: údaj. Vzťahy: Súvislosti medzi údajmi a ich interpretácia. Postupy: Orientácia a interpretácia údajov z jednoduchých tabuliek, doplnenie chýbajúcich údajov do tabuliek. Matematické praktiky: Matematické reprezentácie – používanie rôznych reprezentácií údajov (tabuľka) a orientácia v nich. Matematické modelovanie – používanie jednoduchej tabuľky ako nástroja na riešenie aplikačných úloh. Matematický jazyk, komunikácia a argumentácia – diskutovanie o riešení jednoduchých aplikačných úloh s údajmi.	Pojmy: Aktívne: tabuľka. Pasívne: údaj. Vzťahy: Početnosti údajov a ich porovnávanie; súvislosti medzi údajmi a ich interpretácia. Postupy: Orientácia a interpretácia údajov z jednoduchých tabuliek, zber, triedenie, usporiadanie a zaznamenávanie údajov numericky rôznymi spôsobmi (tabuľka, piktogram, početnosti vyjadrené sčítacími čiarkami a numericky); doplnenie chýbajúcich údajov do tabuliek. Matematické praktiky: Matematické reprezentácie – používanie rôznych reprezentácií údajov (tabuľka, piktogram) a orientácia v nich. Matematické modelovanie – simulovanie jednoduchých pokusov, zaznamenávanie a vyhodnocovanie výsledkov; používanie jednoduchej tabuľky ako nástroja na riešenie aplikačných úloh s kvantitatívnymi aj kvalitatívnymi údajmi v rôznych oblastiach života. Matematický jazyk, komunikácia a	Pojmy: Aktívne: tabuľka. Pasívne: údaj, graf, stĺpcový graf. Vzťahy: Početnosti údajov a ich porovnávanie; súvislosti medzi údajmi a ich interpretácia; súradnice v súradnicovom systéme. Postupy: Orientácia a interpretácia údajov z jednoduchých tabuliek, grafov a diagramov; zber, triedenie, usporiadanie a zaznamenávanie údajov (graficky, numericky) rôznymi spôsobmi (tabuľka, graf, diagram, piktogram, početnosti vyjadrené sčítacími čiarkami a numericky); doplnenie chýbajúcich údajov do tabuliek a grafov; určovanie súradníc objektov a umiestňovanie objektov podľa daných súradníc do tabuliek a štvorcových sietí. Matematické praktiky: Matematické reprezentácie – používanie rôznych reprezentácií údajov (tabuľka, graf, piktogram) a orientácia v nich. Matematické modelovanie – simulovanie jednoduchých pokusov, zaznamenávanie a vyhodnocovanie výsledkov; používanie jednoduchej tabuľky alebo grafu ako nástroja na
--------------------------------------	--	---	---

			argumentácia – interpretovanie údajov v konkrétnych kontextoch a situáciách; zaznamenávanie údajov pomocou tabuliek, diskutovanie o riešení jednoduchých aplikačných úloh s údajmi.	riešenie aplikačných úloh s kvantitatívnymi aj kvalitatívnymi údajmi v rôznych oblastiach života. Matematický jazyk, komunikácia a argumentácia – interpretovanie údajov v konkrétnych kontextoch a situáciách; zaznamenávanie údajov pomocou tabuliek a diagramov; diskutovanie o riešení jednoduchých aplikačných úloh s údajmi; využívanie súradníc štvorcovej siete pri komunikácii počas jednoduchých hier.
		1.ročník	2.ročník	3.ročník

Obsahový štandard: KOMPONENT 3: Geometria	Orientácia v rovine a priestore	Pojmy: Aktívne: smer, hore, dole, vpravo, vľavo, nad, pod, do, na, pred, za, vedľa, medzi, vpredu, vzadu, šípka (symbol ukazujúci smer). Pasívne: súradnice bodu/štvorca v štvorcovej sieti. Vzťahy: Určovanie polohy objektov vzhľadom k sebe, k inému objektu a dvoch objektov navzájom. Postupy: Určovanie polohy objektov v rovine a priestore; orientácia v priestore, opis (slovný/šípkami) a zaznamenávanie pohybu v rovine (v štvorcovej sieti), hľadanie a opisovanie cesty v labyrinte, v štvorcovej sieti. Matematické praktiky:	Pojmy: Aktívne: smer, hore, dole, vpravo, vľavo, nad, pod, do, na, pred, za, vedľa, medzi, vpredu, vzadu, šípka (symbol ukazujúci smer). Pasívne: súradnice bodu/štvorca v štvorcovej sieti. Vzťahy: Určovanie polohy objektov vzhľadom k sebe, k inému objektu a dvoch objektov navzájom. Postupy: Určovanie polohy objektov v rovine a priestore; orientácia v priestore, opis (slovný/šípkami) a zaznamenávanie pohybu v rovine (v štvorcovej sieti a jednoduchej mape), resp. vykonávanie pohybu podľa záznamu alebo slovného opisu; hľadanie a opisovanie cesty v labyrinte, v štvorcovej sieti alebo na mape; určovanie súradníc štvorcov alebo mrežových bodov v štvorcovej sieti,	Pojmy: Aktívne: medzi, šípka (symbol ukazujúci smer). Pasívne: súradnice bodu/štvorca v štvorcovej sieti. Vzťahy: Určovanie polohy objektov vzhľadom k sebe, k inému objektu a dvoch objektov navzájom. Postupy: Určovanie polohy objektov v rovine a priestore; orientácia v priestore, opis (slovný/šípkami) a zaznamenávanie pohybu v rovine (v štvorcovej sieti , resp. vykonávanie pohybu podľa záznamu alebo slovného opisu; hľadanie a opisovanie cesty v labyrinte, v štvorcovej sieti alebo na mape; určovanie súradníc štvorcov alebo mrežových bodov v štvorcovej sieti,

		Matematické reprezentácie – znalosť a používanie jednoduchých reprezentácií na orientáciu v rovine a priestore (určovanie polohy, opis a realizácia pohybu). Matematické modelovanie – používanie algoritmických postupov pri riešení úloh a problémov na určovanie polohy a orientáciu v rovine a priestore; riešenie úloh o hľadaní cesty a uvažovanie o jej dĺžke. Matematický jazyk, komunikácia a argumentácia – znalosť a používanie jednoduchých symbolov na orientáciu v štvorcovej sieti alebo inej podložke.	sieti; určovanie súradníc štvorcov alebo mrežových bodov v štvorcovej sieti, vyznačovanie štvorcov alebo (mrežových) bodov v štvorcovej sieti. Matematické praktiky: Matematické reprezentácie – znalosť a používanie jednoduchých reprezentácií na orientáciu v rovine a priestore (určovanie polohy, opis a realizácia pohybu). Matematické modelovanie – používanie algoritmických postupov pri riešení úloh a problémov na určovanie polohy a orientáciu v rovine a priestore; riešenie úloh o hľadaní cesty a uvažovanie o jej dĺžke. Matematický jazyk, komunikácia a argumentácia – znalosť a používanie jednoduchých symbolov na orientáciu v štvorcovej sieti alebo inej podložke; aplikovanie algoritmického uvažovania pri komunikácii o polohe alebo pohybe v rovine a priestore; interpretovanie jednoduchých záznamov pohybu/cesty.	vyznačovanie štvorcov alebo (mrežových) bodov v štvorcovej sieti. Matematické praktiky: Matematické reprezentácie – znalosť a používanie jednoduchých reprezentácií na orientáciu v rovine a priestore (určovanie polohy, opis a realizácia pohybu). Matematické modelovanie – používanie algoritmických postupov pri riešení úloh a problémov na určovanie polohy a orientáciu v rovine a priestore; riešenie úloh o hľadaní cesty a uvažovanie o jej dĺžke. Matematický jazyk, komunikácia a argumentácia – znalosť a používanie jednoduchých symbolov na orientáciu v štvorcovej sieti alebo inej podložke; aplikovanie algoritmického uvažovania pri komunikácii o polohe alebo pohybe v rovine a priestore; interpretovanie jednoduchých záznamov pohybu/cesty.
--	--	--	--	--

Základy skúmania geometrických útvarov v rovine	Pojmy: Aktívne: rovná/krivá čiara, trojuholník, štvorec, obdĺžnik, kruh. Pasívne: lomená čiara, uzavretá čiara, otvorená čiara. Vzťahy: Leží medzi dvomi bodmi, patrí/nepatrí (leží/neleží). Postupy:	Pojmy: Aktívne: bod, úsečka, polpriamka, priamka, trojuholník, štvorec, obdĺžnik, vrchol, strana, Pasívne: krajné body úsečky, začiatok polpriamky, štvoruholník, mnohoúhelník. Vzťahy: Leží medzi dvomi bodmi, patrí/nepatrí (leží/neleží),	Pojmy: Aktívne: stred úsečky, kružnica, kruh, stred, polomer. Pasívne: rovina, štvoruholník, mnohoúhelník. Vzťahy: Trojuholníková nerovnosť na úrovni manipulácie. Postupy:
--	--	---	--

	Rozlišovanie a triedenie rovinných útvarov (podľa významných prvkov a vlastností). Matematické praktiky: Matematické reprezentácie – znalosť a tvorba modelov základných a odvodených rovinných geometrických útvarov (v rôznych polohách, veľkostiach a podľa ďalších kritérií). Matematické modelovanie – použitie vlastností rovinných útvarov pri ich triedení podľa vybraných kritérií (počet strán), Matematický jazyk, komunikácia a argumentácia – používanie jednoduchých geometrických pojmov na opis geometrických útvarov v rovine a ich významných prvkov a vlastností; pomenovanie rovinných geometrických útvarov bez ohľadu na ich polohu a veľkosť; zdôvodňovanie identifikácie, triedenia rovinných útvarov a diskutovanie o ďalších jednoduchých geometrických vzťahoch.	zhodnosť úsečiek, porovnávanie a usporiadanie úsečiek podľa dĺžky. Postupy: Určenie a vyznačenie bodov, ktoré patria/nepatria útvaru (ležia/neležia na útware); rozlišovanie a triedenie rovinných útvarov (podľa významných prvkov a vlastností); rysovanie a označovanie rovinných útvarov (úsečka, polpriamka, priamka), rysovanie štvorcov, obdĺžnikov a trojuholníkov v štvorcovej sieti a vyznačovanie ich vrcholov; skladanie a rozkladanie jednoduchých rovinných útvarov (štvorcov, obdĺžnikov, trojuholníkov a iných mnohoúhelníkov). Matematické praktiky: Matematické reprezentácie – znalosť a tvorba modelov základných a odvodených rovinných geometrických útvarov (v rôznych polohách, veľkostiach a podľa ďalších kritérií) pomocou rozličných nástrojov (aj rysovacích potrieb) za dodržiavania zásad rysovania (vrátane bezpečnosti práce s rysovacími pomôckami). Matematické modelovanie – použitie vlastností rovinných útvarov pri ich triedení podľa vybraných kritérií (počet strán, vrcholov, strany rovnakej/rôznej dĺžky a pod.); aplikovanie geometrických postupov pri riešení jednoduchých praktických situácií a problémov.	Určenie a vyznačenie bodov, ktoré patria/nepatria útvaru (ležia/neležia na útware); rozlišovanie a triedenie rovinných útvarov (podľa významných prvkov a vlastností); rysovanie a označovanie rovinných útvarov (úsečka, polpriamka, priamka), objavovanie trojuholníkovej nerovnosti manipuláciou s predmetmi; rysovanie kružníc (sľubovoľným/daným stredom, s ľubovoľným/daným polomerom a prechádzajúcich daným bodom); prenášanie úsečiek, porovnávanie a usporiadanie úsečiek na úrovni manipulácie s predmetmi; modelovanie a určovanie stredu úsečky. Matematické praktiky: Matematické reprezentácie – znalosť a tvorba modelov základných a odvodených rovinných geometrických útvarov (v rôznych polohách, veľkostiach a podľa ďalších kritérií) pomocou rozličných nástrojov (aj rysovacích potrieb) za dodržiavania zásad rysovania (vrátane bezpečnosti práce s rysovacími pomôckami); používanie modelov mnohoúhelníkov na skladanie a rozkladanie útvarov. Matematické modelovanie – aplikovanie geometrických postupov pri riešení jednoduchých praktických situácií a problémov; overovanie správnosti jednoduchéj geometrickej konštrukcie. Matematický jazyk, komunikácia a argumentácia – používanie jednoduchých geometrických pojmov na opis geometrických
--	--	--	--

Základná škola, Kudlovská 11, Humenné

			Matematický jazyk, komunikácia a	útvarov v rovine a ich významných prvkov a
--	--	--	---	--

Školský vzdelávací program – „**Škola hravosti, tvorivosti a humánnosti**“

			argumentácia – používanie jednoduchých geometrických pojmov na opis geometrických útvarov v rovine a ich významných prvkov a vlastností; pomenovanie a symbolické označenie rovinných geometrických útvarov bez ohľadu na ich polohu a veľkosť; zdôvodňovanie identifikácie, triedenia rovinných útvarov a diskutovanie o ďalších jednoduchých geometrických vzťahoch.	vlastností; pomenovanie a symbolické označenie rovinných geometrických útvarov bez ohľadu na ich polohu a veľkosť; zdôvodňovanie identifikácie, triedenia rovinných útvarov a diskutovanie o ďalších jednoduchých geometrických vzťahoch.
--	--	--	--	--

Základy skúmania geometrických útvarov v priestore	Pojmy: Aktívne: kocka, guľa, valec. Pasívne: stavba z telies/kociek. Vzťahy: Súvislosti medzi rovinnými a priestorovými útvarmi. Postupy: Rozlišovanie a triedenie priestorových útvarov; stavanie stavieb z telies alebo z kociek. Matematické praktiky: Matematické reprezentácie – znalosť a používanie rôznych techník na modelovanie priestorových geometrických útvarov; znalosť, tvorba a používanie jednoduchej reprezentácie stavieb z kociek a iných telies. Matematické modelovanie – aplikovanie geometrických postupov pri riešení jednoduchých praktických situácií a problémov.	Pojmy: Aktívne: kocka, guľa, kváder, valec. Pasívne: stavba z telies/kociek Vzťahy: Súvislosti medzi rovinnými a priestorovými útvarmi; vzťah medzi plánom stavby a počtom kociek v stavbe. Postupy: Určovanie významných prvkov priestorových útvarov (vrcholy); rozlišovanie a triedenie priestorových útvarov (podľa významných prvkov a vlastností); stavanie stavieb z telies alebo z kociek podľa vzoru (reálna stavba alebo stavba na obrázku), podľa plánu alebo podľa slovného opisu. Matematické praktiky: Matematické reprezentácie – znalosť a používanie rôznych techník na modelovanie priestorových geometrických útvarov;	Pojmy: Aktívne: kocka, guľa, kváder, valec, stena, hrana. Pasívne: ihlan, kužeľ; stavba z telies/kociek, plán stavby z kociek. Vzťahy: Súvislosti medzi rovinnými a priestorovými útvarmi; vzťah medzi plánom stavby a počtom kociek v stavbe. Postupy: Určovanie významných prvkov priestorových útvarov (vrcholy, hrany, steny); rozlišovanie a triedenie priestorových útvarov (podľa významných prvkov a vlastností); stavanie stavieb z telies alebo z kociek podľa vzoru (reálna stavba alebo stavba na obrázku), podľa plánu alebo podľa slovného opisu, tvorba jednoduchého plánu stavby z kociek; tvorba modelov priestorových útvarov z danej siete.
---	--	--	--

		Matematický jazyk, komunikácia a argumentácia – používanie jednoduchých geometrických pojmov na pomenovanie a opis geometrických útvarov v priestore a ich významných prvkov a vlastností; zdôvodňovanie identifikácie a triedenia priestorových útvarov.	znalosť, tvorba a používanie jednoduchej reprezentácie stavieb z kociek a iných telies. Matematické modelovanie – aplikovanie geometrických postupov pri riešení jednoduchých praktických situácií a problémov, riešenie problémových úloh so stavbami z kociek/telies; korigovanie a kontrolovanie postupu a správnosť riešení. Matematický jazyk, komunikácia a argumentácia – používanie jednoduchých geometrických pojmov na pomenovanie a opis geometrických útvarov v priestore a ich významných prvkov a vlastností; zdôvodňovanie identifikácie a triedenia priestorových útvarov; opisovanie stavby z kociek.	Matematické praktiky: Matematické reprezentácie – znalosť a používanie rôznych techník na modelovanie priestorových geometrických útvarov; znalosť, tvorba a používanie jednoduchej reprezentácie stavieb z kociek a iných telies. Matematické modelovanie – aplikovanie geometrických postupov pri riešení jednoduchých praktických situácií a problémov; používanie vlastností priestorových útvarov pri ich triedení podľa vybraných kritérií (počet stien, vrcholov, hrán, stien rovnakého tvaru a pod.); používanie skladania a rozkladania priestorových útvarov pri riešení jednoduchých geometrických úloh; riešenie problémových úloh so stavbami z kociek/telies; korigovanie a kontrolovanie postupu a správnosť riešení; identifikovanie chyby v stavbe alebo pláne a jej oprava Matematický jazyk, komunikácia a argumentácia – používanie jednoduchých geometrických pojmov na pomenovanie a opis geometrických útvarov v priestore a ich významných prvkov a vlastností; zdôvodňovanie identifikácie a triedenia priestorových útvarov; opisovanie stavby z kociek; interpretovanie symbolických záznamov stavieb z kociek/telies.
--	--	---	---	---

<i>Jednoduché postupy merania a určovania miery</i>		Pojmy: Aktívne: dĺžka, kratší/dlhší, najkratší/najdlhší, nižší/vyšší, najnižší/najvyšší, užší/širší, najužší/najširší Pasívne: vzdialenosť, šírka, výška. <i>Vzťahy:</i>	Pojmy: Aktívne: dĺžka, kratší/dlhší, najkratší/najdlhší, nižší/vyšší, najnižší/najvyšší, užší/širší, najužší/najširší Pasívne: vzdialenosť, šírka, výška. <i>Vzťahy:</i>
---	--	--	--

		Porovnávanie a usporiadanie jednotiek dĺžky (bez premieňania). Postupy: Porovnávanie a usporiadanie jednotiek dĺžky (kratšie v mm a cm) na základe porozumenia (bez premieňania); určovanie dĺžky meraním, odhadovanie dĺžky, vzdialenosti, šírky, výšky a overovanie odhadu meraním; zostrojenie úsečky s danou dĺžkou s presnosťou na centimetre. Matematické praktiky: Matematické reprezentácie – znalosť a používanie konkrétnych pomôcok ako reprezentácie miery úsečky (vlastné jednotky: ceruzka, dlaň, lakteť, palec, stopa, krok a pod., univerzálne jednotky: mm, cm). Matematické modelovanie – používanie vhodných nástrojov na meranie dĺžky úsečky; určenie/odmeranie dĺžky úsečky (lomenej čiary) a vyjadrenie (zapísanie) výsledku merania pomocou vlastných a univerzálnych jednotiek; využívanie odhadu a merania v riešení geometrických úloh a v reálnom živote. Matematický jazyk, komunikácia a argumentácia – používanie jednotiek dĺžky v komunikácii, diskutovanie o dĺžkach, vzdialenostiach, šírkach a výškach; odhadovanie dĺžky pomocou vhodných vlastných a univerzálnych jednotiek.	Porovnávanie a usporiadanie jednotiek dĺžky (bez premieňania). Postupy: Porovnávanie a usporiadanie jednotiek dĺžky (kratšie v mm a cm, dlhšie v dm, m a km) na základe porozumenia (bez premieňania); určovanie dĺžky meraním, odhadovanie dĺžky, vzdialenosti, šírky, výšky a overovanie odhadu meraním; zostrojenie úsečky s danou dĺžkou s presnosťou na centimetre. Matematické praktiky: Matematické reprezentácie – znalosť a používanie konkrétnych pomôcok ako reprezentácie miery úsečky, univerzálne jednotky: mm, cm, dm, m, km. Matematické modelovanie – používanie vhodných nástrojov na meranie dĺžky úsečky; určenie/odmeranie dĺžky úsečky (lomenej čiary) a vyjadrenie (zapísanie) výsledku merania pomocou vlastných a univerzálnych jednotiek; využívanie odhadu a merania v riešení geometrických úloh a v reálnom živote. Matematický jazyk, komunikácia a argumentácia – používanie jednotiek dĺžky v komunikácii, diskutovanie o dĺžkach, vzdialenostiach, šírkach a výškach; odhadovanie dĺžky pomocou vhodných vlastných a univerzálnych jednotiek.
--	--	---	--

Základy skúmania a tvorby súmerných útvarov	Pojmy: Pasívne: súmerný. Vzťahy: Vlastnosti osovo súmerného útvaru na intuitívnej úrovni (vzťah vzor – obraz). Postupy: Dokreslenie osovo súmerných útvarov v štvorcovej sieti (podľa vodorovnej a zvislej osi súmernosti). Matematické praktiky: Matematické reprezentácie – tvorba modelov osovo súmerných útvarov pomocou skladania a strihania papiera, v štvorcovej sieti, alebo pomocou iných nástrojov. Matematické modelovanie – skladanie jednoduchých osovo súmerných útvarov alebo mozaiky a manipulačné overovanie súmernosti. Matematický jazyk, komunikácia a argumentácia – zdôvodňovanie súmernosti útvarov; zdôvodňovanie a diskutovanie o postupe tvorby jednoduchých súmerných útvarov.	Pojmy: Pasívne: súmerný. Vzťahy: Vlastnosti osovo súmerného útvaru na intuitívnej úrovni (vzťah vzor – obraz). Postupy: Rozlišovanie a modelovanie osovo súmerných útvarov; skúmanie osovo súmerných útvarov a ich vlastností, dokreslenie osovo súmerných útvarov v štvorcovej sieti (podľa vodorovnej a zvislej osi súmernosti). Matematické praktiky: Matematické reprezentácie – tvorba modelov osovo súmerných útvarov pomocou skladania a strihania papiera, v štvorcovej sieti, alebo pomocou iných nástrojov. Matematické modelovanie – skladanie jednoduchých osovo súmerných útvarov alebo mozaiky a manipulačné overovanie súmernosti. Matematický jazyk, komunikácia a argumentácia – zdôvodňovanie súmernosti útvarov; zdôvodňovanie a diskutovanie o postupe tvorby jednoduchých súmerných útvarov.	Pojmy: Pasívne: súmerný, nesúmerný. Vzťahy: Vlastnosti osovo súmerného útvaru na intuitívnej úrovni (vzťah vzor – obraz). Postupy: Rozlišovanie a modelovanie osovo súmerných a nesúmerných útvarov; skúmanie osovo súmerných útvarov a ich vlastností, modelovanie osi súmernosti; dokreslenie osovo súmerných útvarov v štvorcovej sieti (podľa vodorovnej a zvislej osi súmernosti). Matematické praktiky: Matematické reprezentácie – tvorba modelov osovo súmerných útvarov pomocou skladania a strihania papiera, v štvorcovej sieti, alebo pomocou iných nástrojov. Matematické modelovanie – skladanie jednoduchých osovo súmerných útvarov alebo mozaiky a manipulačné overovanie súmernosti. Matematický jazyk, komunikácia a argumentácia – zdôvodňovanie súmernosti útvarov; zdôvodňovanie a diskutovanie o postupe tvorby jednoduchých súmerných útvarov.
--	---	--	---

10.1.2.2 INFORMATIKA

Vzdelávacia oblasť	Matematika a informatika
Vyučovací predmet	Informatika
Škola	Základná škola, Kudlovska 11, Humenne
Názov Školského vzdelávacieho programu	Škola hravosti, tvorivosti a humánnosti
Stupeň vzdelania	primárne vzdelanie
Vzdelávací cyklus	prvý
Časový rozsah výučby	1. ročník 33 hodín ročne -1 hodina týždenne 2. ročník 33 hodín ročne – 1 hodina týždenne 3. ročník 33 hodín ročne – 1 hodina týždenne
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský
Učebné zdroje	

Charakteristika predmetu

Informatické vzdelávanie na základných školách má vytvárať príležitosti na osvojenie si informatického obsahu a kultivovať aj informatické činnosti, akými sú napríklad objavovanie a zovšeobecňovanie vzťahov, zákonitostí a postupov, kvantitatívne i abstraktné uvažovanie a správna argumentácia. Integrácia informatických činností do vzdelávania vedie k rozvoju dôležitých osobnostných vlastností, akými sú presnosť, vytrvalosť a kritické myslenie, ale aj k rozvoju sociálnych kompetencií, akými sú spolupráca a komunikácia.

Cieľom informatického vzdelávania je vytvoriť veku a schopnostiam primerané podmienky na dosiahnutie rozvinutej informatickej gramotnosti, ďalších doménových gramotností a prierezových spôsobilostí žiakov. Rozvíjanie informatickej gramotnosti znamená osvojenie si informatického obsahu a informatických postupov, ktoré umožňujú riešiť problémy pomocou nástrojov informatiky. Osvojenie si informatického obsahu a informatických výkonov je prostriedkom na rozvoj informatickej gramotnosti, ktorú je schopný žiak primerane použiť pri riešení každodenných problémov a situácií.

Ciele vzdelávania pre 1.cykľus

1. Analyzovať elementárne problémy a zoznamovať sa s elementárnou logikou.
2. Riešiť elementárne problémy programovaním postupnosti príkazov.
3. Na intuitívnej úrovni skúmať a hodnotiť riešenie.

Školský vzdelávací program – „**Škola hravosti, tvorivosti a humánnosti**“

4. Zoznámiť sa s nástrojmi na prácu s textom a grafikou.
5. Zoznámiť sa s elementárnou lineárnou a tabuľkovou reprezentáciou údajov.
6. Zoznámiť sa so základnou prácou s digitálnymi technológiami a aplikáciami.
7. Zoznámiť sa s digitálnym prostredím pre prácu s webovými stránkami.
8. Zoznámiť sa s vplyvom digitálnych technológií na spoločnosť.

Učebné osnovy pre 1.vzdelávací cyklus INFORMATIKA		
1. - 3.ročník		
Výkonový štandard	Žiak vie, dokáže	1. cieľ: Analyzovať elementárne problémy a zoznamovať sa s elementárnou logikou. - rozhodnúť sa o pravdivosti/nepravdivosti jednoduchého tvrdenia, vybrať prvky/možnosti podľa pravdivosti tvrdenia, - uvažovať o budúcom riešení.
		2. cieľ: Riešiť elementárne problémy programovaním postupnosti príkazov. - riešiť problém priamym riadením vykonávateľa (napríklad robot, korytnačka), - vytvoriť program skladaním príkazov do postupnosti, - aplikovať elementárne pravidlá na riadenie vykonávateľa, - doplniť, dokončiť, modifikovať rozpracovaný program.
		3. cieľ: Na intuitívnej úrovni skúmať a hodnotiť riešenie. - interpretovať program, simulovať činnosť vykonávateľa a krokovať riešenie s postupnosťou príkazov, - vyhľadať a opraviť chybu v zápise riešenia a vo výsledku po vykonaní postupnosti príkazov, - diskutovať o svojich riešeniach.
		4. cieľ: Zoznámiť sa s nástrojmi na prácu s textom a grafikou. - použiť konkrétne nástroje editora na tvorbu a úpravu obrázkov a textov, - nájsť, odhaliť a opraviť chyby pri úprave obrázkov a textov.
		5. cieľ: Zoznámiť sa s elementárnou lineárnou a tabuľkovou reprezentáciou údajov. - orientovať sa v jednoduchej štruktúre – vyhľadávať a získavať informácie z jednoduchej štruktúry podľa zadaných kritérií, - organizovať informácie do štruktúr – podľa zadania vytvárať jednoduché štruktúry údajov, podľa konkrétnych jednoduchých pravidiel manipulovať so štruktúrami údajov.

		6. cieľ: Zoznámiť sa so základnou prácou s digitálnymi technológiami a aplikáciami. - pracovať so základným hardvérom na používateľskej úrovni, - spustiť program/aplikáciu, ukončiť bežiacu aplikáciu, - prihlásiť sa a odhlásiť sa z programu/aplikácie.	
		7. cieľ: Zoznámiť sa s digitálnym prostredím pre prácu s webovými stránkami. - použiť nástroje na prezeranie webových stránok, - získať informácie z webových stránok, - vyhľadať a získať informáciu na zadaných stránkach internetu, - diskutovať o výsledkoch vyhľadávania, - diskutovať o rizikách na internete.	
		8. cieľ: Zoznámiť sa s vplyvom digitálnych technológií na spoločnosť. diskutovať o digitálnych technológiách a o ich využití pri učení sa, doma a na zábavu.	
Obsahový štandard	Komponenty	1. - 3. ročník	
	Programovanie	Analýza problému	Pojmy: Príkaz, program Vzt'ahy: Pravda – nepravda, platí – neplatí, áno/alebo/nie (neformálne). Procesy: Idea sekvencie príkazov, rozhodovanie o pravdivosti tvrdenia. Činnosti: Navrhovanie riešenia, vyjadrenie plánu riešenia ako postupnosti krokov. Riešenie problémov, v ktorých sa treba rozhodnúť o pravdivosti/nepravdivosti jednoduchého tvrdenia. Riešenie problémov, v ktorých treba vybrať prvky/možnosti podľa pravdivosti tvrdenia. Diskusia o budúcom riešení.
		Konštrukcie jazyka	Pojmy: Príkaz, parameter príkazu, postupnosť príkazov., programovací jazyk Vzt'ahy: Priamy príkaz – akcia vykonávateľa, ako súvisí príkaz/poradie príkazov a výsledok.

			Procesy: Riadenie vykonávateľa v priamom režime, používať jazyk vykonávateľa, zostavenie a upravenie príkazu/príkazov, vyhodnotenie postupnosti príkazov. Činnosti: Riešenie problémov priamym riadením vykonávateľa (napríklad robot, korytnačka). Vytvorenie programu skladaním príkazov do postupnosti. Doplnenie, dokončenie, modifikovanie rozpracovaného programu.
		<i>Interpretácia zápisu riešenia, hľadanie, opravovanie chýb</i>	Pojmy: Krokovanie, chyba Vzťahy: Chyba ako zlý výsledok, chyba v postupnosti príkazov. Procesy: Krokovanie, rozpoznanie chyby. Činnosti: Interpretovanie programu, simulovanie činnosti vykonávateľa a krokovanie riešenia s postupnosťou príkazov. Vyhľadanie a oprava chyby v zápise riešenia a vo výsledku po vykonaní postupnosti príkazov. Diskusia o vlastných riešeniach.
	Údaje	<i>Práca s údajmi rôznych typov</i>	Pojmy: Oblasť, odsek. Vzťahy: Zvýraznenie textu, zarovnanie odseku, obrázkov v texte. Procesy: Kreslenie základných útvarov, nastavenia grafických parametrov, opravovanie textu. Činnosti: Použitie konkrétnych nástrojov editora na tvorbu a úpravu obrázkov, textov. Hľadanie, odhalenie a oprava chyby pri úprave obrázkov a textov
		<i>Údajové štruktúry</i>	Pojmy: Postupnosť, tabuľka, riadok, stĺpec. Vzťahy: Pozícia v postupnosti a v tabuľke. Procesy: Orientácia v jednoduchých štruktúrach Činnosti: Riešenie problémov, v ktorých treba vyhľadávať a získavať informácie z jednoduchej štruktúry podľa zadaných kritérií. Vytváranie jednoduchých štruktúr údajov podľa zadania. Manipulácia so štruktúrami údajov podľa konkrétnych jednoduchých pravidiel.

Technológie	Hardvér a softvér	Pojmy: Aplikácia, ikona, okno, pracovná plocha. Vzťahy: Ikona ako reprezentácia programu alebo dokumentu. Procesy: Ovládanie programov pohybom, klikaním a ťahaním, zadávanie jednoduchých textov. Činnosti: Práca so základným hardvérom na používateľskej úrovni (klávesnica, myš, obrazovka). Spustenie aplikácie na pracovnej ploche, ukončenie bežiaccej aplikácie. Prihlásenie sa a odhlásenie sa z programu/aplikácie.
	Počítačové siete	Pojmy: Webová stránka, prehliadač, vyhľadávač. Vzťahy: Adresa stránky identifikuje konkrétnu stránku a súvisí s jej obsahom a zobrazením, odkazy ako prepojenia na webové stránky, prehliadač ako nástroj na zobrazovanie webových stránok. Procesy: Orientácia na webovej stránke, vyhľadávanie textov a obrázkov na zadaných stránkach, bezpečné správanie sa na internete. Činnosti: Použitie webového prehliadača na prezeranie webových stránok a vyhľadanie a získanie informácie na zadaných stránkach internetu. Diskusia o výsledkoch vyhľadávania. Diskusia o rizikách na internete.
	Digitálna spoločnosť	Pojmy: Digitálne technológie, digitálna spoločnosť, IKT Vzťahy: Digitálne technológie okolo nás, digitálne technológie ako nástroje pre komunikáciu, digitálne technológie doma, v škole. Procesy: Používanie nástrojov na vlastné učenie sa, zábavu a spoznávanie. Činnosti: Diskusia o digitálnych technológiách a o ich využití pri učení sa, doma a na zábavu.

10.1.3 Vzdelávacia oblasť Človek a príroda

10.1.3.1 Človek a príroda

Vzdelávacia oblasť	Človek a príroda
Vyučovací predmet	Človek a príroda
Škola	Základná škola, Kudlovska 11, Humenne
Názov Školského vzdelávacieho programu	<i>Škola hravosti, tvorivosti a humánnosti</i>
Stupeň vzdelania	primárne vzdelanie
Vzdelávací cyklus	prvý
Časový rozsah výučby	1. ročník 33 hodín ročne - 1 hodina týždenne 2. ročník 33 hodín ročne - 1 hodina týždenne 3. ročník 33 hodín ročne - 1 hodina týždenne
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský
Učebné zdroje	1. ročník: R. Dobišová Adame, O. Kováčiková: Prvouka pre prvákov – pracovná učebnica. AITEC. 2. ročník: R. Dobišová Adame, O. Kováčiková: Prvouka pre druhákov – pracovná učebnica. AITEC. 3. ročník: R. Dobišová Adame, O. Kováčiková: Prírodoveda pre tretíakov – pracovná učebnica. AITEC.

Charakteristika predmetu

Vzdelávacia oblasť Človek a príroda sa zameriava na rozvoj prírodovednej gramotnosti. Prírodovedná gramotnosť je charakterizovaná ako spôsobilosť používať prírodovedné poznatky, identifikovať a formulovať otázky a hľadať odpovede v podobe dôkazmi podložených záverov pre pochopenie sveta a tvorbu rozhodnutí o svete, v ktorom žijeme, prírode a zmenách, ktoré v našom prostredí samovoľne aj v dôsledku ľudskej aktivity nastali a nastávajú. Zahŕňa porozumenie princípom objektivizovaného a systematického skúmania, ako aj úlohe prírodných vied v našej spoločnosti.

V prvom a druhom cykle má vzdelávacia oblasť podobu prírodovedne zameraného integrovaného predmetu. V treťom cykle má škola možnosť pokračovať úplnou, prípadne čiastočnou integráciou prírodovedných disciplín alebo výučbou samostatných predmetov. Rozvoj prírodovednej gramotnosti pozostáva z troch zložiek: tvorby a rozvoja Školský vzdelávací program – „*Škola hravosti, tvorivosti a humánnosti*“

prírodovedných predstáv (obsahový rámec), tvorby a rozvoja postoja k okolitému prostrediu (postojový rámec) a spôsobilostí vedeckej práce, postupov a stratégií objektivizovaného poznávania (procesuálny rámec).

Ciele vzdelávania pre 1. cyklus

1. Prostredníctvom jednoduchších foriem skúmania – pozorovaním, usudzovaním, triedením a meraním rozvíjať svoje aktuálne poznanie.
2. Vyjadrovať a diskutovať o svojich prírodovedných predstavách.
3. Po vzore učiteľa systematicky a objektívne získavať údaje, usporadúvať ich, na ich základe tvoriť záver a ten prezentovať.
4. Kooperatívne pracovať na riešení čiastkových úloh a aplikovať pri tom mäkké zručnosti.
5. Dôverovať výsledkom svojej vlastnej výskumnej činnosti.
6. Správať sa zodpovedne voči svojmu prostrediu a vlastnému zdraviu, osobne sa angažovať v rámci riešenia lokálnych problémov.

Základná škola, Kudlovska 11, Humenné

<i>Učebné osnovy pre 1.vzdelávací cyklus</i> <i>Človek a príroda</i>			
	1.ročník	2.ročník	3.ročník

Výkonový štandard Žiak vie, dokáže:	1. cieľ: Prostredníctvom jednoduchších foriem skúmania – pozorovaním, usudzovaním, triedením a meraním rozvíjať svoje aktuálne poznanie. • na základe formulovanej jednoduchšej výskumnej otázky pozorovať tak, aby získal informácie potrebné na zodpovedanie danej otázky, • formulovať predpoklad a zdôvodniť ho skúsenosťou, • pri pozorovaní získať presné a spoľahlivé údaje, a ak je to potrebné, pozorovanie opakovať , • zdôvodniť triedenie objektov do vopred určeného počtu špecifikovaných skupín, • porovnať podobnosti a odlišnosti objektov s cieľom identifikovať možné znaky triedenia, • navrhnúť jednoduché vlastné meradlá, • používať jednoduché štandardné meradlá, • vnímať nepotvrdený predpoklad ako novú informáciu, nie ako chybu , • vyhýbať sa chybám pri práci s údajmi. 2. cieľ: Vyjadrovať a diskutovať o svojich prírodovedných predstavách. • zdôvodniť tvrdenie predchádzajúcou skúsenosťou a/alebo získanými údajmi zo skúmania na podnet učiteľa, • formulovať predpoklad a zdôvodniť ho skúsenosťou, • formulovať záver v podobe odpovede na výskumnú otázku s odvolaním sa na údaje získané skúmaním , • porovnať výsledky svojho skúmania s výsledkami vrstovníkov a zdôvodniť prípadné rozdiely, • rešpektovať rôznorodosť v uvažovaní a pri riešení výskumných otázok rovesníkmi. 3. cieľ: Po vzore učiteľa systematicky a objektívne získavať údaje, usporadúvať ich, na ich základe tvoriť záver a ten prezentovať. • zaznamenať získané údaje do poskytnutej tabuľky alebo vopred pripraveného diagramu, • vytvoriť záznam zo skúmania do vopred pripravenej štruktúry, • vyhodnotiť proces a výsledky získané skúmaním, • zdôvodniť tvrdenie predchádzajúcou skúsenosťou a/alebo získanými údajmi zo skúmania na podnet učiteľa, • formulovať záver v podobe odpovede na výskumnú otázku s odvolaním sa na údaje získané skúmaním,
--	---

Základná škola, Kudlovska 11, Humenne

<i>Učebné osnovy pre 1.vzdelávací cyklus</i> <i>Človek a príroda</i>			
	1.ročník	2.ročník	3.ročník

Výkonový štandard Žiak vie, dokáže:	• vytvárať logické úsudky z údajov získaných skúmaním, • vyhľadať konkrétne informácie na základe poskytnutého postupu, • uvedomiť si, že existujú rôzne informačné zdroje s rôznou mierou dôveryhodnosti. 4. cieľ: Kooperatívne pracovať na riešení čiastkových úloh a aplikovať pritom mäkké zručnosti. • porovnať výsledky svojho skúmania s výsledkami vrstovníkov a zdôvodniť prípadné rozdiely, • mať záujem o spoluprácu pri riešení problému, • rešpektovať rôznorodosť v uvažovaní a pri riešení výskumných otázok rovesníkmi, • komunikovať a spolupracovať s cieľom efektívnejšej práce a/alebo zaujímavejších riešení. 5. cieľ: Dôverovať výsledkom svojej vlastnej výskumnej činnosti. • prejavíť záujem o skúmanie okolitého prostredia, • svoju výskumnú činnosť vnímať ako jeden zo zdrojov nových poznatkov, • s pomocou učiteľa hodnotiť svoju výskumnú prácu. 6. cieľ: Správať sa zodpovedne voči svojmu prostrediu a vlastnému zdraviu, osobne sa angažovať v rámci riešenia lokálnych problémov. • prejavíť rešpekt voči prírode a uvedomovať si potrebu ju chrániť, • citlivo manipulovať so živými organizmami, • vnímať prejavy a dôsledky nezodpovedného správania sa v prírode s ohľadom na ochranu vlastného zdravia, zdravia iných, prírodných zdrojov a životného prostredia, • uvedomovať si vplyv okolitého prostredia na zdravie človeka,
--	---

Komponent: <u>Látky</u> / Rozvoj predispozície k pojmom hmotnosť, objem, hustota, skupenstva látok, skupenské zmeny látok, rozpúšťanie a filtrácia				
Obsahový štandard		1.ročník	2.ročník	3.ročník
	Pojmy, vzťahy, fakty	- Všetky objekty zaberajú priestor, majú svoju hmotnosť. - To, či objekt na vode pláva alebo nepláva, závisí od materiálu/látky, z ktorej je objekt vyrobený - Nie všetky látky sa vo vode rozpúšťajú.	- Všetky objekty zaberajú priestor, majú <u>svoj objem</u> a svoju hmotnosť. - Objekty s rovnakým objemom nemusia mať rovnakú hmotnosť a objekty s rovnakou hmotnosťou nemusia mať rovnaký objem. - Všetky materiály/látky môžu byť tuhého, kvapalného alebo plyného skupenstva, v závislosti na vonkajších podmienkach. Proces rozpúšťania látok vo vode (rozpušťaď) je možné urýchliť.	- Materiály/látky môžu meniť skupenstvo. Topenie predstavuje premenu tuhého skupenstva na kvapalné. Tuhnutie predstavuje premenu kvapalného na tuhé skupenstvo. Vyparovanie predstavuje premenu kvapalného na plyné skupenstvo. Kondenzácia predstavuje premenu plyného na kvapalné skupenstvo. - Nie všetky zložky zmesi je možné oddeliť filtráciou. - Výsledok filtrácie závisí od toho, aký hustý filter použijeme.
	Činnosti	- Porovnávanie hmotnosti objektov, objavovanie princípu merania hmotnosti - Skúmanie plávania objektov na vode vzhľadom na ich tvar, hmotnosť, objem, materiál, z ktorého sú vyrobené. - Skúmanie rozpúšťania látok vo vode.	- Porovnávanie objemu a hmotnosti objektov, objavovanie princípu merania hmotnosti. - Porovnávanie hmotnosti objektov, ktoré majú rovnaký objem a porovnávanie objemu objektov, ktoré majú rovnakú hmotnosť. - Porovnávanie vlastností materiálov/látok v tuhom, kvapalnom a plynom skupenstve. - Dokazovanie prítomnosti rozpustných látok vo vode. - Skúmanie urýchlenia rozpúšťania materiálov/látok vo vode.	- Skúmanie zmeny skupenstva vody v súvislosti s meniacou sa teplotou (topenie, tuhnutie, vyparovanie, kondenzácia). - Identifikácia teploty topenia a varu vody. - Odlíšenie procesu topenia a rozpúšťania. - Identifikácia zložiek zmesi, ktoré je možné oddeliť filtráciou. - Porovnávanie výsledkov filtrácie pri použití rôznych filtrov/sietiek.
	Témy	Ovocie a zelenina		
	Počet hodín	6	5	5

Komponent: <u>Interakcie</u> / Rozvoj predispozície k pojmom magnetizmus, svetlo, vlastnosti látok				
Obsahový štandard		1.ročník	2.ročník	3.ročník
	Pojmy, vzťahy, fakty	- Podľa toho, koľko svetla objekt prepúšťa, môžu vznikať rôzne tmavé a rôzne farebné tieň. - Dĺžka a smerovanie tieňa závisí od vzájomnej pozície svetelného zdroja, objektu a plochy, na ktorej sa tieň zobrazuje. - Zdanlivý pohyb Slnka počas dňa a roka spôsobuje zmenu smerovania a dĺžky tieňov objektov upevnených v zemi.	- Magnetom sú priťahované len kovy, avšak nie všetky. - Na každom magnete je možné identifikovať dva póly, severný a južný.	- Pri vzájomnej interakcii magnetov sa súhlasné póly dvoch magnetov odpudzujú a nesúhlasné priťahujú. - Magnety sa vzájomne odlišujú svojimi magnetickými vlastnosťami.
	Činnosti	- Skúmanie priepustnosti svetla rôznymi objektmi/materiálmi. Skúmanie tvorby tieňa. - Porovnávanie dĺžky tieňa v závislosti od pozície svetelného zdroja a objektu, ktorý tieň vytvára. - Skúmanie súvislosti tieňov a zdanlivého pohybu Slnka po oblohe.	Skúmanie správania sa magnetov voči nekovovým a rôznym kovovým predmetom. Porovnávanie magnetických vlastností rôznych magnetov.	- Skúmanie správania sa magnetov voči nekovovým a rôznym kovovým predmetom. - Porovnávanie magnetických vlastností rôznych magnetov.
	Témy	Svetlo a tieň		
	Počet hodín	4	5	3

Komponent: <u>Energia</u> / Rozvoj predispozície k pojmom tepelná energia, teplota, telesná teplota.				
Obsahový štandard		1.ročník	2.ročník	3.ročník
	Pojmy, vzťahy, fakty	- Zahrievanie a ochladzovanie objektov je proces, ktorý sa vyskytuje všade okolo nás. - Dodaním tepla (tepelnej energie) je možné zvýšiť teplotu telesa.	Ľudské telo si udržiava stálu telesnú teplotu, ktorá je u všetkých ľudí približne rovnaká.	- Zdrojom tepla (tepelnej energie) sú aj mnohé organizmy, vrátane človeka. - Vzduch s vyššou teplotou stúpa hore, vzduch s nižšou teplotou klesá dolu.
	Činnosti	Porovnávanie teploty objektov pred a po zahrievaní.	- Porovnávanie teploty ľudského tela rôznych ľudí. - Subjektívne (pocitové) a objektívne (s použitím teplomera) posudzovanie teploty objektov.	- Identifikácia zdrojov tepla (vrátane živých organizmov) v pozorovateľnom okolí. - Skúmanie zmien teploty tela človeka počas dňa. Skúmanie prúdenia teplého a studeného vzduchu.
	Témy	Zdravé muffiny Zelenina		
	Počet hodín	5	5	3

Komponent: <u>Zem</u> / Rozvoj predispozície k pojmom voda (hydrosféra), vzduch (atmosféra), pôda, horniny, minerály (litosféra).				
Obsahový štandard		1.ročník	2.ročník	3.ročník
	Pojmy, vzťahy, fakty	- Pôda obsahuje živé a neživé zložky, pričom časť neživých zložiek pochádza z odumretých organizmov. - Voda sa v prírode nachádza v rôznych formách a to v kvapalnom, tuhom a plynnom skupenstve. - Voda je podmienkou života organizmov.	- Humus ako zložka pôdy predstavuje materiál tvorený odumretými zvyškami organizmov, ktorý je dôležitý pre úrodnosť pôdy. - Voda a vzduch sú dôležitými súčasťami pôdy a vplývajú na jej úrodnosť. - Pitie vody z neoverených zdrojov môže byť pre zdravie a život človeka nebezpečné.	- Pod vrstvou pôdy sa nachádzajú horniny. - Horniny aj minerály sa od seba odlišujú rôznymi vlastnosťami. - Prítomnosť vzduchu je podmienkou života človeka. Vzduch je plyn, ktorý vyplňa aj priestory, ktoré sa zdajú byť prázdne.
	Činnosti	Skúmanie zloženia vzoriek pôdy, identifikácia živých, neživých zložiek, a zložiek, ktoré majú pôvod v živých organizmoch (odumreté).	- Porovnávanie vody z rôznych lokálnych zdrojov. - Identifikácia prítomnosti vody v rastlinách a v pôde. - Porovnávanie a špecifikácia pitnej a nepitnej vody.	- Porovnávanie vlastností rôznych druhov pôd a hornín. - Triedenie rôznych minerálov a hornín na základe jednoznačne pozorovateľných znakov (tvrdosť, farba, lesk, vryp, pórovitosť, skúška s octom). - Porovnávanie a špecifikácia pitnej a nepitnej vody, (ne)identifikovateľnosť prítomnosti rôznych materiálov/látok /objektov vo vode. - Identifikácia prítomnosti vzduchu v prostredí
	Témy	Voda, Pôda		
	Počet hodín	4		

Komponent: <u>Vesmír</u> / Rozvoj predispozície k pojmom hviezda, súhvezdie, prirodzená družica - Mesiac, mesačné fázy.				
Obsahový štandard		1.ročník	2.ročník	3.ročník
	Pojmy, vzťahy, fakty	- Najbližšou hviezdou k planéte Zem je Slnko. Okrem Slnka je možné na oblohe v noci pozorovať aj ďalšie hviezdy. - Slnko sa každý deň zdanlivo pohybuje po oblohe od východu na západ.	- Na nočnej oblohe je možné pozorovať rôzne stále zoskupenia hviezd, ktoré nazývame súhvezdia. - Medzi najznámejšie, na Slovensku pozorovateľné súhvezdia, patria: Veľký voz (Veľká medvedica), Labuť, Kasiopea, Orión. - V rôznych ročných obdobiach dominujú na nočnej oblohe rôzne súhvezdia - Niektoré hviezdy je možné vidieť na nočnej oblohe počas celého roka, napríklad Polárku.	- Mesiac je prirodzená družica Zeme, na oblohe počas roka pozorujeme jej rôzne veľkú osvetlenú časť. - Tvar osvetlenej časti Mesiaca na oblohe sa z dňa na deň mení, pričom sa pravidelne striedajú fázy nov, prvá štvrt', spln a posledná štvrt'.
	Činnosti	Pozorovanie zdanlivého pohybu Slnka po oblohe počas dňa a počas roka v reálnych a modelových situáciách.	Rozpoznávanie známych súhvezdí nočnej oblohy	Pozorovanie zmien mesačných fáz (nov, prvá štvrt', spln, posledná štvrt') počas mesiaca a roka
	Témy	Kráľ čas		
	Počet hodín	7	4	4

Komponent: <u>Organizmus</u> / Rozvoj predispozície k pojmom životné prejavy organizmov, klíčenie a rast rastlín, životný cyklus rastlín, húb a živočíchov, obehová, dýchacia, pohybová a oporná sústava človeka, zmyslové orgány.				
		1.ročník	2.ročník	3.ročník
Obsahový štandard	Pojmy, vzťahy, fakty	- Človek získava informácie z prostredia prostredníctvom zmyslov: zrakom, sluchom, hmatom, čuchom a chuťou. - Základnými orgánmi rastlín sú koreň, stonka, list, kvet a plod, ktorý obsahuje semená.	- Živé od neživých zložiek prírody vieme odlíšiť pomocou identifikácie životných prejavov organizmov. Medzi prejavy života patrí pohyb, rozmnožovanie, príjem potravy, rast, vývin, dýchanie a reakcie na podnety z prostredia. - Mnohé rastliny sa rozmnožujú semenami, ktoré sa často nachádzajú v rôznych plodoch. Plody obsahujúce semená vznikajú z kvetov. Nie z každého kvetu vznikne plod obsahujúci semená, jednou z podmienok je prenos peľu z kvetu inej rastliny rovnakého druhu. - Semená rastlín potrebujú na klíčenie vodu, vzduch a vhodnú teplotu. Po vyklíčení rastlina potrebuje pre svoj rast okrem vody, vzduchu a vhodnej teploty aj svetlo a živiny z pôdy. - Životný cyklus rastliny začína klíčením semien a je ukončený odumretím rastliny, ktorá priniesla semená pre vznik novej generácie. - Každý orgán má pre život rastliny dôležitú funkciu. Koreň, stonka a listy zabezpečujú upevnenie v pôde, príjem dôležitých látok z prostredia a vylučovanie nepotrebných látok do prostredia. Kvety a plody so semenami zabezpečujú rozmnožovanie rastliny.	- Základnými orgánmi obehovej sústavy sú srdce a cievy. - Srdce funguje ako pumpa na krv, ktorá je cievami rozvádzaná po celom tele. - Prostredníctvom krvi sú po tele rozvádzané všetky dôležité látky, napríklad tie, ktoré človek prijíma potravou, či dýchaním. - Základným orgánom dýchacej sústavy sú pľúca. Prostredníctvom pľúc získava človek zo vzduchu kyslík, ktorý je pre život človeka nevyhnutný. Zároveň sa pomocou pľúc človek pri výdychu zbavuje oxidu uhličitého. - Základnými orgánmi oporno-pohybovej sústavy sú kostra a svaly, ktoré zabezpečujú všetky vedomé aj podvedomé pohyby tela. Pravidelný pohyb je pre rozvoj svalov a zdravie organizmu veľmi dôležitý.

	Činnosti	• Skúmanie významu zmyslových orgánov pre život človeka. • Identifikácia, z ktorej časti rastliny pochádza určitý druh ovocia/ zeleniny.	• Pozorovanie rôznych zložiek prírody a identifikácia životných prejavov rôznych druhov živočíchov, rastlín a húb (pohyb, rozmnožovanie, príjem potravy, rast, vývin, dýchanie, reakcia na podnety z prostredia). • Skúmanie podmienok klíčenia rastlín (a ich rastu), porovnávanie podmienok klíčenia (a rastu) rôznych rastlín. • Porovnávanie rastlinných plodov a semien rôznych rastlín vzhľadom na ich spôsob rozširovania v prostredí. • Skúmanie vegetatívneho rozmnožovania rastlín. • Porovnávanie životného cyklu živočíchov so životným cyklom rastlín a húb	• Identifikácia základných orgánov dýchacej, obehovej, opornej a pohybovej sústavy človeka. • Skúmanie vonkajších prejavov fungovania dýchacej, obehovej a oporno-pohybovej sústavy človeka. • Uvažovanie o význame krvi v tele človeka v súvislosti s príjmom potravy a dýchaním. • Identifikácia princípov starostlivosti o vlastné zdravie na základe poznatkov o fungovaní vybraných orgánových sústav.
	Témy	Päť detektívov Ovocie a zelenina		
	Počet hodín	6	8	6

Komponent: <u>Ekosystém</u> / Rozvoj predispozície k pojmom ekosystém, potravinový vzťah.				
		1.ročník	2.ročník	3.ročník
Obsahový štandard	Pojmy, vzťahy, fakty	Rastliny produkujú kyslík, ktorý je pre život človeka nevyhnutný.	- Všetky živé organizmy potrebujú potravu a líšia sa nárokmi na potravu. - Rôzne organizmy žijú v rôznom prostredí, podľa toho, aké podmienky pre život potrebujú, napríklad vyžadujú rôzne množstvo a kvalitu vody, vzduchu, pôdy a prítomnosť iných organizmov.	- Život človeka je od rastlín, húb a živočíchov závislý, využíva ich nielen ako potravu, ale aj ako zdroj surovín na výrobu rôznych predmetov dennej potreby. - Rovnako, ako je človek závislý od rastlín a živočíchov, je závislý aj od neživej prírody. - Rôzne druhy rastlín, húb a živočíchov môžu byť pre človeka nebezpečné.
	Činnosti		- Porovnávanie prostredí, v ktorých žijú rôzne rastliny vzhľadom na množstvo vody, tepla a svetla, ako aj kvality substrátu (živnej pôdy). - Porovnávanie živočíchov podľa zloženia ich potravy.	- Porovnávanie zloženia potravy rôznych druhov živočíchov, identifikácia potravinových konkurentov. - Rozpoznávanie vybraných poľnohospodárskych, liečivých a jedovatých rastlín a húb blízkeho okolia, hospodárskych a jedovatých živočíchov. - Skúmanie závislosti človeka od rastlín, živočíchov a neživej zložky ekosystému.
	Témy	V lese		
	Počet hodín	2	5	3

Komponent: <u>Dedičnosť a premenlivosť</u> / Rozvoj predispozície k pojmom rod, druh a jedinec, dedičnosť, premenlivosť.				
Obsahový štandard		1.ročník	2.ročník	3.ročník
	Pojmy, vzťahy, fakty	Mláďatá určitých druhov živočíchov sa na svojich rodičov podobajú viac ako na iné jedince rovnakého druhu, čo je spôsobené dedičnosťou.	- Pre určitý typ rastliny je typický konkrétny tvar, veľkosť, farba rastlinného orgánu a odlišuje sa tým od iných rastlín. - Zo semena určitej rastliny vyrastie rastlina rovnakého druhu.	
	Činnosti	- Porovnávanie mláďat a dospelých jedincov a vyvodzovanie záverov, ktoré mláďatá sa na dospelé jedince podobajú a ktoré nie. - Identifikácia prirodzenej rôznorodosti ľudí (v rámci rodiny i mimo nej).	- Rozpoznávanie rastlinných a živočíšnych druhov podľa identifikačných znakov uvedených v atlase rastlín alebo živočíchov. - Skúmanie rastu rastlín rovnakého druhu a identifikácia podobností (dedičnosť) a odlišností (premenlivosť). - Skúmanie podobností a odlišností rastlín a živočíchov rovnakého druhu a rôznych druhov (druhovú rozmanitosť).	
	Témy	Moja rodina, Na farme		
	Počet hodín	5	4	

Komponent: <u>Evolúcia</u> / Rozvoj predispozície k pojmom adaptácie k prežitiu, kamufláž, mimikry, taxonómia organizmov.				
		1.ročník	2.ročník	3.ročník
Obsahový štandard	Pojmy, vzťahy, fakty			• Spôsob života rôznych druhov rastlín, húb a živočíchov je jedinečný. • Rôzne skupiny organizmov sa prispôsobili rôznemu spôsobu života a podľa podobností ich vieme zaradiť do rôznych skupín a podskupín. • Podľa miery ich vzájomnej príbuznosti triedime živočíchy do skupín: bezstavovce, ryby, obojživelníky, plazy, vtáky, cicavce. • Na základe rozpoznania typických znakov organizmov ich vieme zaradiť do skupiny a pomenovať. • Niektoré organizmy sa dnes na Zemi nevyskytujú (vyhynuli), zachovali sa ich zvyšky a stopy po ich živote.
	Činnosti			• Skúmanie prispôsobenia sa rastlín a živočíchov životu v konkrétnych podmienkach. • Porovnávanie tvaru častí tel živočíchov vzhľadom na ich spôsob života. • Porovnávanie a zoskupovanie živočíchov a rastlín podľa miery ich vzájomnej podobnosti/príbuznosti. • Rozpoznávanie a pomenúvanie vybraných lokálnych druhov rastlín, húb a živočíchov. • Porovnávanie súčasných a vyhynutých organizmov, uvažovanie o prispôbovaní sa prostrediu. • Skúmanie výstražného a maskovacieho zafarbenia rôznych druhov živočíchov a uvažovanie o ich význame pre prežitie organizmov v prostredí. • Porovnávanie sfarbenia samcov a samíc rôznych živočíšnych druhov, porovnávanie sfarbenia mláďat a dospelých jedincov vzhľadom na snahu prežiť v prostredí. • Porovnávanie výhod a nevýhod spoločenského a samotárskeho spôsobu života živočíchov.
	Témy	Živočíchy		
	Počet hodín			4

10.1.4 Vzdelávacia oblasť Človek a spoločnosť

10.1.4.1 Človek a spoločnosť

Vzdelávacia oblasť	Človek a spoločnosť
Vyučovací predmet	Človek a spoločnosť
Škola	Základná škola, Kudlovska 11, Humenne
Názov Školského vzdelávacieho programu	Škola hravosti, tvorivosti a humánnosti
Stupeň vzdelania	primárne vzdelanie
Vzdelávací cyklus	prvý
Časový rozsah výučby	1. ročník 33 hodín ročne - 1 hodina týždenne 2. ročník 33 hodín ročne - 1 hodina týždenne 3. ročník 33 hodín ročne - 1 hodina týždenne
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský
Učebné zdroje	

Charakteristika predmetu

Hlavným cieľom predmetu je podporovať u žiakov schopnosť skúmať svoju obec, jej blízke okolie a vzťahy medzi ľuďmi. Žiaci pozorujú, porovnávajú a zaznamenávajú vybrané aspekty fungovania komunity, v ktorej žijú. Vedia sa orientovať vo svojom okolí a poznajú jeho špecifiká. Poznajú základné časové intervaly. Sú si vedomí, že súčasnosť je výsledkom konania v minulosti. Zaujímajú sa o svoje okolie a sú ochotní zapájať sa do aktivít na jeho zlepšovanie.

Ciele vzdelávania pre 1. cyklus

1. Identifikovať javy, procesy, udalosti a osoby významné pre život žiaka, komunitu a obec.
2. Identifikovať zmeny v čase a priestore vo svojom okolí.
3. Rozlišovať a skúmať vzťahy medzi prírodným prostredím a činnosťou človeka na lokálnej úrovni, rozumieť potrebe starostlivosti o životné prostredie na príkladoch z miestnej krajiny.
4. Komunikovať s ľuďmi vo svojom okolí ohľaduplným a primeraným spôsobom.
5. Vysvetliť, odkiaľ sa berú informácie, aké sú ich zdroje a rozumieť dôsledkom rôznych typov správ.
6. Zapájať sa do prospešnej aktivity na úrovni triedy a školy.

Školský vzdelávací program – „**Škola hravosti, tvorivosti a humánnosti**“

Učebné osnovy pre 1. vzdelávací cyklus Človek a spoločnosť			
	1.ročník	2.ročník	3.ročník
Výkonový štandard	1. cieľ: Identifikovať javy, procesy, udalosti a osoby významné pre život žiaka, komunitu a obec Žiak vie/dokáže: - používať pojmy potrebné na orientáciu v miestnej krajine, - určiť polohu svojej obce, Slovenska a svetadielov na mapách rôznej mierky, - mať prehľad o významných prírodných, kultúrnych a historických prvkoch vo svojom okolí, - stručne opísať význam kľúčových osôb, úradov, inštitúcií, občianskych iniciatív a udalostí v komunite a obci, - orientovať sa v čase pomocou konvenčných prostriedkov určovania času.		
	2. cieľ: S pomocou učiteľa využívať základné metódy získavania, analýzy a interpretácie informácií, osvojiť si základy spolupráce v skupine Žiak vie/dokáže: - získať informácie pozorovaním vo svojom okolí, - viest rozhovor za účelom získania potrebných informácií k vybranej téme, - získať a interpretovať informácie z obrazových zdrojov (obrázky, fotografie, ilustrácie, video) a veku primeraných textov umeleckej a vecnej literatúry, - zaznamenať, porovnať a triediť informácie slovne, pomocou zápiskov alebo jednoduchých grafických organizérov, - podieľať sa v rámci skupiny na spoločnom riešení úlohy podľa predpísaného postupu, - prezentovať výsledky svojej práce krátkym slovným opisom a v podobe nákresu, plagátu alebo modelu, - čítať obsah jednoduchej mapy s porozumením významu v nej použitých farieb a základných mapových znakov, - orientovať sa v priestore podľa orientačných bodov, - orientovať sa v známom priestore na základe jeho zobrazenia v pláne a na jednoduchej mape, - uskutočniť jednoduchý prieskum o názoroch na vybraný problém v škole alebo jej okolí.		

	• cieľ: Identifikovať zmeny v čase a priestore vo svojom okolí Žiak vie/dokáže: • rozvrhnúť si čas na prácu, učenie, zábavu a odpočinok, • ilustrovať plynutie času na vybraných príkladoch z minulosti rodiny, • porovnať obrazy obce v minulosti a v súčasnosti, • prerozprávať príbeh viažuci sa k obci alebo regiónu, • opísať kam, ako a prečo cestujú ľudia z rodiny alebo blízkeho okolia. • cieľ: Rozlišovať a skúmať vzťahy medzi prírodným prostredím a činnosťou človeka na lokálnej úrovni, rozumieť potrebe starostlivosti o životné prostredie na príkladoch z miestnej krajiny Žiak vie/dokáže: • rozpoznať vzájomné vzťahy medzi človekom a krajinou na príkladoch z miestnej krajiny, • opísať vplyv počasia na krajinu a život ľudí v priebehu dňa a roka, • uplatňovať šetrný vzťah k prírodným zdrojom a životnému prostrediu vo svojom okolí. • cieľ: Komunikovať s ľuďmi vo svojom okolí ohľaduplným a primeraným spôsobom Žiak vie/dokáže: • vyjadriť svoje myšlienky a pocity na primeranej úrovni, • vypočuť si myšlienky a názory druhých, rešpektovať ich spôsob uvažovania, • aktívne rozvíjať vzťahy v rodine a v komunite. • cieľ: Identifikovať morálne dobro v konaní druhých a vo vlastnom konaní Žiak vie/dokáže: • opísať svoje charakterové vlastnosti, záľuby, túžby a sny,
--	--

	• oceniť dobré vlastnosti a schopnosti druhých a akceptovať, že vlastnosti a schopnosti je možné rozvíjať, • vytvoriť predstavu o hrdinskom alebo morálnom vzore v konaní postáv rozličných príbehov, • pomenovať príčiny a dôsledky ľudského správania, s ktorými sa stretáva a posúdiť ich etický rozmer, • riadiť sa podľa priorít v rozličných druhoch hodnôt – čo je nevyhnutné, potrebné, užitočné, prospešné a príjemné.
	• cieľ: Chápať zmysel a význam pravidiel, práv a povinností vo svojom živote i v spoložití s inými Žiak vie/dokáže: • spoluvytvárať a rešpektovať pravidlá platné v triede a škole, • uplatňovať svoje práva a povinnosti v rôznych životných situáciách, • vysvetliť, prečo ľudia vykonávajú rôzne povolania, • posúdiť vlastné možnosti kúpy vybraného tovaru a služby.
	• cieľ: Vysvetliť, odkiaľ sa berú informácie, aké sú ich zdroje a rozumieť dôsledkom rôznych typov správ Žiak vie/dokáže: • pomenovať rôzne zdroje informácií, • rozpoznať druhy a základnú úlohu médií, • uviesť príklad nepravdivej správy, • identifikovať, ktoré mediálne výstupy sú reklamou.
	• cieľ: Zapájať sa do prospešnej aktivity na úrovni triedy a školy Žiak vie/dokáže: • podieľať sa na uskutočnení opatrenia na zlepšenie života v triede a škole.

Obsahový štandard			1. a 2.ročník	3.ročník
	GEOGRAFICKÝ KOMPONENT	<i>Orientácia v okolí školy, v obci a jej blízkom okolí</i>	Pojmy: Miestna krajina, orientácia, poloha v priestore. Činnosti: Určovanie orientačných bodov v okolí školy, vyhľadávanie vybraných objektov, vytváranie predstáv o priestorových vzťahoch v škole, v obci a jej okolí. Určovanie relatívnej polohy vybraného objektu voči inému objektu (rovno, vpravo, vľavo, hore, dole, blízko, ďaleko, pred, za a i.) Opis a zaznamenávanie cesty do školy alebo k inému objektu v obci a miestnej krajine. Spoznávanie prírodných a historických prvkov obce a jej okolia podľa miestnych daností (napríklad park, les, chránený strom, prírodná rezervácia, potok, rieka, rybník, vrch, kostol, socha, fontána, brána, hrad), vrátane posúdenia ich stavu (udržiavaný, neudržiavaný, bezpečný, nebezpečný a i.).	Pojmy: Prírodné a historické prvky, turistické značenie. Činnosti: Určovanie relatívnej polohy v teréne alebo na mape (v pláne) a navigácia na trase medzi nimi s využitím orientačných bodov. Orientovanie sa podľa svetových strán v teréne. Využívanie turistického značenia pri plánovaní výletov a orientácii v teréne. Rozlišovanie pojmov podľa podmienok obce (napríklad dolina, údolie, vrch, pohorie, tiesňava, rovina, rieka, potok, jazero, rybník, breh, ostrov, les, pole, kameňolom, námestie, ulica). Hľadanie odpovedí na otázky o krajine mimo nášho zorného poľa – „Čo je za tým vrchom? Kam vedie táto cesta? Odkiaľ a kam tečie potok?“ a pod.
		<i>Orientácia v pláne a na mape</i>	Pojmy: Plán, mapa, mapové znaky, legenda. Činnosti: Vyjadrovanie žiackych predstáv o priestorovom rozmiestnení objektov v triede a v okolí školy z vertikálneho pohľadu (vtáčej perspektívy) formou jednoduchých modelov alebo náčrtkov. Tvorba jednoduchého orientačného plánu (mapového náčrtku) obce alebo jej časti na základe leteckej snímky. Odhadovanie skutočnej vzdialenosti medzi bodmi na mape pomocou grafickej mierky.	Pojmy: Grafická mierka, vzdialenosť, svetové strany, poloha na mape, letecká snímka, glóbus, svetadiely a oceány. Činnosti: Orientácia plánu a orientácia v pláne. Určovanie svetových strán na mape. Lokalizovanie svojho bydliska a školy na leteckej snímke a mape veľkej mierky. Určovanie polohy Slovenska na mape Európy. Pomenovanie svetadielov a oceánov na glóbose na jednoduchej mape sveta.

			Lokalizovanie svojho bydliska a školy na leteckej snímke a mape veľkej mierky. Určovanie polohy obce na mape Slovenska	
		Procesy v miestnej krajine a ich vplyv na človeka a životné prostredie	Pojmy: Prírodné a umelé prostredie, počasie, cestovanie, doprava, mesto a vidiek, spôsob života. Činnosti: Posudzovanie vplyvu rôzneho prostredia na človeka – prírodné a umelé, tiché a hlučné, upravené a neupravené, nové a staré, čisté a znečistené, jednotné a rôznorodé. Pozorovanie počasia a jeho vplyvu na prírodu a ľudí počas dňa a roka spojené s grafickým zaznamenávaním oblačnosti a jednoduchým zápisom nameraných hodnôt teploty vzduchu. Identifikovanie dôvodu (za prácou, vzdelaním, službami, oddychom, poznaním, priateľmi), cieľa (blízka obec, okresné mesto, krajské mesto, zahraničie) a pravidelnosti (denne, týždenne, mesačne, ročne) cestovania ľudí vo svojej rodine a v rodinách spolužiakov. Porovnávanie vhodnosti jednotlivých druhov dopravy v obci spojené s posúdením ich vplyvu na životné prostredie. Hľadanie rozdielov medzi mestom a vidieckou obcou na žiakom známych príkladoch. Uvažovanie nad výhodami a nevýhodami bývania vo veľkom meste, malom meste, vidieckej obci alebo satelite.	

DEJEPISNÝ KOMPONENT			Identifikovanie základných podobností a odlišností svojej obce (prírodné prostredie, architektúra, spôsob života) a vybranej obce zo zahraničia.	
			1. a 2.ročník	3.ročník
	Orientácia v čase	Pojmy: Časová postupnosť, plánovanie času, kalendár. Činnosti: Určovanie vzájomných vzťahov (pred/po) medzi susednými a nesusednými dňami a mesiacmi, opakujúci sa cyklus s vytváraním celkov (deň, týždeň, mesiac, rok). Tvorba vlastného kalendára jedného týždňa podľa aktuálneho roka, porovnanie radenia dní v mesiaci aktuálneho roka. Personalizácia cieľov, vytváranie priorít a ich zdôvodnenie, odlíšenie činností podľa osobnej dôležitosti (povinností, užitočných a oddychových aktivít). Tvorba časového harmonogramu dňa a týždňa.	Pojmy: Časová postupnosť, plánovanie času, meranie času, kalendár. Činnosti: Zoradovanie postupnosti udalostí (skôr, neskôr, nedávno, dávno, dnes, včera, predvčerom, zajtra, pozajtra...). Tvorba vlastného kalendára jedného mesiaca podľa aktuálneho roka, porovnanie radenia dní v minulom minulého roku. Porovnanie a zdôvodnenie používania rôznych spôsobov merania času (rytmus dňa, prírody, konvenčné merače). Určovanie času na hodinách.	
	Pozorovanie zmien v čase	Pojmy: Rodostrom, vzájomné rodinné vzťahy. Činnosti: Určovanie základných vzťahov medzi členmi rodiny z pozície žiaka aj z pozície iného člena. Zostavovanie trojgeneračného rodostromu ako vizualizácie rodinných vzťahov. Pátranie po najstarších pamiatkach v obci, miestach pamäti (najstarší hrob na cintoríne, artefakty v rodine, historické budovy, pamätníky, staré stromy a pod.).	Pojmy:Povešť, pamiatky. Činnosti: Prerозprávanie alebo stvárnenie príbehu (povešť, legenda) spojeného s obcou alebo jej okolím. Pozorovanie zmien v čase na príklade ľudí, krajiny, budov a artefaktov. Porovnávanie spôsobu života ľudí v súčasnosti a minulosti (škola, hračky, práca a zamestnania, odev, obchod) na základe informácií získaných z rôznych prameňov.	
			1. a 2.ročník	3.ročník

OBČIANSKY KOMPONENT	Poznávanie pravidiel vo svojom živote Obsah bude naplnený v predmete Kruh komunity		
	Život obce a vzťahy v komunite	Pojmy: Obec, inštitúcie, sviatky, tradície, rozmanitosť. Činnosti: Identifikovanie významných inštitúcií a služieb v obci s posúdením ich funkcie pre život komunity podľa podmienok obce (napríklad obecný úrad, obchody, služby, kostol, pošta, policajná a hasičská stanica, lekáreň, ambulancia, železničná a autobusová stanica alebo zastávka, kultúrne a komunitné centrum, zberný dvor, útulok pre zvieratá, čistiareň odpadových vôd, výrobný podnik, poľnohospodárske družstvo). Rozlišovanie súkromného a verejného priestoru na konkrétnych príkladoch v obci a jej okolí. Identifikovanie významných kultúrnych a športových podujatí v obci a jej okolí. Oboznamovanie sa s pôvodom a rôznymi spôsobmi slávania sviatkov a dodržiavania tradícií vo svojej rodine, v rodine priateľov, spolužiakov, v obci, cirkvi a spoločnosti. Spoznávanie rozmanitosti kultúrnych prejavov a preukazovanie citlivosti voči druhým v bezprostrednom okolí (triede, škole, susedstve, obci).	Pojmy: Obec, inštitúcie, komunita, súkromný a verejný priestor, symboly. Činnosti: Zhodnotenie využitia a udržiavania verejných priestorov na príklade žiakom známeho verejného priestoru. Identifikovanie miest náboženského charakteru v obci a ich významu pre spoločenstvo veriacich. Rozpoznávanie príkladov používania identifikačných znakov, symbolov a vlajok (štátne a obecné symboly, symboly EÚ, logá).

		Zodpovedné hospodárenie	Pojmy: Povolania, tovary a služby, cena, peniaze. Činnosti: Oboznamovanie sa s deľbou práce na konkrétnych príkladoch v komunite a v obci.	Pojmy: Povolania, tovary a služby, cena, peniaze, šetrenie. Činnosti: Odhad, zistenie a porovnanie cien vybraných tovarov a služieb.
--	--	--------------------------------	---	---

			Spoznávanie rôznych povolání so základným opisom ich pracovnej náplne. Rozlíšenie ponuky tovarov a služieb v najbližšom okolí. Osvojovanie si návykov smerujúcich k šetrnému zaobchádzaniu so svojimi zdrojmi, prírodnými zdrojmi a životným prostredím (predchádzanie vzniku odpadu a jeho separovanie, šetrenie spotreby vody a elektrickej energie.	Diskutovanie o potrebe starostlivosti o svoje, o zverené či zdieľané veci a statky.
		Základy aktívneho občianstva	Pojmy: Aktívny obyvateľ obce, spolupráca, pomoc, dobročinnosť. Činnosti: Identifikovanie činností, ktoré zlepšujú kvalitu prostredia a zdravie ľudí v obci a činností, ktoré sú pre prostredie a zdravie ľudí škodlivé. Realizácia jednoduchého prieskumu s cieľom identifikovať možnosti zlepšenia života a prostredia v triede, škole, obci a jej blízkom okolí. Identifikovanie konkrétnych potrieb solidarity v škole a okolí alebo doma a okolí (napr. vo vzťahu k novým spolužiakom z iných oblastí a krajín, k ľuďom so špeciálnymi a inými potrebami a znevýhodnením, k starším a chorým osobám). Riešenie modelových situácií (napr. koho a ako požiadať o pomoc, tiesňové linky).	Pojmy: Aktívny obyvateľ obce, spolupráca, pomoc, dobročinnosť. Činnosti: Skúmanie vybraného problému v obci a jej okolí, ktorý je spôsobený nevhodnou činnosťou človeka (napr. nevhodné zaobchádzanie so zvieratami, vandalizmus, znečistenie verejných priestorov, nelegálna skládka, spaľovanie odpadu, parkovanie na chodníkoch, vizuálny smog).
		Základy práce s mediálnym obsahom	Pojmy: Média Činnosti: Identifikovanie druhov médií a dôvody ich využívania (zdroj informácií a zábavy).	Pojmy: Zdroje informácií, médiá, reklama. Činnosti: Identifikovanie spôsobov vzniku a rôznych podôb šírenia informácií.

				Rozlišovanie fikcie a reality, zdrojov informácií (kniha, správy, youtube, televízia, rozprávka). Navrhovanie zásad veku primeraného využívania rôznych médií a neublížujúceho správania v online priestore voči iným. Odlíšenie pravdivej a nepravdivej (zavádzajúcej) informácie a pomenovanie jej dôsledkov na konkrétnych príkladoch.
			1. a 2.ročník	3. ročník
	ETICKO- OSOBNOSTNÝ KOMONENT	Rozvíjanie vzťahov v rodine a v komunitě	Pojmy: Domov, rodina, príbuzní a blízki. Činnosti: Zamýšľanie sa nad hodnotou domova. Vnímanie domova ako miesta pre život a rozvíjanie vzťahov v rodine. Preukazovanie vďačnosti rodičom, starým rodičom a blízkym osobám. Identifikovanie a pomenovanie členov rodiny.	Pojmy: Komunita, inšpiratívni ľudia. Činnosti: Vnímanie domova ako miesta pre život a rozvíjanie vzťahov v komunitě. Preukazovanie vďačnosti blízkym osobám a inšpiratívnym ľuďom.
		Konanie dobra – aj keď sa nikto nepozerala	Pojmy: Čestnosť a pravdivosť, dobré vlastnosti. Činnosti: Rozpoznávanie dôsledkov pravdivosti a klamstva na život.	Pojmy: Odvaha, hrdinstvo, dobré činy, dobré vlastnosti. Činnosti: Posilňovanie odvahy hovoriť pravdu aj napriek nepríjemným dôsledkom. Diskusia o vlastných vzoroch. Zoznamovanie sa s reálnymi alebo zobrazenými príbehmi prosociálnych a morálnych hrdinov.

		Spoznávanie a vyjadrovanie emócií	Pojmy: Emócie (nadšenie, radosť, strach, hnev, prekvapenie a i.), vyjadrenie citov, reakcie, zvládanie emócií, emócie vo vzťahoch.	Pojmy: Emócie (, hrdosť, súcit, dôvera, rozrušenie, a i.), vyjadrenie citov, reakcie, zvládanie emócií, emócie vo vzťahoch. Činnosti: Rozlišovanie emócií, ich prejavov a dopadov ich vyjadrenia na seba a druhých.
--	--	--	---	--

			Činnosti: Rozlišovanie emócií, ich prejavov a dopadov ich vyjadrenia na seba a druhých. Vyjadrovanie citov a prežívania v rozličných situáciách. Vnímanie potrieb druhých/iných.	Vyjadrovanie citov a prežívania v rozličných situáciách. Vnímanie potrieb druhých/iných.
		Sebariadenie		Pojmy: Túžby, potreby, sebaovládanie, rebríček hodnôt, osobné ciele, odolnosť. Činnosti: Rozpoznávanie významu sebaovládania a sebariadenia – nie každú túžbu je dobré ihneď uspokojiť. Určovanie priorít v rozličných druhoch hodnôt – čo je nevyhnutné, potrebné, užitočné, prospešné a príjemné.

Ranný kruh

Vzdelávacia oblasť	Človek a spoločnosť
Vyučovací predmet	Ranný kruh
Škola	Základná škola, Kudlovská 11, Humenné
Názov Školského vzdelávacieho programu	Škola hravosti, tvorivosti, humánnosti
Stupeň vzdelania	primárne vzdelanie
Vzdelávací cyklus	prvý
Časový rozsah výučby	1. ročník 33 hodín ročne - 1 hodina týždenne 2. ročník 33 hodín ročne - 1 hodina týždenne 3. ročník 33 hodín ročne - 1 hodina týždenne
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský
Učebné zdroje	

Charakteristika predmetu

Vyučovací predmet Ranný kruh bol vytvorený s cieľom posilniť výchovnú dimenziu výchovno-vzdelávacieho procesu v školskom prostredí. Životné zručnosti /ŽŽ/ sú zručnosti potrebné k životu - potrebuje ich každý človek k tomu, aby mohol viesť kvalitný, uspokojujúci život, vedel rozvíjať sám seba, vytvárať a udržiavať dobré vzťahy, dokázal dosiahnuť ciele, ktoré si v danom životnom období stanoví. Vzhľadom na stále meniace sa vonkajšie prostredie a podmienky a nové nároky, ktoré sú kladené na deti, u nich potrebujeme stále výraznejšie posilňovať životné zručnosti, ktoré im pomôžu sa v týchto situáciách orientovať. Vyučovací predmet je v rozvrhu hodín zaradený každý deň 10 minút plus 5 minút prestávka pred prvou vyučovacou hodinou.

Ciele vzdelávania pre 1. cyklus

1. Rozvíjať osobnosť.
2. Rozvíjať sociálne zručnosti.
3. Rozvíjať zručnosti v myslení.
4. Rozvíjať emocionálnu inteligenciu.
5. Rozvíjať citlivosť žiaka k sebe samému i okolitému svetu.
6. Zvyšovať školskú úspešnosť.

Základná škola, Kudlovska 11, Humenne

Učebné osnovy pre 1.vzdelávací cyklus - 1. ročník			
Ranný kruh			
		Výkonový štandard	Obsahový štandard
1. ročník	Pocity	Žiak vie: rozpoznať rôzne emócie a identifikovať stratégie, ako sa s nimi vyrovnáť.	Pocit smútku – pocit šťastia Pocit hnevu a mrzutosti Pocit žiarlivosti Pocit nervozity
	Moje obľúbené veci	Žiak vie: Vyjadriť svoje pocity a počúvať druhých.	Zlepšovanie komunikácie Počúvanie Kto nám môže pomôcť? Povedz, čo chceš povedať
	Si môj kamarát?	Žiak vie: vytvárať priateľstvá a vyrovnávať sa s odmietnutím a osamelosťou.	Ako si udržať kamaráta Vyrovnávanie sa s osamelosťou a odmietnutím Ako vyriešiť konflikty s kamarátmi Ako získať kamarátov
	Poraziť bitkárov	Žiak vie: riešiť konflikty.	Ako rozpoznať dobré riešenie Šikanovanie Riešenie problémov Pomôcť druhým vyriešiť konflikt
	Vyrovnávanie sa so zmenou a stratou	Žiak vie: zlepšiť schopnosť vyrovnáť sa so zmenou a stratou.	Zmena a strata sú súčasťou života Vyrovnáť sa so smrťou Návšteva cintorína Poučenie sa zo zmien a strát
	Zvládame	Žiak vie: zlepšiť schopnosť používať rôzne stratégie zvládania problémov v rozličných situáciách.	Rôzne možnosti zvládania problémov Ako pomôcť druhým Adaptovanie sa na nové situácie Spoločná oslava
Učebné osnovy pre 1.vzdelávací cyklus - 2. ročník			
Ranný kruh			
		Výkonový štandard	Obsahový štandard
2. ročník	Škola	Žiak vie: porozprávať zážitok z prázdnin,	Prázdniny, pozdrav, pravidlá spolužitia.
	Priateľstvo a spolupráca	upevniť pravidlá spolužitia v triede.	
	Starostlivosť	Žiak vie: - vyjadriť úctu k starším - pomenovať a vyjadriť pohybom zmeny počasia na jeseň	Vzájomná úcta, starostlivosť, pocity pri zmene počasia, Pamiatka zosnulých.

3. ročník	Trpezlivosť	Žiak vie: • trpezlivo dosiahnuť svoj cieľ postupne krok za krokom • vymenovať prírodné zdroje, ich využitie, šetrenie energiou	Využitie porekadiel, rozprávok, hádaniek, prírodné zdroje, ich využitie, šetrenie energiou, vianočné trhy.
	Najlepší osobný výkon Vytrvalosť	Žiak vie: • ohodnotiť sa, prijať kritiku k zlepšeniu výkonu	Sebahodnotenie, najlepší osobný výkon, moja prvá kniha úspechov.
	Starostlivosť Spolupráca Vytrvalosť	Žiak vie: • prejavíť lásku a úctu ku kamarátom, k rodičom • poznať tituly v detskej literatúre • priradiť ilustrácie ku knihe • vnímať farby lesa a prírody • rozvíjať pohybové zručnosti a vnímať ich vplyv na rozvoj zdravia	Prejav lásky ku kamarátom, rodičom, detská literatúra, farebný svet, zelená zábava, mliečna cesta, pohybové a zábavné hry.
	Učebné osnovy pre 1. vzdelávací cyklus - 3. ročník Ranný kruh		
		Výkonový štandard	Obsahový štandard
	Škola Priateľstvo Spolupráca	Žiak vie: • porozprávať zážitok z prázdnin, • - upevňovať pravidlá spolužitia v triede, • si vybrať a udržať priateľa pomocou vzájomnej dôvery	Prázdniny, pozdrav učiteľom a spolužiakom, pravidlá spolužitia, úryvok z knihy.
	Starostlivosť	Žiak vie: • vyjadriť úctu k starším, • komunikovať s kamarátom, s dospelým, • vážiť si svojich blízkych	Vzájomná úcta, starostlivosť, komunikácia medzi ľuďmi, spomienka na blízkych.
	Zodpovednosť Starostlivosť Spolupráca	Žiak vie: • zodpovedať za svoje činy, • pochopiť význam bohatstva, • vyjadriť svoje pocity, zdieľať svoje pocity, • zdieľať pocity iných.	Rozprávka, povesť, pranostika, vyjadrenie pocitov, vianočné zvyky a tradície.
	Snaha Vytrvalosť	Žiak vie: • ohodnotiť, prijať hodnotenie od iných, ohodnotiť kamaráta, • pokračovať v začatom diele.	Sebahodnotenie, hodnotenie iných, najlepší osobný výkon.

	Priateľstvo Zodpovednosť Spolupráca Starostlivosť Vytrvalosť Snaha	Žiak vie: • prejaviť lásku a úctu ku kamarátom, k rodičom, • poznať tituly v detskej literatúre, • pochopiť význam prírodných zdrojov, ich ochrana, • vyjadriť svoj názor, • dosiahnuť svoj najlepší osobný výkon.	Prejav lásky a úcty ku kamarátom, rodičom, detská literatúra, strom života, prírodné zdroje a ich ochrana, pohybové a zábavné hry.
--	---	---	---

10.1.4.2 Etická výchova

Vzdelávacia oblasť	Človek a spoločnosť
Vyučovací predmet	Etická výchova
Škola	Základná škola, Kudlovská 11, Humenné
Názov Školského vzdelávacieho programu	Škola hravosti, tvorivosti a humánnosti
Stupeň vzdelania	primárne vzdelanie
Vzdelávací cyklus	prvý
Časový rozsah výučby	1. ročník 33 hodín ročne - 1 hodina týždenne 2. ročník 33 hodín ročne - 1 hodina týždenne 3. ročník 33 hodín ročne - 1 hodina týždenne
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský
Učebné zdroje	

Charakteristika predmetu

Etická výchova má rozvíjať u žiakov medziľudské vzťahy, schopnosť spolupráce a komunikácie. Žiakov učí dodržiavaniu pravidiel, práv a povinností vo svojom živote i v spoložití s inými. Žiaci vnímajú jedinečnosť a vzácnosť seba samého a druhých. Rešpektujú základné pravidlá spolunažívania a komunikácie.

Ciele vzdelávania pre 1. cyklus

1. Uvedomiť si jedinečnosť a vzácnosť seba samého a druhých.
2. Komunikovať s ľuďmi vo svojom okolí ohľaduplným a primeraným spôsobom.
3. Identifikovať morálne dobro v konaní druhých a vo vlastnom konaní.
4. Chápať zmysel a význam pravidiel, práv a povinností vo svojom živote i v spoložití s inými.

Učebné osnovy pre 1.cyklus Etická výchova			
	1.ročník	2.ročník	3.ročník
Výkonový štandard	1. cieľ: Uvedomiť si jedinečnosť a vzácnosť seba samého a druhých		
	Žiak vie/dokáže: • opísať vlastnú jedinečnosť a jedinečnosť druhých, • pomenovať roly, ktoré zastáva v rodine, triede, kamarátskych skupinách, • pomenovať, čo ho spája s ostatnými, • preukázať citlivosť voči rôznym potrebám ľudí v blízkom okolí (k spolužiakom, kamarátom, susedom), • uviesť jednoduché príklady rozmanitosti v bezprostrednom okolí.		
	2. cieľ: Komunikovať s ľuďmi vo svojom okolí ohľaduplným a primeraným spôsobom		
	Žiak vie/dokáže: • používať elementárne pravidlá slušnej komunikácie s druhými na vyjadrenie úcty a dobrého vzťahu, • vyjadriť svoje myšlienky a pocity na primeranej úrovni, • pomenovať a regulovať svoje emócie na elementárnej úrovni tak, aby ich prejavy boli bezpečné, rešpektujúce k dohodnutým pravidlám a podporné, • vypočúť si myšlienky a názory druhých, rešpektovať ich spôsob uvažovania, • aktívne rozvíjať vzťahy v rodine a v komunite.		

3. cieľ: Identifikovať morálne dobro v konaní druhých a vo vlastnom konaní

Žiak vie/dokáže:

- opísať svoje charakterové vlastnosti, záľuby, túžby a sny,
- oceniť dobré vlastnosti a schopnosti druhých a akceptovať, že vlastnosti a schopnosti je možné rozvíjať,
- vytvoriť predstavu o hrdinskom alebo morálnom vzore v konaní postáv rozličných príbehov,
- pomenovať príčiny a dôsledky ľudského správania, s ktorými sa stretáva a posúdiť ich etický rozmer,
- riadiť sa podľa priorít v rozličných druhoch hodnôt – čo je nevyhnutné, potrebné, užitočné, prospešné a príjemné.

4. cieľ: Chápať zmysel a význam pravidiel, práv a povinností vo svojom živote i v spoložití s inými

Žiak vie/dokáže:

- spoluvytvárať a rešpektovať pravidlá platné v triede a škole,
- uplatňovať svoje práva a povinnosti v rôznych životných situáciách,
- vysvetliť, prečo ľudia vykonávajú rôzne povolania,
- posúdiť vlastné možnosti kúpy vybraného tovaru a služby.

5. cieľ: Vysvetliť, odkiaľ sa berú informácie, aké sú ich zdroje a rozumieť dôsledkom rôznych typov správ

Žiak vie/dokáže:

- pomenovať rôzne zdroje informácií,
- rozpoznať druhy a základnú úlohu médií,
- uviesť príklad nepravdivej správy,
- identifikovať, ktoré mediálne výstupy sú reklamou.

6. cieľ: Zapájať sa do prospešnej aktivity na úrovni triedy a školy				
Žiak vie/dokáže: podieľať sa na uskutočnení opatrenia na zlepšenie života v triede a škole.				
		1.ročník	2.ročník	3.ročník
Obsahový štandard	Vyjadrovanie zdvorilosti ako znaku úcty	Pojmy: Slušnosť, úcta, pozdrav, prosba, poďakovanie, ospravedlnenie, kladenie otázok, súhlas a nesúhlas, počúvanie.	Pojmy: Slušnosť, úcta, pozdrav, prosba, poďakovanie, ospravedlnenie, kladenie otázok, súhlas a nesúhlas, počúvanie.	Pojmy: Slušnosť, úcta, pozdrav, prosba, poďakovanie, ospravedlnenie, kladenie otázok, súhlas a nesúhlas, počúvanie.
		Činnosti: Používanie pravidiel slušnej a rešpektujúcej komunikácie vo vzťahu k spolužiakom, vyjadrenie úcty k učiteľom a zamestnancom školy (pozdrav, oslovenie, úsmev, odzdravenie). Aktívne používanie prejavov zdvorilosti (prosím, ďakujem, prepáč) a uvedomovanie si ich dôsledkov / oboznámenie sa s pojmami/ Vyjadrovanie a rešpektovanie súhlasu a nesúhlasu v rôznych situáciách v triede, škole.	Činnosti: Používanie pravidiel slušnej a rešpektujúcej komunikácie vo vzťahu k blízkej a vzdialenejšej rodine. Vyjadrenie úcty a dobrého vzťahu k starým rodičom (pozdrav, oslovenie, úsmev, odzdravenie). Aktívne používanie prejavov zdvorilosti (prosím, ďakujem, prepáč) a uvedomovanie si ich dôsledkov /aktívne používanie pojmov/ Vyjadrovanie a rešpektovanie súhlasu a nesúhlasu v rôznych situáciách blízkeho a vzdialeného prostredia.	Činnosti: Používanie pravidiel slušnej a rešpektujúcej komunikácie v spoločnosti na vyjadrenie úcty a dobrého vzťahu (pozdrav, oslovenie, úsmev, odzdravenie). Aktívne používanie prejavov zdvorilosti (prosím, ďakujem, prepáč) a uvedomovanie si ich dôsledkov / automatizácia Vyjadrovanie a rešpektovanie súhlasu a nesúhlasu v rôznych situáciách v spoločnosti.

		Prejavovanie záujmu o druhého, kladenie otázok a aktívne počúvanie počas vyučovania.	Prejavovanie záujmu o druhého, kladenie otázok a aktívne počúvanie v rôznych životných situáciách.	
	Sebapoznávanie	Pojmy: Túžby, sny, osobné plány, vlastnosti, možnosti rozvíjania. Činnosti: Určovanie a opis svojich dobrých charakterových vlastností vo vzťahu k spolužiakom, učiteľom. Rozprávanie o vlastných záľubách. Vyjadrovanie želaní a túžob a plánu na ich realizáciu.	Pojmy: Túžby, sny, osobné plány, vlastnosti, možnosti rozvíjania. Činnosti: Určovanie a opis svojich dobrých charakterových vlastností a možností v bežnom živote. Rozvíjanie a využitie svojich schopností a dobrých vlastností v budúcom konaní vo vzťahu k spoločnosti. Rozprávanie o vlastných záľubách a o tom, ako pomáhajú v živote. Tvorivé vyjadrovanie želaní a túžob a plánu na ich realizáciu.	Pojmy: Túžby, sny, osobné plány, vlastnosti, možnosti rozvíjania. Činnosti: Určovanie a opis svojich dobrých charakterových vlastností a možností v rôznych životných situáciách. Posudzovanie možností rozvíjania a využitia svojich schopností a dobrých vlastností v budúcom konaní. Rozprávanie o vlastných záľubách a o tom, ako pomáhajú v živote a vo vzťahoch s druhými.
	Vnímanie jedinečnosti v každom človeku	Pojmy: Vzácnosť druhého, kamarátstvo, spolužitie a spolupráca. Činnosti:	Pojmy: Vzácnosť druhého, kamarátstvo, spolužitie a spolupráca, obdarovanie, ocenenie, rozlišovanie dobrého a zlého konania. Činnosti:	Pojmy: Vzácnosť druhého, kamarátstvo, spolužitie a spolupráca, obdarovanie, ocenenie, rozlišovanie dobrého a zlého konania, pomoc a dobročinnosť. Činnosti:

Základná škola, Kudlovská 11, Humenné

		Identifikovanie jedinečných a zaujímavých črt spolužiaka. Uvedomovanie si, že v každom človeku je niečo cenné a vzácne, hoci sa odlišujeme povahou aj vzhľadom.	Identifikovanie jedinečných a zaujímavých črt členov rodiny. Vedieť pomenovať, že v každom človeku je niečo cenné a vzácne, hoci sa odlišujeme povahou aj vzhľadom.	Identifikovanie jedinečných a zaujímavých črt druhého človeka. Vnímanie spolužitia ako dobrého modelu komunikácie, vzťahov, spolužitia a spolupráce.
		Vnímanie kamarátstva ako dobrého modelu komunikácie, vzťahov, spolužitia a spolupráce. Obdarovávanie a oceňovanie druhého, druhých. Chápanie dôsledkov dobrého (napomáhajúceho) a zlého (ubližujúceho) správania.	Vnímanie rodinných vzťahov ako dobrého modelu komunikácie, vzťahov, spolužitia a spolupráce. Tvorivé oceňovanie druhého, druhých. Rozlišovanie a chápanie dôsledkov dobrého (napomáhajúceho) a zlého (ubližujúceho) správania.	Tvorivé obdarovávanie a oceňovanie druhého, druhých. Rozlišovanie a chápanie dôsledkov dobrého (napomáhajúceho) a zlého (ubližujúceho) správania v bežnom živote.
	Spoznávanie a vyjadrovanie emócií	Pojmy: Emócie (nadšenie, radosť, dôvera, strach, hnev), vyjadrenie citov, reakcie, zvládanie emócií. Činnosti: Modelovanie reakcií na rozlične vyjadrené emócie nadšenia, radosti, hnevu. Zvládanie prejavov vlastných emócií.	Pojmy: Emócie (súcit, strach, hnev, prekvapenie), vyjadrenie citov, reakcie, zvládanie emócií, emócie v rodine. Činnosti: Posilňovanie pozitívneho sebaobrazu. Modelovanie reakcií na rozlične vyjadrené emócie nadšenia, šťastia, hnevu.	Pojmy: Emócie, vyjadrenie citov, reakcie, zvládanie emócií, emócie vo vzťahoch. Posilňovanie pozitívneho sebaobrazu. Činnosti: Modelovanie reakcií na rozlične vyjadrené emócie nadšenia, šťastia, hnevu, znechutenia.

			Zvládanie prejavov vlastných emócií tak, aby boli autentické.	Zvládanie prejavov vlastných emócií tak, aby boli autentické a zároveň neranili druhých.
	Konanie dobra – aj keď sa nikto nepozera	Pojmy: Čestnosť a pravdivosť, dobré vlastnosti. Činnosti: Odlišovanie dobrých a zlých vlastností ľudí a ich konania na príkladoch postavy/postáv z rozprávkových príbehov.	Pojmy: Odvaha, hrdinstvo, dobré činy, dobré vlastnosti. Činnosti: Odlišovanie dobrých a zlých vlastností ľudí a ich konania na príkladoch postavy/postáv z bežných príbehov, alebo zo seriálov a filmov.	Pojmy: Čestnosť a pravdivosť, odvaha, hrdinstvo, dobré činy, dobré vlastnosti. Činnosti: Odlišovanie dobrých a zlých vlastností ľudí a ich konania na príkladoch postavy/postáv z bežných príbehov, alebo z dejín, literatúry, seriálov alebo filmov.

		Identifikovanie morálnych prvkov v konaní vybraných postáv. Diskutovanie o rozprávkových hrdinoch.	Identifikovanie morálnych prvkov v konaní vybraných postáv, medzi akými rozhodnutiami. Diskutovanie o detských hrdinoch z filmov a seriálov. Posudzovanie situácií, v ktorých sa stretneme s klamstvom.	Identifikovanie morálnych prvkov v konaní vybraných postáv, medzi akými rozhodnutiami vážajú a k akým dôsledkom ich rozhodnutia vedú. Diskutovanie o detských hrdinoch. Posudzovanie situácií, v ktorých sa stretneme s nečestným správaním.
	Sebariadenie	Pojmy: Túžby, potreby, sebaovládanie. Činnosti: Kultivovanie schopnosti odolávať lákavým ponukám.	Pojmy: Túžby, rebríček hodnôt, osobné ciele. Činnosti: Kultivovanie schopnosti odolávať lákavým ponukám, ak sa dostanú do sporu s dôležitejšími osobnými cieľmi.	Pojmy: Túžby, potreby, sebaovládanie, rebríček hodnôt, osobné ciele, odolnosť. Činnosti: Kultivovanie schopnosti odolávať lákavým ponukám, ak sa dostanú do sporu s dôležitejšími osobnými cieľmi.
	Rozvíjanie vzťahov v rodine a v komunite	Pojmy: Komunita, inšpiratívni ľudia. Činnosti: Oceňovanie hodnôt spojených s komunitou triedy a školy (bezpečie, láska, zodpovednosť, rešpekt, prijatie). Poznávanie rôznych životných situácií detí. Identifikovanie inšpiratívnych ľudí v komunite a ich bližšie spoznávanie.	Pojmy: Domov, rodina, príbuzní a blízki. Činnosti: Oceňovanie hodnôt spojených s rodinou (bezpečie, láska, zodpovednosť, rešpekt, prijatie). Poznávanie variability rôznych životných situácií rodín. Identifikovanie inšpiratívnych ľudí v rodine a ich bližšie spoznávanie.	Pojmy: Inšpiratívni ľudia. Činnosti: Oceňovanie hodnôt spojených s blízkymi osobami (bezpečie, láska, zodpovednosť, rešpekt, prijatie). Poznávanie variability rôznych životných situácií detí. Identifikovanie inšpiratívnych ľudí v spoločnosti a ich bližšie spoznávanie.

10.1.4.3 NÁBOŽENSKÁ VÝCHOVA

Vzdelávacia oblasť	Človek a spoločnosť
Vyučovací predmet	Náboženská výchova /náboženstvo – Rímskokatolíckej cirkvi, Gréckokatolíckej cirkvi, Pravoslávnej cirkvi
Škola	Základná škola, Kudlovská 11, Humenné
Názov Školského vzdelávacieho programu	<i>Škola hravosti, tvorivosti a humánnosti</i>
Stupeň vzdelania	primárne vzdelanie
Vzdelávací cyklus	prvý
Časový rozsah výučby	1. ročník 33 hodín ročne - 1 hodina týždenne 2. ročník 33 hodín ročne - 1 hodina týždenne 3. ročník 33 hodín ročne - 1 hodina týždenne
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský
Učebné zdroje	

Charakteristika predmetu

Vzdelávacia podoblasť náboženská výchova sa vyučuje na škole ako náboženská výchova/náboženstvo Rímskokatolíckej cirkvi v Slovenskej republike a náboženská výchova/náboženstvo Evanjelickej cirkvi augsburského vyznania na Slovensku

Ciele vzdelávania pre 1. cyklus

1. Pomenovať jedinečnosť človeka.
2. Porozumieť základným otázkam kresťanskej viery v Boha.
3. Poznávať a osvojiť si kresťanskú vieru v trojjediného Boha.
4. Komunikovať svoje predstavy o Bohu a svoj vzťah k nemu.
5. Opísať a pochopiť príbeh o Ježišovom narodení, utrpení, smrti a zmŕtvychvstaní.
6. Prostredníctvom biblických príbehov objavovať výnimočnosť Ježiša ako Božieho Syna.
7. Chápať Cirkev ako miestne spoločenstvo a porozumieť bohoslužbám primeraným spôsobom.
8. Pomenovať základné pravidlá života a aplikovať vo svojom živote vzájomné

Školský vzdelávací program – „*Škola hravosti, tvorivosti a humánnosti*“

Základná škola, Kudlovská 11, Humenné

odpustenie, pochopenie, porozumenie.

<i>Učebné osnovy pre 1.cyklus</i> <i>Človek a spoločnosť</i> <i>Náboženská výchova/náboženstvo – Rímskokatolíckej cirkvi</i> <i>Komponent 1: Boh a človek</i>		
Výkonový štandard	Žiak vie, dokáže	• vnímať svoju jedinečnosť a využívať pravidlá dobrej komunikácie pri budovaní vzťahov v rodine a spoločnosti, • vyjadriť radosť z Božieho stvorenia, vnímať jeho rozmanitosť a správať sa k nemu s rešpektom a úctou, • byť pozorný k potrebám svojich blízkych a aplikovať prvky vzájomnej pomoci a solidarity v každodenných situáciách, • chápať modlitbu ako vyjadrenie vzťahu s Bohom a objavovať spôsoby komunikácie medzi Bohom a ľuďmi, • vnímať vieru ako súčasť života človeka a charakterizovať jej prejavy v konkrétnych situáciách, • opísať dejiny izraelského ľudu a jeho záchrany, • na základe Desatora rozlíšiť medzi dobrom a zlom a prehodnocovať svoje správanie.

Obsahový štandard	• svet, v ktorom žijeme, budovanie vzťahov v rodine, v škole, vzájomná komunikácia • jedinečnosť Božieho dieťaťa; dary, schopnosti a zručnosti • Boh – Stvoriteľ a Otec, • božia starostlivosť a skutky lásky • komunikácia Boha s ľuďmi rôznymi spôsobmi • komunikácia s Bohom v modlitbe, • komunikácia Boha s ľuďmi v dejinách prostredníctvom biblických príbehov • viera ako dôležitá súčasť ľudského života; viera prirodzená a nadprirodzená, • božie pôsobenie cez sviatosti • stručné dejiny Izraelského národa a jeho záchrany • prikázania ako pravidlá pre život <u>1. ročník, 1.celok: Sme deti Otca, témy:</u> 1.1 Svet, v ktorom žijeme, budovanie vzťahov v rodine, v škole, vzájomná komunikácia ▪ Ďakujem za prázdniny ▪ Ja a moja rodina ▪ Ďakujem za svojich rodičov ▪ Ja a škola ▪ Svet, v ktorom žijem 1.2 Boh – stvoriteľ a Otec ▪ Boh je Stvoriteľ ▪ Boh je nebeský Otec ▪ Oslavujem Otca ▪ Boh stvoril aj mňa ▪ Chránim Božie stvoriteľské dielo 1.3 Jedinečnosť Božieho dieťaťa, dary, schopnosti a zručnosti ▪ Som jedinečné stvorenie ▪ Rozprávam sa so svojím nebeským Otcom ▪ Kedy a ako sa modliť ▪ Moja modlitba v rodine
-------------------	--

		1.4 Božia starostlivosť a skutky lásky ▪ Boh mi dáva pomocníka ▪ Aj ja môžem byť „anjelom“ pre iných ▪ Boh nás učí rozdávať lásku -svätý Mikuláš ▪ Radosť rozdávaním rastie -dokážem sa deliť <u>2.ročník, 1.celok: Počúvame Boha Otca, témy:</u> 1.1 Komunikácia Boha s ľuďmi rôznymi spôsobmi ▪ Boh k nám hovorí rozličným spôsobom ▪ Boh k nám hovorí cez Sväté písmo ▪ Biblia - kniha veľmi vzácna ▪ Boh hovorí a ja ho počúvam 1.2 Komunikácia s Bohom v modlitbe ▪ Ježiš nás učí hovoriť s Bohom ako Otcom ▪ Modlitba) ▪ Rozhovor s Matkou ▪ Modlitba v rodine 1.3 Komunikácia Boha s ľuďmi v dejinách prostredníctvom biblických príbehov ▪ Prví ľudia v raji ▪ Prví ľudia neposlúchli Boha, prísľub Mesiáša ▪ Hriech sa šíri (Kain a Ábel, vzťahy medzi súrodencami) ▪ Povolanie Abraháma ▪ Boh oslovuje Mojžiša ▪ Boh miluje svoj národ a stará sa oň ▪ Boh sa prihovára k vyvolenému národu ▪ Pravidlá pre lepší život ▪ Pravidlá v našej rodine <u>3. ročník, 1.celok: Moja viera v Boha, témy:</u> 1.1 Viera ako dôležitá súčasť ľudského života, viera prirodzená a nadprirodzená ▪ Potrebujem vieru? ▪ Božie vlastnosti ▪ V akého Boha verím ▪ Vyznanie viery ▪ Kto mňa vyzná pred ľuďmi... ▪ Dôvera v Boha Otca v každej životnej situácii 1.2 Božie pôsobenie cez sviatosti ▪ Sedem sviatostí ▪ Som Božie dieťa - krst ▪ Ako sme boli pokrstení <u>3.ročník, 2.celok: Boh vedie svoj ľud, témy:</u> 2.1 Stručné dejiny Izraelského národa a jeho záchrany ▪ Vyvolený národ dôveruje Bohu ▪ Boh zachraňuje svoj ľud 2.2 Prikázania ako pravidlá pre život ▪ Boh nám dáva prikázania ▪ Pravidlá pre život s Bohom ▪ Ježiš naplňuje zákon (príkaz lásky, naplnenie zákona) ▪ Naš život podľa prikázaní
Komponent 2: Ježiš Kristus		
Výkonový štandard	Žiak vie, dokáže	• poznať dôležité etapy života Ježiša Krista od narodenia až po jeho smrť a zmŕtvychvstanie • prostredníctvom biblických príbehov objavovať výnimočnosť Ježiša ako Božieho Syna a vytvoriť si k nemu osobný vzťah • vnímať prítomnosť zla a hriechu vo svete a vo svojom živote, prehodnotiť svoje správanie a uvedomovať si dôležitosť odpustenia

Obsahový štandard	• Ježiš – Boží Syn, jeho príchod na svet, • začiatky Ježišovho verejného účinkovania, • výnimočnosť Ježiša ako Božieho Syna, Ježišove učenie v podobenstvách, Ježišove zázraky ako znamenia • udalosti Ježišovej smrti a zmŕtvychvstania, • zlo a hriech ako dôsledok neposlušnosti voči Bohu, • božie milosrdenstvo voči ľuďom, spytovanie svedomia a ľútosť nad hriechmi, • dôležitosť odpustenia ako súčasť uzdravenia človeka. Sviatosť zmierenia – prostriedok odpustenia hriechov. <u>1.ročník, 2. celok Spoznáваме Ježiša, témy:</u> 2.1 Ježiš – Boží Syn a jeho príchod na svet ▪ Zvestovanie ▪ Modlím sa k Panne Márii ▪ Návšteva u Alžbety ▪ Narodenie Ježiša ▪ Návšteva pastierov ▪ Vianoce v našej rodine ▪ Traja mudrci ▪ Môj dar Ježišovi ▪ Útek do Egypta ▪ Ježišovo detstvo 2.2 Výnimočnosť Ježiša ako Božieho Syna, Ježišove zázraky ako znamenia ▪ Ježiš koná zázraky (svadba v Káne, utíšenie búrky na mori ▪ Ježiš kráča po mori ▪ uzdravenia pri Galilejskom mori, hluchonemého, chromého ▪ Slepý Bartimej ▪ Ježiš kriesi mŕtvych 2.3 Udalosti Ježišovej smrti a zmŕtvychvstania ▪ Ježiš za nás trpel ▪ Križová cesta - prekonávanie ťažkostí a utrpenia spolu s Ježišom - príklady zo života) ▪ Veľká noc - zmŕtvychvstanie ▪ Veľká noc v našej rodine <u>2.ročník, 2. celok Ježiš prináša radostnú zvesť, témy:</u> 2.1 Ježiš – Boží Syn a jeho príchod na svet ▪ Ján Krstiteľ ▪ Zvestovanie príchodu Ježiša ▪ Mária u Alžbety ▪ Narodenie Mesiáša ▪ Pastieri v betlehemskej maštaľke ▪ Traja mudrci a útek do Egypta 2.2 Začiatky Ježišovho verejného účinkovania ▪ Ježišov krst v Jordáne ▪ Ježiš si volí dvanástich 2.3 Výnimočnosť Ježiša ako Božieho Syna, Ježišovo učenie v podobenstvách ▪ Ježiš učí v podobenstvách - o rozsievачovi - o horčičnom zrnku - o poklade na poli - o perle ▪ Ježiš je dobrý pastier - o stratenej ovci - o dvoch synoch) ▪ Ježiš a deti <u>3.ročník, 3. celok Ježiš ponúka odpustenie, témy:</u> 3.1 Zlo a hriech ako dôsledok neposlušnosti voči Bohu ▪ Postav svoj dom na skale ▪ Hriech - neposlušnosť voči Bohu, ▪ Keď sa šíri zlo 3.2 Božie milosrdenstvo voči ľuďom, spytovanie svedomia a ľútosť nad hriechmi ▪ Mánotratný syn a milosrdný Otec ▪ Nepotrebujem ťa, Bože ▪ Zmierenie s Otcom 3.3 Dôležitosť odpustenia ako súčasť uzdravenia človeka. Sviatosť zmierenia – prostriedok odpustenia hriechov ▪ Ježiš uzdravuje ▪ Ježiš odpúšťa hriechy ▪ Ježiš uzdravuje aj mňa) ▪ Sviatosť zmierenia) ▪ Vzájomné odpustenie
-------------------	--

<i>Komponent 3 a 4: Sväté písmo, Cirkev a sviatosti</i>				
		1.ročník	2.ročník	3.ročník
Výkonový štandard	Žiak vie, dokáže	- prostredníctvom biblických príbehov odhaliť výnimočnosť Ježiša ako Božieho Syna, - opísať dejiny izraelského ľudu a jeho záchrany, - chápať Cirkev ako spoločenstvo, ktoré vyjadruje svoju vieru v Ježiša Krista a opísať slávenie nedele a sviatkov cirkevného roka, - osvojiť si základné časti Svätej omše a porozumieť významu Eucharistie pre život kresťana, - oboznámiť sa so základnými kritériami kresťanského života.		

Obsahový štandard		• Ježiš – Boží Syn vo svetle biblických príbehov • stručné dejiny Izraelského národa a jeho záchrany • cirkev ako Božia rodina, slávenie nedele ako „Deň Pána“, • udalosti Ježišovho utrpenia, smrti a zmŕtvychvstania a ich význam pre život človeka a Cirkvi, • pokračovanie Ježišovho diela aj po jeho nanebovstúpení, vznik Cirkvi, • náš život ako súčasť Cirkvi, začlenenie sa do cirkevného spoločenstva • hostina v biblických príbehoch; spojitosť medzi Poslednou večerou a svätou omšou • obeta a hostina, základné časti svätej omše a význam Eucharistie, • dôležitosť života s Ježišom – základné kritéria kresťanského života. 1.ročník, 3.celok, žijeme v Božej rodine, témy: 3.1 Cirkev ako Božia rodina, slávenie nedele ako „Deň Pána“ ▪ Nedeľa – deň Pána ▪ Nedeľa v našej rodine ▪ Božia rodina – Cirkev ▪ Mám rodinu na celom svete ▪ Kostol ▪ Keď navštívim kostol 2.ročník, 3.celok, Prijímame radostnú zvesť, témy: 3.1 Ježiš Kristus ako vzor pre život kresťana ▪ Prinášam ovocie podobenstvo o figovníku; strom a ovocie, ▪ Boháč a Lazár ▪ Žijem ako kresťan Zlaté pravidlo, ▪ Miluj svojho blížneho 3.2 Dôsledky odmietnutia Ježišovho učenia pre život človeka ▪ Dom na skale ▪ Pozvanie na hostinu podobenstvo o svadbe kráľovho syna ▪ Potrebujem Ježiša ▪ Byť kresťanom znamená aj odpúšťať
-------------------	--	--

Komponent 5: Kresťanský život				
		1.ročník	2.ročník	3.ročník
Výkonový štandard	Žiak vie, dokáže	• porovnávať svoje konanie s konaním Ježiša a svätých ako morálnych vzorov a aplikovať Zlaté pravidlo vo svojom živote, • byť pozorný k potrebám druhých a aplikovať prvky vzájomnej pomoci, úcty a solidarity v každodenných situáciách.		

Obsahový štandard	• princípy konania dobra podľa Ježišovho vzoru, rôzne formy pomoci iným • príklady svätých, ktorí inšpirujú ku konaniu dobra • vzťah s Ježišom v každodennom živote, • Ježiš Kristus ako vzor pre život kresťana • dôsledky odmietnutia Ježišovho učenia pre život človeka <u>1.ročník, 4.celok Učíme sa od Ježiša, témy:</u> 4.1 Princípy konania dobra podľa Ježišovho vzoru, rôzne formy pomoci iným ▪ Ježiš nás učí konať dobro -milosrdný Samaritán ▪ Kráčať v Ježišových šľapajach ▪ Chcem byť ako Ježiš -zaujímam sa o iných - konkrétny skutok lásky 4.2 Príklady svätých, ktorí inšpirujú ku konaniu dobra ▪ Mária – Mária pomocnica v rôznych situáciách ▪ Moja mama ▪ Svätí – Boží priatelia 4.3 Vzťah s Ježišom v každodennom živote ▪ Deň s Ježišom ▪ Cestovanie - obdiv a vďaka za Božie dielo <u>2.ročník, 4.celok V Cirkvi žijeme radostnú zvesť, témy:</u> 4.1 Udalosti Ježišovho utrpenia, smrti a zmŕtvychvstania a ich význam pre život človeka a Cirkvi ▪ Ježiša chcú zabiť ▪ Posledná večera ▪ Utrpenie Pána Ježiša ▪ Ježiš na kríži odpúšťa svojim nepriateľom ▪ Zmŕtvychvstanie ▪ Pán Ježiš odchádza do neba 4.2 Pokračovanie Ježišovho diela aj po jeho nanebovstúpení, vznik Cirkvi ▪ Zoslanie Ducha Svätého ▪ Peter – nástupca Ježiša ▪ Apoštoli pokračujú v Ježišovom diele 4.3 Naš život ako súčasť Cirkvi, začlenenie sa do cirkevného spoločenstva ▪ Cirkev – Božia rodina ▪ Cirkev dnes ▪ Patrím do Cirkvi - môj krst ▪ Zapájam sa do života Cirkvi ▪ V Cirkvi si navzájom pomáhame ▪ Svätí, ktorí sa radi modlili <u>3. ročník, 4.celok Ježiš chlieb života, témy:</u> 4.1 Hostina v biblických príbehoch, spojitosť medzi Poslednou večerou a svätou omšou ▪ Ježiš prijíma pozvanie ▪ Ježiš a Zachej ▪ Zázrak rozmnoženia chleba ▪ Posledná večera ▪ Eucharistia - pokrm pre dušu 4.2 Obeta a hostina, základné časti svätej omše a význam Eucharistie ▪ Ježišova obeta) ▪ Slávime Veľkú noc ▪ Na ceste s Ježišom ▪ Obeta lásky ▪ Svätá omša ▪ Pamätaj, že máš svätiť sviatočné dni ▪ Nedeľa – deň s Pánom ▪ Eucharistia mi pomáha byť lepším 4.3 Dôležitosť života s Ježišom – základné kritéria kresťanského života ▪ Prisľúbenia Božského Srdca ▪ S Ježišom v každodennom živote ▪ Vzory viery v mojom živote ▪ Ježiš v mojich bratoch a sestrách ▪ Moje ruky sú chlebom pre druhého
-------------------	---

10.1.5 Vzdelávacia oblasť Človek a svet práce

10.1.5.3 Človek a svet práce

Vzdelávacia oblasť	Človek a svet práce
Vyučovací predmet	Človek a svet práce
Škola (názov, adresa)	Základná škola Kudlovská 11, Humenné
Názov Školského vzdelávacieho programu	<i>Škola hravosti, tvorivosti a humánnosti</i>
Stupeň vzdelania	primárne vzdelanie
Cyklus	prvý
Časový rozsah výučby	1. ročník 33 hodín ročne - 1 hodina týždenne 2. ročník 33 hodín ročne - 1 hodina týždenne 3. ročník 33 hodín ročne - 1 hodina týždenne
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský
Učebné zdroje	

Charakteristika predmetu

Základnými stavebnými prvkami oblasti Človek a svet práce sú tri komponenty: Technika, Podnikavosť a iniciatívnosť, Kariérová výchova. Všetky tri komponenty sú navzájom prepojené tak, aby bol dôraz kladený na rozvoj technického, tvorivého a kritického myslenia vo vzdelávacej oblasti. Dôraz je kladený na rozvíjanie technickej a profesijnej gramotnosti u žiakov. Pojem technická gramotnosť sa vzťahuje na schopnosť žiakov používať, riadiť, hodnotiť a chápať techniku. Aby sa žiak stal technicky gramotným jedincom, mal by pochopiť, čo je technika a technológie, ako fungujú, ako formujú spoločnosť a ako ich formuje spoločnosť. Technicky gramotný žiak má navyše určité schopnosti technicky myslieť a pracovať s technickými zariadeniami, ktoré mu umožňujú využiť ich vynaliezavosť pri navrhovaní a stavbe vecí, pri riešení praktických problémov, ktoré sú technologického charakteru. Vo všeobecnej rovine sa profesijná gramotnosť označuje ako schopnosť identifikovať a rozvíjať reálny profesijný cieľ. Charakteristickou črtou profesijne gramotného žiaka je, že pozná svoje silné stránky, vie prijať a vyjadriť spätnú väzbu a v procese kariérového plánovania vytvárať konštruktívne rozhodnutia. Profesijná gramotnosť zahŕňa víziu, v ktorej má každý žiak určitý stupeň vedomostí o kariérových hodnotách, osobnom kariérovom smerovaní a kariérovom plánovaní ako celoživotnom procese.

Ciele vzdelávania pre 1. cyklus

1. Získať poznatky o rôznych prírodných a technických materiáloch, pracovných postupoch, ktoré sú v rámci vývinového hľadiska pre dieťa dôležité.
2. Učiť sa využívať nadobudnuté prírodovedné poznanie pri riešení technickej otázky.
3. Realizovať jednoduché projekty s využitím primeraných techník, technológií, prírodných a technických materiálov.
4. Používať vlastnú predstavu pri konštruovaní jednoduchých statických modelov.
5. Získať poznatky o pracovných činnostiach a profesiách v minulosti a dnes.
6. Rozpoznať hodnoty vzťahujúce sa k práci.
7. Pomenovať a prezentovať vlastné záľub.
8. Rešpektovať a správať sa podľa spoločne dohodnutých pravidiel skupiny, vytvárať v skupine pozitívne vzťahy.
9. Realizovať jednoduchý nápad

Základná škola, Kudlovská 11, Humenné

<i>Učebné osnovy pre 1. vzdelávací cyklus</i>				
<i>Človek a svet práce</i>				
<i>Komponent 1: TECHNIKA</i>				
		1.ročník	2.ročník	3.ročník
Výkonový štandard	Žiak vie, dokáže	• získať poznatky o rôznych prírodných a technických materiáloch, pracovných postupoch, ktoré sú v rámci vývinového hľadiska pre dieťa dôležité, • učiť sa využívať nadobudnuté prírodovedné poznanie pri riešení technickej otázky, • realizovať jednoduché projekty s využitím primeraných techník, technológií, prírodných a technických materiálov s dodržaním BOZP, • používať vlastnú predstavu pri konštruovaní jednoduchých statických a pohyblivých modelov, • získať poznatky o pracovných činnostiach a profesiách (s akcentom na obec a región), realizovať jednoduchý nápad.		
		1.ročník	2.ročník	3.ročník

Základná škola, Kudlovská 11, Humenné

Obsahový štandard		Poznávanie vlastností modelovacích materiálov - v tvorivých činnostiach poznávanie rôznych druhov a vlastností modelovacích materiálov. Poznávanie vlastností a možností využitia prírodných, technických ako aj odpadových materiálov. Odpadový materiál, jeho triedenie a druhotné využitie. Prírodný a technický materiál: druhy, vlastnosti a možnosti využitia. Papier a kartón: druhy, vlastnosti, základné suroviny na výrobu papiera, využitie v tvorivých činnostiach poznávanie rôznych	Poznávanie vlastností a možností využitia prírodných, technických ako aj odpadových materiálov odpadový materiál, jeho triedenie a druhotné využitie. Zhotovovanie výrobkov z rôznych prírodných materiálov ako mach, vlna, šúpolie, kamienky a z technických materiálov ako drôt, gombíky, korálky a pod. Textil - základné druhy, vlastnosti, spracovanie, možnosti a spôsoby využitia. Poznávanie vlastností ako udržiavanie tepla, nasiakavosť, krčivosť, pevnosť, odolnosť a iné. V tvorivých činnostiach poznávať základné stehy: predný, zadný. Skúmanie vlastností plastov.	Poznávanie vlastností modelovacích materiálov - druhy a vlastnosti netvrdnúcich, samotvrdnúcich a tvrdnúcich modelovacích materiálov: cesto, hlina, modurit a pod. Papier a kartón: druhy, vlastnosti, základné suroviny na výrobu papiera, využitie - skúmanie a poznávanie surovín potrebných na výrobu papiera, výroba recyklovaného papiera. Textil - základné druhy, vlastnosti, spracovanie, možnosti a spôsoby využitia.
-------------------	--	--	--	--

Základná škola, Kudlovská 11, Humenné

		druhov a vlastností papiera napr. kancelársky, kresliaci, novinový baliaci a pod. Kovy - druhy, vlastnosti, spracovanie a možnosti využitia v tvorivých konštrukčných činnostiach rozlišovanie a poznávanie kovových a nekovových predmetov, súčastí stavebníc, skladačiek. Činnosti Práca s technickým, prírodným a drobným materiálom. Zhotovenie jednoduchých výrobkov z technických, drobných a prírodných materiálov. Zhotovenie darčkových predmetov, jednoduchej hračky, alebo výrobku z modelovacích materiálov podľa ľudovej predlohy tradičnou ľudovou technikou. Opísanie významu technických objektov okolo nás. Porovnanie techniky – dnes a v minulosti. Návšteva dielne remeselníka, technickej pamiatky, technického diela v obci alebo v regióne.	Plasty: druhy, vlastnosti, triedenie, druhotné využitie, poznávanie plastov na základe informácií na obaloch výrobkov. Poznávanie techniky v domácnosti, v doprave. Technika v domácnosti, v doprave: druhy, technika v minulosti a dnes, poznávanie spôsobov prepravy tovaru, význam a využitie dopravných prostriedkov alebo zdvižných zariadení, konštrukčné časti bicykla a elementárna údržba. Činnosti Porovnanie plastov v domácnosti a predmetov z plastov. Porovnanie techniky – dnes a v minulosti.	Poznávanie rôznych druhov textílií na základe väzby tkaniny a informácií z etikety výrobku. Drevo - mechanické vlastnosti, základy opracovania a využitia. Poznávanie rôznych mechanických vlastností pri brúsení, rezaní a pilovaní rovnobežne a kolmo na vlákna dreva. Konštruovanie budovy, objekty, konštrukcie okolo nás. V tvorivých konštrukčných činnostiach priestorová tvorba predmetov, objektov, rôznych druhov konštrukcií. Činnosti Konštruovanie jednoduchých modelov technických objektov, dopravných prostriedkov a zdvižných zariadení. Posúdenie rozdielov medzi modelovacími materiálmi. Opísanie významu technických objektov okolo nás.
Komponent 2: KARIÉROVÁ VÝCHOVA				
		1.ročník	2.ročník	3.ročník

Výkonový štandard	Žiak vie, dokáže	• porovnávať rôzne druhy povolání, pričom má reálnu predstavu o ich pracovnej náplni, • prezentovať kariérové hodnoty vzťahujúce sa k vlastnostiam pracovnej činnosti z pohľadu budúcej voľby povolania/remesla a k oceneniu významu práce, • spoznávať a prezentovať svoje záľuby a úspechy v prepojení na konkrétny druh povolania/remesla.
-------------------	------------------	---

		1.ročník	2.ročník	3.ročník
Obsahový štandard		Poznávanie vlastných záľub a hodnôt. Záľuby ako významný faktor, ktorý ovplyvňuje pracovný úspech. Činnosti Prezentácia záľub a úspechov v prepojení na konkrétny druh povolania/remesla.	Charakterizovanie vybraných povolání - charakteristika vybraných povolání podľa pracovných činností, pracovného prostredia, pracovných prostriedkov, predmetov a objektov. Učebná činnosť žiaka ako osobitný druh práce. Činnosti Orientácia v pojmoch a procesoch sveta práce (pracovná činnosť, pracovné prostredie, a pod.).	Charakterizovanie vybraných povolání kariérové hodnoty vzťahujúce sa k vlastnostiam pracovnej činnosti, ako súčasť základnej zložky pre budúcu voľbu povolania. Činnosti Oboznamovanie sa s hodnotami vzťahujúcimi sa k práci.
Komponent 3: PODNIKAVOSŤ A INICIATÍVNOSŤ				
		1.ročník	2.ročník	3.ročník

Základná škola, Kudlovská 11, Humenné

Výkonový štandard	Žiak vie, dokáže	- na základe nápadu navrhnuť jednoduchý produkt, - byť motivovaný pre prácu na nápadе a venovať mu primeranú pozornosť a úsilie, - pochopiť význam práce pre človeka v základných ekonomických súvislostiach, - podeliť sa o zdroje pri práci a výrobe výrobkov, neplytvat' nimi a recyklovať ich.		
		1.ročník	2.ročník	3.ročník
Obsahový štandard		Stanovenie cieľov a tvorba nápadu návrh a príprava nápadu, - spolupráca na spoločnom nápadе, - ocenenie úspechu po ukončení realizácie cieľa,	Stanovenie cieľov a tvorba nápadu - návrh a príprava nápadu, - spolupráca na spoločnom nápadе, - ocenenie úspechu po ukončení realizácie cieľa,	Stanovenie cieľov a tvorba nápadu

Základná škola, Kudlovska 11, Humenné

		- vyjadrenie, ako k procesu prispelo vynaložené úsilie. Základy finančnej a ekonomickej gramotnosti - peniaze ako prostriedok na výmenu za tovary a služby. Činnosti Práca a spolupráca pri tvorbe nápadu. Reflexia, hodnotenie tímovej práce a vlastnej práce na výsledku.	- vyjadrenie, ako k procesu prispelo vynaložené úsilie. Základy finančnej a ekonomickej gramotnosti - recyklácia, upcyclácia, šetrenie ako súčasť zodpovedného správania. Činnosti Práca a spolupráca pri tvorbe nápadu. Reflexia, hodnotenie tímovej práce a vlastnej práce na výsledku. Prezentácia cieľov a činností potrebných k ich dosiahnutiu. Recyklácia, upcyclácia a šetrenie.	- stanovenie si cieľov a kritérií úspechu potrebných pre proces prípravy a tvorby nápadu. Základy finančnej a ekonomickej gramotnosti - mzda ako odmena za prácu, peniaze ako nositeľ hodnôt a prostriedok výmeny, - porozumieť vzťahu peniaze a mzda ako odmena za prácu, ktoré slúžia na uspokojovanie základných potrieb. Činnosti Práca a spolupráca pri tvorbe nápadu. Reflexia, hodnotenie tímovej práce a vlastnej práce na výsledku. Prezentácia cieľov a činností potrebných k ich dosiahnutiu. Recyklácia, upcyclácia a šetrenie.
--	--	---	--	--

10.1.6 Vzdelávacia oblasť Umenie a kultúra

10.1.6.1 HUDOBNÁ VÝCHOVA

Vzdelávacia oblasť	Umenie a kultúra
Vyučovací predmet	Hudobná výchova
Škola	Základná škola, Kudlovská 11, Humenné
Názov Školského vzdelávacieho programu	<i>Škola hravosti, tvorivosti a humánnosti</i>
Stupeň vzdelania	primárne vzdelanie
Vzdelávací cyklus	prvý
Časový rozsah výučby	1. ročník 33 hodín ročne - 1 hodiny týždenne 2. ročník 33 hodín ročne - 1 hodiny týždenne 3. ročník 33 hodín ročne - 1 hodiny týždenne
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský
Učebné zdroje	Kopinová a kol.: Hudobná výchova pre 1. ročník základných škôl Langsteinová, Felix: Hudobná výchova pre 2. ročník základných škôl Langsteinová, Felix: Hudobná výchova pre 3. ročník základných škôl

Charakteristika predmetu

Hudba je druhom umenia so špecifickými vyjadrovacími prostriedkami, ktoré tvoria nenahraditeľnú súčasť neverbálnej kultúry. Vzniká ako výsledok špecifickej ľudskej aktivity v priestore a čase, zoskupením tónov a zvukov, prezentuje ľudskú skúsenosť a usiluje o estetickú komunikáciu. Vplýva na celú osobnosť človeka, jeho fyzickú i psychickú podstatu v kognitívnej, afektívnej a psychomotorickej oblasti. Je dôležitá pre osobnostný a sociálny rozvoj v kontexte kultúrnej a umeleckej komunikácie, vo vzťahu k vnímaniu a produkovaniu hudby ako nehmotnému kultúrnemu dedičstvu. Základnou úlohou hudobného vzdelávania je rozvoj hudobnosti žiakov.

Na Slovensku nadväzujeme na európske trendy a dedičstvo našej pedagogickej tradície, ktoré holistickým prístupom formujú žiakov hudobné spôsobilosti využívajúc kreatívne a integratívne prístupy k hudbe. Na základe porozumenia procesov prijímania (počúvania), produkovania (spev, hra na nástroji) stvárňovania a integrovania (tanec, slovo, tvorivá dramatika) hudby sa rozvíjajú umelecko-expresívne spôsobilosti žiakov.

Ciele vzdelávania pre 1. cyklus

1. Sluchom identifikovať zvuk a tón, hlasom, hrou na tele a hrou na hudobných nástrojoch realizovať základné vlastnosti tónu (výška, sila, farba, dĺžka).
2. Objavovať možnosti vlastného hlasu, znenia hudobných nástrojov, možnosti spontánneho pohybového a dramatického vyjadrenia hudobných obsahov.
3. Spievať rôznorodé piesne v skupine, aj s inštrumentálnym sprievodom.
4. Hrať rytmicko-melodické modely, sprievody, uplatniť ich pri vyjadrení charakteru piesne a hudby.
5. Identifikovať a aplikovať vyjadrovacie prostriedky hudby pri speve, hre na hudobných nástrojoch, pri počúvaní hudby aj pohybovom a dramatickom vyjadrovaní hudby.
6. Vyjadriť pocity z počúvanej aj produkovanej hudby verbálne, spontánnym pohybom aj inými umeleckými prostriedkami.
7. Vyjadriť dej, náladu, charakteristiku postáv príbehu hlasom, pohybom, rytmickými, melodickými nástrojmi alebo inými zdrojmi zvuku.

Základná škola, Kudlovská 11, Humenné

<i>Učebné osnovy pre 1.vzdelávací cyklus</i> UMENIE A KULTÚRA <i>Hudobná výchova</i>				
<i>Komponent 1: SPEV</i>				
		1.ročník	2.ročník	3.ročník
Výkonový štandard	Žiak vie, dokáže	- ovládať na elementárnej úrovni svoj hlas – spievať primerane po melodickkej, rytmickej aj výrazovej stránke, v primeranej hlasovej polohe (c1 – c2), spamäti, - prirodzene uplatňovať elementárnu hlasovú techniku a zásady hlasovej hygieny v reči i v speve, - spievať v kolektíve, v menšej skupine, a capella i so sprievodom hudobného nástroja, udržať melodickú líniu, reagovať na taktovacie gestá učiteľa, - na elementárnej úrovni rytmizovať a melodizovať reč v rámci určeného tónového priestoru durovej stupnice, - uplatňovať individuálne dispozície, farbu a charakter vlastného hlasu v tvorivých hrách, hlasom experimentovať a improvizovať		
		1.ročník	2.ročník	3.ročník

Základná škola, Kudlovska 11, Humenné

Obsahový štandard		Spievanie hlasových modelov, riekaniak, dialogických hier, detských piesní rôzneho druhu a žánru (autorské – umelé, slovenské ľudové, miestne a regionálne ľudové) v durových i molových tóninách. Rozvíjanie elementárnych speváckych návykov, spevu legato a v primeranej dynamike, zjednocovanie spoločného spevu. Rytmizovanie a melodizovanie slov, slovných spojení, tvorenie rytmických útvarov, ich otextovanie, smerovanie k uvedomovaniu si melodických postupov a ich zachyteniu gestom ruky, graficky (linkou, obrázkom, farbou, grafickým znakom), pomocou rôznorodých predmetov.	Pri praktických činnostiach osvojovanie hudobnej abecedy a rytmických hodnôt: osminová, štvrtová, polová nota a pomlčka, ich rôzne kombinácie, príslušné rytmické slabiky, 2/4, 3/4 takt, tónový priestor v dur: 5,-3,; 5,-6,-5,-3,; 5,-3,-1, a 5,-4,-3,-2,-1, stupňa durovej stupnice (C dur), príslušné solmizačné slabiky, ľubovoľné gestá znázorňujúce výšku tónu a postup melódie alebo fonogestika,	Spievanie hlasových modelov, riekaniak, dialogických hier, detských piesní rôzneho druhu a žánru (autorské – umelé, slovenské ľudové, miestne a regionálne ľudové) v durových i molových tóninách. Objavovanie možností vlastného hlasu, imitovanie zvukov okolitého sveta, rolové spievanie, vytváranie rôznorodých melódií podľa fantázie, dotváranie príbehov a situácií prostredníctvom zvukomalby hlasom.

Komponent 2: HRA NA HUDOBNOM NÁSTROJI

		1.ročník	2.ročník	3.ročník
Výkonový štandard	Žiak vie, dokáže	- hrať na hudobnom nástroji v primeranom tempe, technicky správne, sám i v skupine, podľa gesta učiteľa, - hrať na rytmických aj melodických nástrojoch, na zhotovených vlastných elementárnych hudobných nástrojoch, okolitých zvukových objektoch, - vytvárať rytmické a melodické miniatúry, hrať elementárne hudobné sprievody , - experimentovať s farbou znenia hudobného nástroja a zvukomalebne vyjadriť mimohudobný obsah (napr. pocity, predstavy, náladu, charakter postavy) , - orientovať sa v symbolickom aj v notovom zápise, - byť súčasťou spoločnej hry, spolupracovať pri hre.		
		1.ročník	2.ročník	3.ročník

Základná škola, Kudlovska 11, Humenné

Obsahový štandard		Hra na elementárnych hudobných nástrojoch: Orffov inštrumentár, regionálne detské ľudové hudobné nástroje, zvukové hračky, vlastnoručne vyrobené hudobné nástroje, okolité zvukové objekty, prírodný materiál.	Hra podľa grafickej partitúry aj z notového zápisu osminové, štvrt'ové hodnoty, hra sprievodov k piesňam, riekankám aj tancom. Vytváranie predohier, medzihier, dohier.	Experimentovanie s farbou znenia hudobného nástroja, vytváranie elementárnych hudobných a zvukových miniatúr, vychádzajúcich z rytmickej štruktúry slova, slovných spojení, rýmovačiek v tónovom priestore pentatoniky.
Komponent 3: POČÚVANIE HUDBY				
		1.ročník	2.ročník	3.ročník
Výkonový štandard	Žiak vie, dokáže	- identifikovať zvuk a tón, porovnávať ich vlastnosti, - charakterizovať základné výrazové prostriedky hudby a ich vlastnosti, základnú štruktúru a hudobnú formu, - verbálne, výtvarne, pohybom vyjadriť charakter, emocionálny aspekt, mimohudobný obsah a pocity z počúvanej skladby .		
		1.ročník	2.ročník	3.ročník
Obsahový		Intuitívne, zámerné a aktívne počúvanie rôznorodej hudby.	Na základe farby zvuku identifikovanie vybraných znejúcich klasických aj ľudových hudobných nástrojov a ľudských hlasov (detský, mužský, ženský	Nachádzanie totožnosti, podobnosti a kontrastu výrazových prostriedkov

Základná škola, Kudlovská 11, Humenné

		Identifikovanie vlastností tónu produkovanej aj počúvanej hudby (výška, dĺžka, sila, farba).		(melódia, rytmus, tempo, dynamika) a hudobnej formy znejúcej hudby.
		Pri počúvaní rozlišovanie a určenie vokálnej a inštrumentálnej hudby		Objavovanie mimohudobného obsahu a námetu skladby, verbálne a iné vyjadrenie fantazijných predstáv a vlastných pocitov pri počúvaní hudby.
Komponent 4: HUDOBNO-POHYBOVÉ VYJADRENIE HUDBY				
		1.ročník	2.ročník	3.ročník
Výkonový štandard	Žiak vie, dokáže	• spontánnym a koordinovaným pohybom vyjadriť charakter, formu, tempo, metrum, rytmus a dynamiku počúvanej alebo produkovanej hudby, • imitovať pohyb v hudobno-pohybových hrách a v hrách so spevom, • uplatniť základné tanečné prvky, zapamätať si sled tanečných pohybov v jednoduchej choreografii, tancovať vo dvojici, prípadne v skupine		
		1.ročník	2.ročník	3.ročník

Základná škola, Kudlovská 11, Humenné

Obsahový štandard		Kultivovanie držania tela a formovanie tanečného postoja pri vyjadrovaní a stvárňovaní hudby. Využívanie vlastného tela ako rytmického hudobného nástroja (hra na tele)	Imitovanie pohybu v hudobno - pohybových hrách a ľudových pohybových hrách so spevom.	Uplatňovanie prirodzeného tanečného pohybu, tanečných prvkov (chôdze a behu v metrickej pulzácii, prísunový krok vpred, vzad, do strán v pérovaní, valaský krok) v jednoduchých tanečných choreografiach. Umocňovanie hudobného vnímania a zážitku pohybovou interpretáciou hudby.
-------------------	--	---	--	--

Základná škola, Kudlovská 11, Humenné

Komponent 5: HUDOBNO – DRAMATICKÉ VYJADRENIE HUDBY				
		1.ročník	2.ročník	3.ročník
Výkonový štandard	Žiak vie, dokáže	• stvárniť obsah, charakter a formu piesne či riekanky, fragmenty ľudových hudobno-pohybových hier prostriedkami hudobnej dramatiky, • tvoriť zvukomaľbu k rôznym príbehom a situáciám, • tvoriť melódie, odpovede na spievané či hrané otázky, • vyjadriť dej, náladu, charakteristiku mimohudobných obsahov, literárnej predlohy hlasom, pohybom, hudobnými nástrojmi alebo inými zdrojmi zvuku, • rešpektovať originálny prístup jednotlivca pri hudobno-dramatickom stvárňovaní.		
Obsahový štandard		1.ročník	2.ročník	3.ročník
		Dramatické stvárňov piesní, básní, rozprávok, ľudových hudobno-dramatických hier.	Dramatické stvárňovanie riekaniek, piesní, básní, rozprávok, ľudových hudobno-dramatických hier	Uplatňovanie dialogických hier, rytmizovaných alebo melodizovaných textov, zvukomaľby, mimiky, gest, využívanie okolitých objektov a rekvizít, pohybovej improvizácie v dramatických obrázkoch alebo príbehoch.

10.1.7 Vzdelávacia oblasť Umenie a kultúra

10.1.7.1 VÝTVARNÁ VÝCHOVA

Vzdelávacia oblasť	Umenie a kultúra
Vyučovací predmet	Výtvarná výchova
Škola	Základná škola, Kudlovska 11, Humenne
Názov Školského vzdelávacieho programu	<i>Škola hravosti, tvorivosti a humánnosti</i>
Stupeň vzdelania	primárne vzdelanie
Vzdelávací cyklus	prvý
Časový rozsah výučby	1. ročník 33 hodín ročne - 1 hodiny týždenne 2. ročník 66 hodín ročne - 2 hodiny týždenne 3. ročník 33 hodín ročne - 1 hodiny týždenne
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský
Učebné zdroje	

Charakteristika predmetu

Výtvarná výchova sprostredkúva žiakovi možnosť rozvíjať svoje cítenie, myslenie a tvorivé zručnosti, a tiež uvádza žiaka do oblasti vizuálnej kultúry, ktorá je v súčasnosti podstatným zdrojom informácií a prostriedkom komunikácie. Kultivuje osobnosť žiaka a jeho spôsobilosti predovšetkým prostredníctvom vnímania, reflektovania a sebaujadrovania. Výtvarná výchova vďaka svojej činnostnej povahe umožňuje žiakovi získať zážitok z procesu tvorby a použitia nástrojov, techník a technológií. Tvorivá činnosť zahŕňa procesy bádania a experimentovania, pričom rovnako rozvíja zmyslovú, emocionálnu a racionálnu stránku osobnosti žiaka. Výtvarná výchova formou sebaujadrovania žiaka vytvára priestor na rozvoj myslenia, metakognitívnych zručností a budovania postojov. Je príležitosťou pre objavovanie a oceňovanie jedinečnosti a rozmanitosti.

Ciele vzdelávania pre 1. cyklus

1. Rozpoznať výtvarné vyjadrovacie prostriedky, porovnať a triediť ich na základe skúsenosti, zážitkov a predstáv, následne ich využiť pri uplatňovaní základných kompozičných princípov.
2. Prostredníctvom výtvarných vyjadrovacích prostriedkov a ich kombináciou vyjadriť

vlastné predstavy, fantáziu, myšlienky, skúsenosti, pocity a emócie.

3. Pri tvorivej činnosti primerane použiť nástroje, materiály, technológie, médiá a postupy.
4. Experimentovať s nástrojmi a materiálmi.
5. Poznať úlohu múzeí a galérií.
6. Výtvarne reagovať na rozdielne pocity a emócie.
7. Reflektovať proces tvorby a jej výsledky, rešpektovať prácu druhých a rozmanitosť myslenia, videnia a cítenia.

Základná škola, Kudlovska 11, Humenné

Učebné osnovy pre 1. vzdelávací cyklus				
Umenie a kultúra				
Výtvarná výchova				
Komponent 1: KOMUNIKÁCIA				
		1.ročník	2.ročník	3. ročník
Výkonový štandard	Žiak vie, dokáže	- vyjadriť myšlienky a rozvíjať fantáziu prostredníctvom hravého experimentovania, skúmania nástrojov, materiálov, techník - použiť vybrané výtvarné vyjadrovacie prvky a kompozičné princípy - rozlíšiť, pomenovať a použiť vybrané výtvarné vyjadrovacie prvky a kompozičné princípy - vyjadriť myšlienky a rozvíjať fantáziu prostredníctvom hravého experimentovania, skúmania nástrojov, materiálov, techník, technológií a postupov - identifikovať dostupné digitálne zariadenia a tvorbu digitálneho obsahu		
		1.ročník	2.ročník	3. ročník

Základná škola, Kudlovska 11, Humenné

Obsahový štandard		• Výtvarné vyjadrovacie prostriedky- prvky a kompozičné princípy, ich vlastnosti a kombinácie • Výtvarné asociácie na rôzne zmyslové podnety. • tvorenie prostredníctvom rôznych nástrojov, materiálov, technológií a postupov – kresba, maľba, modelovanie • tvorba a podnety z umenia, tradičného ľudového umenia, ľudovej a vizuálnej kultúry. • Výtvarné aktivity v interiéri a exteriéri, aj v prírode. • tvorenie dočasných a procesuálnych prác	• Výtvarné vyjadrovacie prostriedky- prvky a kompozičné princípy, ich vlastnosti a kombinácie • Výtvarné asociácie na rôzne zmyslové podnety. • tvorenie prostredníctvom rôznych nástrojov, materiálov, technológií a postupov – kresba, maľba, modelovanie, grafika, priestorová tvorba • výtvarné laborovanie s postupmi vybraných ľudových tradičných remesiel • Rôzna kvalita výtvarných vyjadrovacích prostriedkov prostredníctvom tvorby a podnetov z umenia, tradičného ľudového umenia, ľudovej a vizuálnej kultúry.	• Výtvarné vyjadrovacie prostriedky- prvky a kompozičné princípy, ich vlastnosti a kombinácie • Výtvarné asociácie na rôzne zmyslové podnety. • tvorenie prostredníctvom rôznych nástrojov, materiálov, technológií a postupov – kresba, maľba, modelovanie, grafika, priestorová tvorba, pohybová expresia a experimentovanie s nimi • výtvarné laborovanie s postupmi vybraných ľudových tradičných remesiel • rozlišovanie digitálnych zariadení a typov digitálneho obsahu

Komponent 2: UMENIE A VIZUÁLNA KULTÚRA

Komponent 2: UMENIE A VIZUÁLNA KULTÚRA				
		1.ročník	2.ročník	3.ročník
Výkonový štandard	Žiak vie, dokáže	• vyjadriť zážitky z návštevy výstavy, galérie, múzea, iných inštitúcií a objektov z obce a regiónu • opísať proces vzniku vlastného výtvarného diela • interpretovať diela a opísať podnety z umenia, tradičného ľudového umenia, vizuálnej kultúry a online prostredia • identifikovať kultúrnu rozmanitosť a jej prejavy		
		1.ročník	2.ročník	3.ročník

Základná škola, Kudlovská 11, Humenné

Obsahový štandard		- vizuálne obrazné vyjadrovanie námetov a tém z umenia a kultúry a tiež iných vzdelávacích oblastí - globálne témy a naratívy - vizuálna symbolika z dôležitých oblastí života - návšteva galérií, múzeí, kultúrnych pamiatok, sakrálnych stavieb, ateliérov alebo prehliadka virtuálnej galérie, múzea či portfólia umelcov - objavovanie spôsobov prezentovania umeleckých diel a artefaktov vizuálnej kultúry - reklama v rôznom prostredí	- vizuálne obrazné vyjadrovanie námetov a tém z umenia a kultúry a tiež iných vzdelávacích oblastí - globálne témy a naratívy - vizuálna symbolika z dôležitých oblastí života - objavovanie a porovnanie základných výtvarných vyjadrovacích prostriedkov a kompozičných princípov v dielach slovenských umelkyní a umelcov - návšteva galérií, múzeí, kultúrnych pamiatok, sakrálnych stavieb, ateliérov alebo prehliadka virtuálnej galérie, múzea či portfólia umelcov - objavovanie spôsobov prezentovania umeleckých diel a artefaktov vizuálnej kultúry - reklama v rôznom prostredí	- vizuálne obrazné vyjadrovanie námetov a tém z umenia a kultúry a tiež iných vzdelávacích oblastí - globálne témy a naratívy - vizuálna symbolika z dôležitých oblastí života - objavovanie a porovnanie základných výtvarných vyjadrovacích prostriedkov a kompozičných princípov v dielach slovenských aj zahraničných umelkyní a umelcov - návšteva galérií, múzeí, kultúrnych pamiatok, sakrálnych stavieb, ateliérov alebo prehliadka virtuálnej galérie, múzea či portfólia umelcov - objavovanie spôsobov prezentovania umeleckých diel a artefaktov vizuálnej kultúry - reklama v rôznom prostredí
-------------------	--	---	--	--

Komponent 3: OSOBNOSŤ				
		1.ročník	2.ročník	3.ročník
Výkonový štandard	Žiak vie, dokáže	- pomenovať a vyjadriť pocity a emócie - reflektovať a rešpektovať proces vlastnej tvorby a tvorbu iných - kooperatívne a s rešpektom k druhým pracovať v skupine - pomenovať, zdieľať a rešpektovať rôzne osobné hodnoty - prezentovať výsledky tvorby		
		1.ročník	2.ročník	3.ročník
Obsahový štandard		- pocity a emócie vyjadrené v umení a vizuálnej kultúre - tvorenie kolektívnych prác. - druhy a formy reflexie - možnosti prezentácie výsledkov výtvarnej činnosti.	- pocity a emócie vyjadrené v umení a vizuálnej kultúre - tvorenie kolektívnych prác. - druhy a formy reflexie - možnosti prezentácie výsledkov výtvarnej činnosti.	- pocity a emócie vyjadrené v umení a vizuálnej kultúre - tvorenie kolektívnych prác. - druhy a formy reflexie - možnosti prezentácie výsledkov výtvarnej činnosti. - vytváranie portfólia.

10.1.8 ZDRAVIE A POHYB

10.1.8.1 TELESNÁ A ŠPORTOVÁ VÝCHOVA

Vzdelávacia oblasť	Zdravie a pohyb
Vyučovací predmet	Telesná a športová výchova
Škola	Základná škola, Kudlovská 11, Humenné
Názov Školského vzdelávacieho programu	<i>Škola hravosti, tvorivosti a humánnosti</i>
Stupeň vzdelania	primárne vzdelanie
Vzdelávací cyklus	prvý
Časový rozsah výučby	1. ročník 66 hodín ročne - 2 hodiny týždenne 2. ročník 66 hodín ročne - 2 hodiny týždenne 3. ročník 66 hodín ročne - 2 hodiny týždenne
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

Charakteristika predmetu

Vzdelávacia oblasť Zdravie a pohyb vytvára u žiaka priestor pre rozvoj pohybovej a zdravotnej gramotnosti, so zameraním sa na osvojenie vedomostí a zručností súvisiacich so zdravým spôsobom života, pohybovou a športovou aktivitou. Zdravotná gramotnosť znamená dosiahnutie úrovne vedomostí, osobných zručností a sebadôvery pri prijímaní opatrení na zlepšenie osobného a komunitného zdravia zmenou osobného životného štýlu a životných podmienok. Zlepšením prístupu k informáciám o zdraví a ich schopnosti efektívne ich využívať je zdravotná gramotnosť rozhodujúca pre posilnenie postavenia starostlivosti o svoje zdravie (WHO, 1998). Pod pohybovou gramotnosťou rozumieme zastrešujúci koncept, ktorý zachytáva vedomosti, zručnosti, porozumenie a hodnoty týkajúce sa prevzatia zodpovednosti za cieľavedomú pohybovú aktivitu a pohyb človeka v priebehu celého života, bez ohľadu na fyzické alebo psychologické obmedzenia (Dudley, 2015). Žiaci porozumejú významu pohybovej a športovej aktivity pri upevňovaní telesného a duševného zdravia a spoznajú účinok vykonávaných cvičení na organizmus.

Ciele vzdelávania pre 1. cyklus

1. Identifikovať charakteristiky zdravého životného štýlu.
2. Ovládať základné pohybové zručnosti.
3. Dodržiavať dohodnuté pravidlá pohybových a športových hier.
4. Oznamovať ohrozujúcu situáciu, privolať, resp. poskytnúť prvú pomoc na veku primeranej úrovni.
5. Dodržiavať pravidlá cestnej premávky pre chodcov a cyklistov.

<i>Učebné osnovy pre 1. vzdelávací cyklus</i> <i>Zdravie a pohyb</i> <i>Telesná a športová výchova</i> Komponent 1: ZDRAVIE A ŽIVOTNÝ ŠTÝL				
		1.ročník	2.ročník	3.ročník
Výkonový štandard	Žiak vie, dokáže	• pochopiť dôležitosť starostlivosti o svoje zdravie, • identifikovať aspoň tri zdraviu prospešné potraviny, • dodržiavať základné hygienické zásady pri vykonávaní pohybových aktivít, • rozlišovať správne a chybné držanie tela, • predviesť aspoň dve cvičenia pre podporu správneho držania tela.		
		1.ročník	2.ročník	3.ročník
Obsahový štandard		zásady zdravého životného štýlu, pitný režim, zdravé a nezdravé potraviny (identifikovať 1 zdraviu prospešnú potravinu), pohyb a odpočinok v dennom režime, hygienické zásady pred, pri a po cvičení, hygiena cvičebných úborov, význam dodržiavania základných hygienických zásad organizácia cvičenia, zásady správneho držania tela, správne držanie tela v stoji, v sede, príčiny chybného držania tela, cvičenia pre správne držanie tela.	zásady zdravého životného štýlu, pitný režim, zdravé a nezdravé potraviny (identifikovať 2 zdraviu prospešné potraviny), pohyb a odpočinok v dennom režime, organizácia cvičenia, zásady správneho držania tela, správne držanie tela v stoji, v sede, v ľahu, príčiny chybného držania tela, cvičenia pre správne držanie tela (predviesť aspoň 1 cvičenie).	zásady zdravého životného štýlu, pitný režim, zdravé a nezdravé potraviny (identifikovať 3 zdraviu prospešné potraviny), pohyb a odpočinok v dennom režime, organizácia cvičenia, dopomoc pri cvičení, zásady správneho držania tela, správne držanie tela v stoji, v sede, v ľahu, príčiny chybného držania tela, cvičenia pre správne držanie tela (predviesť aspoň 2 cvičenia).

Základná škola, Kudlovska 11, Humenné

Komponent 2: TELESNÁ ZDATNOSŤ A POHYBOVÁ VÝKONOSŤ				
		1.ročník	2.ročník	3.ročník
Výkonový štandard	Žiak vie, dokáže	• dosiahnuť individuálne zlepšenie v úrovni pohybovej výkonnosti a telesnej zdatnosti, • vysvetliť význam pohybu, ktorý je potrebný pre rozvoj telesnej zdatnosti a pohybovej výkonnosti, • predviesť aspoň dve pohybové hry pre rozvoj pohybových schopností		
		1.ročník	2.ročník	3.ročník
Obsahový štandard		význam pravidelnosti cvičenia pri rozvíjaní pohybových schopností.	pohybové prostriedky pre rozvoj pohybových schopností (cvičenia, hry, súťaže, prekážkové dráhy),	poznatky o vonkajších prejavoch únavy pri telesnom zaťažení, potenie, dýchanie, farba, pokožky, koordinácia pohybov, pohybové prostriedky pre rozvoj pohybových schopností - štafety
Komponent 3: POHYBOVÉ KOMPETENCIE				
		1.ročník	2.ročník	3.ročník

Základná škola, Kudlovská 11, Humenné

Výkonový štandard	Žiak vie, dokáže	• správne pomenovať a vykonať základné polohy tela, jeho častí a reagovať na základné povely, • využívať základnú techniku behu, skoku a hodu loptičkou, • využívať základné gymnastické cvičenia v rôznych obmenách, • ukázať aspoň dve úpolové cvičenia, • využívať základnú techniku manipulácie s náčiním a uplatniť ju v pohybovej alebo športovej hre, • zladať pohyby tela, chôdzu, skoky a beh s rytmom navodeným potleskom, zvukovým signálom, hudbou, • uplatňovať základné zručnosti pri realizácii sezónnych pohybových aktivít, • bezpečne sa pohybovať v rôznom priestore a teréne a v rôznych prírodných podmienkach .		
		1.ročník	2.ročník	3.ročník

Základná škola, Kudlovska 11, Humenné

Obsahový štandard		základné postoje, obraty – rad, zástup, kruh, polkruh, jednotliviec, dvojica, trojica, na značky, čiara, priestor, ihrisko, poradové cvičenia a hry ako prostriedky účelnej organizácie činnosti v priestore, lokomočné zručnosti – bežecká abeceda, beh rýchly, štarty z rôznych polôh, beh so zmenami smeru, hod loptičkou, gymnastika –gymnastické cvičenia (základné polohy a postoje, cvičenia okolo rôznych osí tela cvičiaceho ako prevaly, obraty a kotúle, stojka na lopatkách), cvičenie na náradí (lavičky, rebriny, debna, preliezky, mostík, trampolínka), chôdza a jej rôzne druhy a spôsoby vzhľadom na povrch a terén, turistika – jej druhy a formy, cvičenia a hry zamerané na osvojenie si iných základných sezónnych zručností	rytmické cvičenia spojené s vytlieskavaním, vydupávaním, hrou na tele, cvičenia a hry na rozvoj rytmickej schopnosti, tanečná a štylizovaná chôdza, beh, skoky a poskoky, cvičenia a hry zamerané na osvojenie si základných zručností z korčuľovania na ľade. manipulačné zručnosti – pohybové hry a cvičenia zamerané na manipuláciu s rôznym tradičným, ale aj netradičným náčiním a pomôckami (lopta, stuha, obruč, , švihadlo, a pod.), lezecké a prekážkové dráhy, lokomočné zručnosti - beh akceleračný, štarty z rôznych polôh, beh so zmenami smeru, hod loptičkou, skok do diaľky znožmo z miesta, gymnastika –gymnastické cvičenia	úpolové cvičenia a hry (preťahy, pretlaky a odpory), manipulačné zručnosti – pohybové hry a cvičenia zamerané na manipuláciu s rôznym tradičným, ale aj netradičným náčiním a pomôckami (krátka tyč, lano a pod.), lezecké a prekážkové dráhy, lokomočné zručnosti - beh vytrvalostný, hod plnou loptou, gymnastika –gymnastické cvičenia
	Komponent 4: ŠPORT A POHYBOVÁ AKTIVITA			
		1.ročník	2.ročník	3.ročník
Výkonový štandard	Žiak vie, dokáže	- rešpektovať dohodnuté pravidlá v hre a športovej činnosti , - uplatňovať zásady fair-play pri hre a športových činnostiach , - identifikovať základné olympijské symboly, olympijské motto, pojem olympiáda a minimálne troch slovenských športovcov – olympionikov .		

Základná škola, Kudlovska 11, Humenné

		1.ročník	2.ročník	3.ročník
Obsahový štandard		základné pravidlá realizovaných hier a športových činností (priebeh, bezpečnosť, výber športového náčinia v súlade s určeným účelom	význam a základy fair-play (športová etika), kooperácia a špecifiká komunikácie v pohybových a športových činnostiach	základy olympizmu – symboly, motto a základné pojmy, slovenský olympizmus
Komponent 5: OCHRANA A BEZPEČNOSŤ ŽIVOTA A ZDRAVIA OBYVATEĽSTVA				
		1.ročník	2.ročník	3.ročník
Výkonový štandard	Žiak vie, dokáže	• poskytnúť prvú pomoc na veku primeranej úrovni , • rozpoznať a oznámiť situácie ohrozujúce bezpečnosť, zdravie a život obyvateľstva , • dodržiavať pravidlá cestnej premávky pre chodcov a cyklistov , • identifikovať osoby, na ktoré by sa mali obrátiť v prípade ohrozenia zdravia alebo života .		
		1.ročník	2.ročník	3.ročník

Základná škola, Kudlovska 11, Humenné

Obsahový štandard		Kolektívne aktivity (organizované prechádzky v okolí školy, účelové hry s cieľom poukázať na dôležitosť spolupatričnosti a kolektívnosti) význam vzťahov s inými ľuďmi vrátane rodičov, rovesníkov, spolupráca v skupine, prvá pomoc pri drobných poraneniach (odrenina, uštipnutie hmyzom)	kolektívne aktivity (organizované prechádzky v rámci mesta, účelové hry s cieľom poukázať na dôležitosť spolupatričnosti a kolektívnosti) význam vzťahov s inými ľuďmi vrátane rodičov, rovesníkov, spolupráca v skupine, poznanie svojich schopností simulácia ohrozujúcej situácie v prostredí triedy a nácvik privolania pomoci (požiar) základné poznatky súvisiace s ochranou života a zdravia v mimoriadnych situáciách(povodeň) prvá pomoc pri drobných poraneniach (uštipnutie hadom)	kolektívne aktivity (organizované prechádzky na určené miesta, účelové hry s cieľom poukázať na dôležitosť spolupatričnosti a kolektívnosti) význam vzťahov s inými ľuďmi vrátane rodičov, rovesníkov, spolupráca v skupine, sebaochrana, rešpekt, sebaúcta, základné pravidlá cestnej premávky simulácia ohrozujúcej situácie v prostredí triedy a nácvik privolania pomoci (autonehoda) základné poznatky súvisiace s ochranou života a zdravia v mimoriadnych situáciách (zemetrasenie) prvá pomoc pri drobných poraneniach (úpal, popálenina)
-------------------	--	--	--	---

11.HODNOTENIE ŽIAKOV V PRVOM A DRUHO VZDELÁVACOM CYKLE

Hodnotenie žiakov je nevyhnutnou súčasťou výchovno-vzdelávacieho procesu. Plní informatívnu, korekčnú a motivačnú funkciu. Naším cieľom pri hodnotení vzdelávacích výsledkov žiakov nie je len zhodnotiť, ako si osvojili učivo. Chceme im – a aj ich rodičom – poskytnúť úprimnú, podnetnú spätnú väzbu. Tú, ktorá ukáže, čo sa už podarilo, kde sú rezervy a v čom žiak napreduje. Hodnotenie má byť mostom medzi vedomosťami, zručnosťami a schopnosťou ich prepájať v reálnom živote.

V jednotlivých predmetoch vyučujúci zväčša používajú **sumatívne** aj **formatívne** hodnotenie, pretože každé z nich má svoj špecifický účel a prínosy. Kombinácia týchto dvoch prístupov poskytuje komplexnejší obraz o výkone žiaka a jeho pokroku, prispieva k efektívnejšiemu a komplexnejšiemu vzdelávaciemu procesu. Pravidelná spätná väzba a motivácia počas formatívneho hodnotenia môžu viesť k lepším výsledkom v sumatívnom hodnotení.

Sumatívne hodnotenie	Formatívne hodnotenie
Hodnotenie učenia – cieľom je zistenie čo žiaci vedia. Meria výkon žiaka. Nezisťuje príčiny neúspechu. Žiak nebýva informovaný ako môže zefektívniť/zlepšiť učenie. Je informovaný o výsledku. Porovnáva výkony žiakov.	Hodnotenie pre učenie - cieľom je zistenie čo žiaci vedia, čomu rozumejú, ako sa učia. Poskytuje okamžitú spätnú väzbu - čo zvládli dobre a na čo sa potrebujú zamerať. Hodnotenie je orientované na podporu ďalšieho efektívneho učenia sa žiaka. Má dialogický charakter, toleruje žiakov omyly a umožňuje korekciu. Na základe výsledkov učiteľ koriguje svoj postup a volí pre žiakov rozvojové stratégie.
Realizácia sumatívneho hodnotenia - spravidla sa realizuje na konci tematického celku - učiteľ overuje do akej miery žiaci zvládli učivo a následne prechádzajú na ďalšie učivo.	Realizácia formatívneho hodnotenia - realizuje sa priebežne. Kam idem/ smerujem? – jasný edukačný cieľ, Kde sa práve nachádzam? – spätná väzba, Ako sa dostanem k cieľu? – rozvojové stratégie
Forma sumatívneho hodnotenia - hodnotenie učiteľom	Formy formatívneho hodnotenia - sebahodnotenie - rovesnícke hodnotenie - hodnotenie učiteľom

Spôsob sumatívneho hodnotenia - hodnotenie známkou - slovné hodnotenie bez rozvojovej stratégie	Spôsob formatívneho o hodnotenia - slovné hodnotenie - grafické, percentuálne vyjadrenie - rovesnícke hodnotenie - sebahodnotenie - portfólio žiaka
Spôsob informovania - zapísaním do EduPage	Spôsob informovania - ústne - zapísaním do EduPage - zapísaním do pracovných zošitov, písaniek, projektov, ...

Okrem sumatívneho hodnotenia sa zameriavame aj na formatívne hodnotenie, ktoré budeme rozvíjať prostredníctvom hodnotiaceho portfólia. V ňom si žiak nájde pracovné listy, projekty, ktoré odzrkadľujú jeho jedinečnú cestu. Pomocou jasne stanovených kritérií budeme sledovať ich osobný pokrok, nie len finálny výsledok.

Podklady na hodnotenie a klasifikáciu získava učiteľ najmä týmito metódami, formami a prostriedkami:

- ❖ sústavným diagnostickým pozorovaním žiaka
- ❖ sústavným sledovaním výkonu žiaka a jeho pripravenosti na vyučovanie
- ❖ rôznymi druhmi skúšok (písomné, ústne, grafické, praktické, pohybové)
- ❖ didaktickými testami analýzou výsledkov rôznych činností žiaka
- ❖ kontrolné diktáty
- ❖ písomné práce zo SJL, MAT, ČaP, ČaS, vo 4. a 5. roč. ANJ
- ❖ **Písomné práce pre 2. ročník až 5. ročník** (viď tabuľku)

Ak je žiak hodnotený známkou, škola uplatňuje jednotnú stupnicu pri všetkých písomných prácach v každom vzdelávacom predmete:

1 (výborný)	100% – 90%
2 (chválitebný)	89% - 75%
3 (dobrý)	74% - 50%
4 (dostatočný)	49% - 30%
5 (nedostatočný)	29% - 0%

Ak je žiak hodnotený známkou, škola vo všetkých vzdelávacích predmetoch pod jednotlivými známkami rozumie:

1 (výborný)	Žiak ovláda poznatky, pojmy a zákonitosti podľa učebných osnov a vie ich pohotovo využívať pri intelektuálnych, motorických, praktických a iných činnostiach. Samostatne a tvorivo uplatňuje osvojené vedomosti a kľúčové kompetencie pri riešení jednotlivých úloh, hodnotení javov a zákonitostí. Jeho ústny aj písomný prejav je správny, výstižný. Grafický prejav je estetický. Výsledky jeho činností sú kvalitné až originálne.
2 (chválitebný)	Žiak ovláda poznatky, pojmy a zákonitosti podľa učebných osnov a vie ich pohotovo využívať. Má osvojené kľúčové kompetencie, ktoré tvorivo aplikuje pri intelektuálnych, motorických, praktických a iných činnostiach. Uplatňuje osvojené vedomosti a kľúčové kompetencie pri riešení jednotlivých úloh, hodnotení javov a zákonitostí samostatne a kreatívne alebo s menšími podnetmi učiteľa. Jeho ústny aj písomný prejav má občas nedostatky v správnosti, presnosti a výstižnosti. Grafický prejav je prevažne estetický. Výsledky jeho činností sú kvalitné, bez väčších nedostatkov.
3 (dobrý)	Žiak má v celistvosti a úplnosti osvojené poznatky, pojmy a zákonitosti podľa učebných osnov a pri ich využívaní má nepodstatné medzery. Má osvojené kľúčové kompetencie, ktoré využíva pri intelektuálnych, motorických, praktických a iných činnostiach s menšími nedostatkami. Na podnet učiteľa uplatňuje osvojené vedomosti a kľúčové kompetencie pri riešení jednotlivých úloh, hodnotení javov a zákonitostí. Podstatnejšie nepresnosti dokáže s učiteľovou pomocou opraviť. V ústnom a písomnom prejave má častejšie nedostatky v správnosti, presnosti, výstižnosti. Grafický prejav je menej estetický. Výsledky jeho činností sú menej kvalitné.
4 (dostatočný)	Žiak má závažné medzery v celistvosti a úplnosti osvojovania poznatkov a zákonitostí podľa učebných osnov ako aj v ich využívaní. Pri riešení teoretických a praktických úloh s uplatňovaním kľúčových kompetencií sa vyskytujú podstatné chyby. Je nesamostatný pri využívaní poznatkov a hodnotení javov. Jeho ústny aj písomný prejav má často v správnosti, presnosti a výstižnosti vážne nedostatky. V kvalite výsledkov jeho činností sa prejavujú omyly, grafický prejav je málo estetický. Vážne nedostatky dokáže žiak s pomocou učiteľa opraviť.
5 (nedostatočný)	Žiak si neosvojil vedomosti a zákonitosti požadované učebnými osnovami, má v nich závažné medzery, preto ich nedokáže využívať. Pri riešení teoretických a praktických úloh s uplatňovaním kľúčových kompetencií sa vyskytujú značné chyby. Je nesamostatný pri využívaní poznatkov, hodnotení javov, nevie svoje vedomosti uplatniť ani na podnet učiteľa. Jeho ústny a písomný prejav je nesprávny, nepresný. Kvalita výsledkov jeho činností a grafický prejav sú na nízkej úrovni. Vážne nedostatky nedokáže opraviť ani s pomocou učiteľa.

Pri hodnotení projektov či už v papierovej podobe alebo v elektronickej podobe (prezentácia), vyučujúci vychádzajú z nasledujúceho hodnotenia s prihliadnutím na zadanie projektu a špecifiká jednotlivých vyučovacích predmetov. Počet bodov stanoví vyučujúci na základe zadania a predmetu.

Kritéria hodnotenia	Indikátor kvality projektu			Max. počet bodov
Obsahová stránka	Projektu chýbajú informácie k danej téme alebo obsahuje	Projekt obsahuje nepodstatné informácie k danej téme.	Projekt obsahuje podstatné informácie k danej téme.	
	informácie, ktoré s témou nesúvisia.			
	Počet bodov ...	Počet bodov ...	Počet bodov ...	
Grafická stránka	Projekt je neprehľadný.	Štruktúra projektu je menej prehľadná – v projekte sa ťažšie orientuje.	Štruktúra projektu je logická a prehľadná.	
	Počet bodov ...	Počet bodov ...	Počet bodov ...	
	Projekt neobsahuje žiadne obrázky súvisiace s témou.	Projekt obsahuje menej ako 2 obrázky (kreslené, vytlačené,...) súvisiace s témou.	Projekt obsahuje minimálne 2 obrázky (kreslené, vytlačené, ...) súvisiace s témou.	
	Počet bodov ...	Počet bodov ...	Počet bodov ...	
	Projekt obsahuje viac ako 7 gramatických chýb.	Projekt obsahuje 4 – 7 gramatických chýb.	Projekt obsahuje 0 – 3 gramatické chyby.	
	Počet bodov ...	Počet bodov ...	Počet bodov ...	
Prezentácia	Žiak číta to, čo je na projekte napísané. Potrebuje výraznú pomoc.	Žiak potrebuje pri prezentovaní menšiu pomoc. Prezentuje informácie, ktoré nie sú v projekte uvedené.	Prejav pri prezentovaní je plynulý, samostatný s informáciami nad rámec projektu.	
	Počet bodov ...	Počet bodov ...	Počet bodov ...	
	Žiak nevie odpovedať na otázky.	Žiak pri odpovedi na otázky potrebuje pomoc.	Žiak vie odpovedať na všetky otázky.	
	Počet bodov ...	Počet bodov ...	Počet bodov ...	
Zdroj informácií	Žiak nevie uviesť žiadne zdroje informácií.	Projekt obsahuje informácie iba z jedného zdroja.	Projekt obsahuje informácie aspoň z dvoch zdrojov (učebnica, internet, ...)	
	Počet bodov ...	Počet bodov ...	Počet bodov ...	

Hodnotenie projektov		
100% – 90%	1	Počet bodov vo vzťahu k známke/% stanoví vyučujúci na základe zadania a predmetu.
89% - 75%	2	
74% - 50%	3	
49% - 30%	4	
29% - 0%	5	

- Výsledky hodnotenia písomných, elektronických, grafických prác a praktických činností **oznámi učiteľ žiakovi** najneskôr do 10 dní.
- Písomné práce **predloží učiteľ k nahliadnutiu** žiakovi a na vyzvanie i zákonnému zástupcovi žiaka pri osobnom stretnutí.
- Všetky písomné, elektronické a grafické práce sa **archivujú** do konca príslušného školského roka. Archivuje ich učiteľ alebo žiak v portfóliu. Za portfólio zodpovedá učiteľ daného predmetu.
- Termín na vykonanie písomnej skúšky, ktorá má trvať viac ako 25 minút, **prekonzultuje učiteľ s triednym učiteľom**, ktorý koordinuje plán skúšania. V jednom dni môže žiak robiť len jednu skúšku uvedeného charakteru.
- Žiak je z každého predmetu hodnotený ústne, písomne alebo prakticky **najmenej dvakrát** v polročnom hodnotiacom období.
- Triedny učiteľ a učitelia jednotlivých predmetov priebežne a preukázateľným spôsobom **informujú zákonného zástupcu** žiaka o jeho prospechu.

PRIEBEŽNÉ HODNOTENIE VO VZDELÁVACÍCH PREDMETOCH

V jednotlivých vzdelávacích predmetoch sú uvedené špecifiká, ktoré sa nenachádzajú vo všeobecnej časti priebežného hodnotenia.

Učiteľ pri priebežnom hodnotení okrem aktivity, prípravy a práce žiakov hodnotí:

- ústnu odpoveď žiakov,
- prezentáciu projektov, ...
- čítanie textu, porozumenie textu,
- umelecký prednes,
- dramatizáciu textu,
- písomné práce:
- **vstupné a výstupné previerky – záväzné pre všetky ročníky,**
- previerky z tematických celkov, kratšie previerky – podľa potreby žiakov,
- slohové práce – stanovený minimálny počet v ročníku,
- diktáty – stanovený počet v ročníku,
- pravopisné cvičenia – podľa potreby žiakov,
- projekty.

Školský vzdelávací program – „**Škola hravosti, tvorivosti a humánnosti**“

Hodnotenie čítania: správnosť, plynulosť, intonácia, tempo, porozumenie, prístup k čítaniu (pravidelnosť, zodpovednosť)

	Ročník	Diktáty		
		Počet	Zameranie	Rozsah
1. cyklus	1.	1	-opakovanie učiva 1.roč.	10 – 15 plnovýznamových slov
	2.	4	-hlásky -opakovanie učiva za 1.polrok -tvrdé a mäkké spoluhlásky -opakovanie učiva 2.roč.	20 – 30 plnovýznamových slov
	3.	10	-opakovanie učiva z 2.ročníka -slová s l, í, r, ř -vybrané slová po b -vybrané slová po m -vybrané slová po p -opakovanie učiva za 1. polrok -vybrané slová po r, s -vybrané slová po v, z -slovné druhy -opakovanie učiva z 3.ročníka	31 – 40 plnovýznamových slov
2. cyklus	4.	10	-opakovanie učiva z 3. roč. -vybrané slová po b, m -vybrané slová po p, r -vybrané slová po s, v, z -spodobovanie -opakovanie učiva za 1. polrok -vlastné podstatné mená -ohybné slovné druhy -neohybné slovné druhy -opakovanie učiva zo 4. roč.	41 – 50 plnovýznamových slov
	5.	4	-opakovanie učiva 4.roč. -podstatné mená -prídavné mená -slovesá	51 – 60 plnovýznamových slov
3. cyklus	6.	4	-opakovanie učiva 5.roč. -prídavné mená -slovesné spôsoby -opakovanie učiva 6.roč.	61 – 70 plnovýznamových slov
	7.	4	-opakovanie učiva 6.roč. -cudzie slová -číslovky -opakovanie učiva 7.roč.	71 – 80 plnovýznamových slov
	8.	4	-opakovanie učiva 7.roč. -pod. mená muž .r. zvieracie -než.pod.m. –r, -l -opakovanie učiva 8.roč.	81 – 90 plnovýznamových slov

	9.	4	-opakovanie učiva 8.roč. -interpunkcia -jednoduché súvetie -záverečné opakovanie	91 – 100 plnovýznamových slov
--	----	---	---	-------------------------------

Hodnotenie diktátov		
1.cyklus	2.cyklus	známka
0 – 1 ch	0 – 1 ch	1
2 – 4 ch	2 – 3 ch	2
5 – 7 ch	4 – 7 ch	3
8 – 9 ch	8 – 10 ch	4
10 – a viac	11 – a viac	5

CUDZIE JAZYKY – ANGLICKÝ JAZYK, NEMECKÝ JAZYK, RUSKÝ JAZYK

Učiteľ pri hodnotení berie do úvahy:

- do akej miery je žiak schopný realizovať komunikáciu v cudzom jazyku,
- do akej miery lexikálne a gramatické chyby narušujú zrozumiteľnosť a dorozumievanie,
- hľadisko jazykovej správnosti pri používaní bežnej slovnej zásoby a frekventovaných gramatických štruktúr,
- hľadisko stylistickej adekvátnosti – formálnosť a neformálnosť vyjadrovania s ohľadom na situáciu prejavu,
- rýchlosť prejavu a pohotovosť reakcie s prihliadnutím na individuálne rozdiely medzi žiakmi,
- rozsah slovnej zásoby žiaka a jej využitie prostredníctvom gramatických štruktúr.

Učiteľ pri priebežnom hodnotení okrem aktivity, záujmu, prípravy a práce žiakov hodnotí:

- **ústne overovanie vedomostí:**
 - hranie úloh/dramatizácia – dialóg,
 - monológ,
 - opis obrázkov,
 - reprodukciu textu,
 - počúvanie,
 - rozprávanie,
 - čítanie s porozumením,
 - prezentáciu projektov.

Kritériá pri ústnom overovaní vedomostí - plynulosť reči, výslovnosť a intonácia, rozsah

Školský vzdelávací program – „*Škola hravosti, tvorivosti a humánnosti*“

slovnej zásoby, komunikatívna schopnosť, gramatická presnosť.

- **písomné overovanie vedomostí:**

- test po tematickom celku,
- projekt,
- krátke písomné práce,
- počúvanie,
- **výstupne testy – záväzné pre všetky ročníky 2. a 3. cyklu v predmete anglický jazyk.**

MATEMATIKA, MATEMATIKA A INFORMATIKA, INFORMATIKA

Učiteľ pri hodnotení berie do úvahy:

- formulácie viet, pravidiel, záverov,
- vypracovávanie domácich úloh,
- prípravu na vyučovanie – pomôcky,
- samostatnú prácu na doporučených úlohách mimo vyučovacích hodín,
- prácu v skupine,
- rovesnícke učenie,
- prácu na hodine,
- zapojenie sa do súťaží.

Učiteľ pri priebežnom hodnotení okrem aktivity, záujmu, prípravy a práce žiakov hodnotí:

- **ústne overovanie vedomostí:**

- ústne odpovede,
- kolektívne ústne skúšky (do skúšania sú zapojení všetci žiaci, ide o zistenie, či žiaci systematicky pracujú, skúšanie je orientačné),
- prezentovanie projektov, bádateľských aktivít, praktických zadaní.

- **písomné overovanie vedomostí:**

- krátke interaktívne testy a cvičenia,
- vypracovanie domácich zadaní,
- práca v skupine,
- rovesnícke učenie,
- tvorba vlastných projektov a ich prezentácia,
- zapojenie sa do súťaží,
- rôzne formy písomných prác,
- orientačné, krátke písomné práce (do 10 minút), ktoré odhalia úroveň osvojenia konkrétneho javu – hodnotené známkou, ktorá bude vypočítaná z percentuálnej hodnoty,

- priebežné písomné práce (10 – 20 minút) – ich cieľom je zistiť, či žiaci pochopili prebraté učivo, zistiť typické chyby a individuálne nedostatky jednotlivých žiakov – hodnotené známkou, ktorá bude vypočítaná z percentuálnej hodnoty,
- písomné práce – tematické (45 min.) – tematické písomné skúšky sa píše po odučení tematického celku,
- polročné písomné práce (45 min.),
- **vstupné a výstupné previerky – záväzné v matematike pre všetky ročníky.**
- **praktické overenie vedomostí:**
 - zadanie zamerané na programovanie,
 - zadanie zamerané na osvojenie/rozvoj vedomostí a kritického myslenia.

Hodnotenie praktických úloh	
1	Úloha splnená samostatne s vhodným výberom pomôcok/prostriedkov.
2	Úloha splnená s minimálnou pomocou (učiteľa, spolužiaka, ...)
3	Úloha splnená s výraznou pomocou (učiteľa, spolužiaka, ...)
4	Čiastočne splnená úloha
5	Nesplnená úloha

ČLOVEK A PRÍRODA, FYZIKA, CHÉMIA, BIOLÓGIA, EKOLÓGIA

Pri klasifikácii výsledkov sa v súlade s požiadavkami učebných osnov hodnotí:

- schopnosť žiaka posudzovať a uplatňovať poznatky a zručnosti pri riešení teoretických a praktických úloh,
- schopnosť vykonávať požadované intelektuálne a praktické činnosti pri realizácii experimentov,
- využívať experiment ako formu získavania podkladov na vyvodenie teoretických poznatkov, vedieť navrhnúť postup riešenia úlohy,
- kvalita myslenia, predovšetkým jeho logickosť, samostatnosť a tvorivosť,
- schopnosť vyhľadávať informácie z digitálnych zdrojov, ich spracovanie a primeranú prezentáciu, v prípade potreby aj prostriedkami informačných a komunikačných technológií,
- schopnosť riešiť úlohy a prezentovať informácie samostatne ale aj v skupine,
- vedieť vyjadriť funkčné závislosti graficky, tabuľkou, schémou, mapou, obrázkom, náčrtom a v elektronickej forme,

Učiteľ pri priebežnom hodnotení okrem aktivity, záujmu, prípravy a práce žiakov hodnotí:

- **ústne overovanie vedomostí:**
 - ústne odpovede - pri ktorých sa kladie dôraz nielen na kvalitu osvojenia, ale aj na spôsob

Školský vzdelávací program – „**Škola hravosti, tvorivosti a humánnosti**“

ich prezentácie v logických súvislostiach a ich aplikáciou v praktických súvislostiach,

- prezentovanie projektov, bádateľských aktivít/praktických zadaní.

- **písomné overovanie vedomostí:**

- tvorba vlastných projektov,
- referáty,
- zapojenie sa do súťaží,
- krátke písomné práce, testy,
- tematické písomne práce.

- **praktické overenie vedomostí:**

- experiment,
- praktické úlohy, aktivity alebo bádateľské činnosti,
- záznamy z praktických cvičení.

Hodnotenie bádateľských a praktických úloh				
Predpoklad	Žiak nesformuloval žiaden predpoklad.	Žiak s pomocou zvolil/sformuloval predpoklad na základe vedomostí/textu.	Žiak samostatne zvolil/sformuloval predpoklad na základe vedomostí/textu.	2
	0 bodov	1 bod	2 body	
Realizácia	Žiak pracoval s výraznou pomocou.	Žiak pracoval s menšou pomocou podľa postupu, zadania.	Žiak pracoval samostatne a správne podľa postupu, zadania bez chýb.	2
	0 bodov	1 bod	2 body	
Spracovanie	Žiak mal napriek pomoci výrazné problémy so zaznamenaním (do protokolu,...) stanovených častí. Stanovené časti sú nekompletné, chýbajú. Záznamy dopisoval dodatočne, nevystihujú podstatu pozorovaného	Žiak zaznamenal (do protokolu,...) iba časť zadania.	Žiak samostatne a správne zaznamenal (do protokolu,...) všetky stanovené časti. Záznam je autentický, nákres originálny, vystihujúci realitu. Záver je jasný, zodpovedá cieľu.	2

	0 bodov	1 bod	2 body	
Zdôvodnenie	Žiak na základe realizácie s výraznou pomocou zdôvodnil výsledok činnosti. prepojil ho alebo vyvodil teoretické poznatky.	Žiak na základe realizácie s pomocou zdôvodnil výsledok činnosti, prepojil ho alebo vyvodil teoretické poznatky.	Žiak na základe realizácie samostatne a správne zdôvodnil výsledok činnosti, prepojil ho alebo vyvodil teoretické poznatky.	2
	0 bodov	1 bod	2 body	
Prezentácia	Žiak prezentoval s výraznou pomocou. Na otázky nevedel odpovedať.	Žiak prezentoval s pomocou. Čiastočne vedel odpovedať na otázky.	Žiak prezentoval plynule a samostatne. Vedel odpovedať na otázky.	2
	0 bodov	1 bod	2 body	
	javu. Záver približný alebo žiaden – nezodpovedá cieľu.			

Výsledné hodnotenie praktickej úlohy		
10 – 9 bodov	100% – 90%	1
8 bodov	89% - 75%	2
7 – 5 bodov	74% - 50%	3
4 – 3 bodov	49% - 30%	4
2– 0 bodov	25% - 0%	5

ČLOVEKA SVET PRÁCE

Učiteľ pri priebežnom hodnotení okrem aktivity, záujmu, prípravy a práce žiakov hodnotí:

- **ústne overovanie vedomostí:**
 - ústne odpovede,
 - prezentovanie projektov, bádateľských aktivít/praktických zadaní.
- **písomné overovanie vedomostí:**
 - tvorba vlastných projektov,
 - zapojenie sa do súťaží,
 - krátke písomné práce,
- **praktické overenie vedomostí:**
 - zadanie zamerané na praktické činnosti.

Hodnotenie výrobku			
Návrh	Žiak s výraznou pomocou vytvoril návrh výrobku.	Žiak s pomocou vytvoril návrh výrobku.	Žiak samostatne vytvoril návrh výrobku.
	0 bodov	1 bod	2 body
Realizácia	Žiak pracoval s výraznou pomocou. Výrobok nie je zhodný s návrhom.	Žiak pracoval s menšou pomocou podľa návrhu. Výrobok je čiastočne zhodný s návrhom.	Žiak pracoval samostatne podľa návrhu. Výrobok je zhodný s návrhom.
	0 bodov	1 bod	2 body
Povrchová úprava	Výrobok nemá povrchovú úpravu.	Povrchová úprava je čiastočne spracovaná – chýba opracovanie alebo náter výrobku, ...	Povrchová úprava je precízne spracovaná – opracovanie, náter výrobku, ...
			2

	0 bodov	1 bod	2 body	
Prezentácia	Žiak prezentoval s výraznou pomocou. Na otázky nevedel odpovedať.	Žiak prezentoval s pomocou. Čiastočne vedel odpovedať na otázky.	Žiak prezentoval plynule a samostatne. Vedel odpovedať na otázky.	2
	0 bodov	1 bod	2 body	

Výsledné hodnotenie praktickej úlohy		
8 bodov	100% – 90%	1
7 – 6 bodov	89% - 75%	2
5 bodov	74% - 50%	3
4 – 3 bodov	49% - 30%	4
2– 0 bodov	29% - 0%	5

Aby žiak bol hodnotený v predmete je okrem iného potrebné vypracovať, obhájiť minimálne jeden projekt a vytvoriť, odprezentovať jeden výrobok za polrok.

ČLOVEK A SPOLOČNOSŤ, VLASTIVEDA, DEJEPIS, GEOGRAFIA, OBČIANSKA NÁUKA

Učiteľ pri priebežnom hodnotení okrem aktivity, záujmu, prípravy a práce žiakov hodnotí:

- **ústne overovanie vedomostí:**
 - ústne odpovede,
 - prezentovanie projektov,
 - práca s filmovým materiálom,
 - diskusia.
- **písomné overovanie vedomostí:**
 - tvorba vlastných/skupinových projektov,
 - krátke písomné práce,
 - tematické písomne práce,
 - pracovné listy,
 - práca s textom,
 - pojmové mapy.

ETICKÁ VÝCHOVA, NÁBOŽENSKÁ VÝCHOVA /RANNÝ KRUH/

Učiteľ pri priebežnom hodnotení okrem aktivity, záujmu, prípravy a práce žiakov hodnotí:

- **ústne overovanie vedomostí:**
 - prezentovanie projektov,
 - diskusia.
- **písomné overovanie vedomostí:**
 - tvorba vlastných/skupinových projektov,

HUDOBNÁ VÝCHOVA, VÝTVARNÁ VÝCHOVA

Učiteľ pri priebežnom hodnotení okrem aktivity, záujmu, prípravy a práce žiakov hodnotí:

- **ústne overovanie vedomostí:**
 - prezentovanie projektov,
 - práca s audio/audiovizuálnym materiálom,
 - spev,
 - zapojenie sa do súťaží,
- **písomné overovanie vedomostí:**
 - tvorba vlastných/skupinových projektov,
 - pracovné listy,
 - krátke písomné práce,
 - práca s textom,
- **praktické overenie vedomostí:**
 - výtvarné práce,
 - tanec,
 - hra na hudobný nástroj,
 - hudobno-dramatická produkcia,
 - zapojenie sa do súťaží.

Každá výtvarná práca tvorí súčasť žiakovho portfólia a bude hodnotená známkou vo všetkých cykloch, po splnení stanovených kritérií. Pre splnenie úlohy musí žiak dodržať tieto kritéria:

Práca v súlade so zadanou témou	splnil zadanie	čiastočne splnil	nesplnil zadanie
Prístup k práci (pomôcky a ich využitie)	splnil zadanie	čiastočne splnil	nesplnil zadanie
Snaha a využitie úsilia pri realizácii	splnil zadanie	čiastočne splnil	nesplnil zadanie
Vizuálna gramotnosť	splnil zadanie	čiastočne splnil	nesplnil zadanie
Tvorivosť a originalita práce	splnil zadanie	čiastočne splnil	nesplnil zadanie
Výtvarné vyjadrenie (podľa schopností žiaka)	splnil zadanie	čiastočne splnil	nesplnil zadanie
Využitie formátu pracovnej plochy	splnil zadanie	čiastočne splnil	nesplnil zadanie
Zvládnutie výtvarnej techniky/prevedenie	splnil zadanie	čiastočne splnil	nesplnil zadanie
Reflexia práce a sebareflexia žiaka	splnil zadanie	čiastočne splnil	nesplnil zadanie
Výsledné hodnotenie na základe najvyššieho skóre	1 (splnil zadanie vo všetkých bodoch) 2 (splnil zadanie aspoň 7 bodoch) 3 (splnil zadanie v menej ako 6 bodoch) 4 (splnil zadanie v menej 4 bodoch) 5 (nesplnil zadanie v menej ako 3 bodoch)		

Hudobná, tanečná, hudobno-dramatická činnosť bude hodnotená známkou vo všetkých cykloch, po splnení stanovených kritérií. Pre splnenie úlohy musí žiak dodržať tieto kritéria:

Práca v súlade so zadanou témou	splnil zadanie	čiastočne splnil	nesplnil zadanie
Prístup k práci	splnil zadanie	čiastočne splnil	nesplnil zadanie
Snaha a využitie úsilia pri realizácii	splnil zadanie	čiastočne splnil	nesplnil zadanie
Tvorivosť a originalita práce	splnil zadanie	čiastočne splnil	nesplnil zadanie
Zvládnutie techniky/prevedenie	splnil zadanie	čiastočne splnil	nesplnil zadanie
Reflexia práce a sebareflexia žiaka	splnil zadanie	čiastočne splnil	nesplnil zadanie
Výsledné hodnotenie na základe najvyššieho skóre	1 (splnil zadanie vo všetkých bodoch) 2 (splnil zadanie aspoň 5 bodoch) 3 (splnil zadanie v menej ako 4 bodoch) 4 (splnil zadanie v menej ako 3 bodoch) 5 (nesplnil zadanie v menej ako 2 bodoch)		

TELESNÁ A ŠPORTOVÁ VÝCHOVA

Učiteľ pri priebežnom hodnotení okrem aktivity, záujmu, prípravy a práce žiakov hodnotí:

- **ústne overovanie vedomostí:**
 - prezentovanie projektov,
- **písomné overovanie vedomostí:**
 - tvorba vlastných/skupinových projektov,
- **praktické overenie vedomostí:**
 - Basketbal – dvojtakt, dribling, streľba na kôš, súčinnosť v hre,
 - Volejbal – odbíjanie obojručne zhora, odbíjanie obojručne zdola, podanie zdola a zhora, súčinnosť v hre
 - Futbal – ovládanie lopty, vedenie lopty, prihrávanie a spracovanie lopty, streľba na

Školský vzdelávací program – „*Škola hravosti, tvorivosti a humánnosti*“

bránu, obchádzanie súpera, herné kombinácie, herné systémy (teoretické vedomosti)

- Florbal - vedenie lopty, prihrávanie a spracovanie lopty, strel'ba na bránu, obchádzanie súpera, herné kombinácie, herné systémy (teoretické vedomosti)
- Vybíjaná – podanie, prihrávky, vybíjanie
- Atletika – beh na 60/300 m, hod kriketkou /gránatom/vortexom , skok do diaľky
- Športová gymnastika – kotúle (vpred, vzad), preskok cez kozu (roznožmo, skrčmo),
- zapojenie sa do súťaží,
- testovanie.

Hodnotenie	Vysvetlenie kritérií hodnotenia
1	- aktívne sa zapája do činností na hodinách, je disciplinovaný, pripravuje sa na hodiny TSV, má úbor na telesnú a športovú výchovu.
2	- menej aktívne sa zapája do činností na hodinách, je občas nedisciplinovaný, pripravuje sa na hodiny TSV, má úbor na telesnú a športovú výchovu.
3	- na hodinách sa do činností veľmi nezapája vzhľadom na svoje individuálne predpoklady, pohybovú výkonnosť a zdatnosť. Má kladný vzťah k pohybovým aktivitám, je aktívny na hodinách TSV
4	- prejavuje minimálny záujem o zlepšenie svojho fyzického stavu, je ľahostajný k úrovni svojich pohybových zručností, ako aj k pohybovým aktivitám
5	- na hodinách je pasívny, nedisciplinovaný, nepripravuje sa na hodiny TSV, nenosí si úbor na TSV.

Pri hodnotení učiteľ zohľadňuje:

- výkonnosť žiaka a plnenie cieľov (40%),
- aktivitu, nosenie úborov, pravidelnosť cvičenia (30%),
- správanie žiaka na hodine (30%)

SÚHRNNÉ HODNOTENIE

Súhrnné hodnotenie žiaka sa vykonáva podľa úrovne dosiahnutých výsledkov vo vyučovacom predmete na vysvedčení za prvý polrok a druhý polrok školského roka.

Celkové hodnotenie žiaka na konci prvého polroka a druhého polroka vyjadruje výsledky jeho hodnotenia vo vyučovacích predmetoch a hodnotenie jeho správania. Hodnotenie správania je rozpracované v Školskom poriadku.

Hodnotenie	Vysvetlenie kritérií hodnotenia
prospel s vyznamenaním	- Žiak v celkovom hodnotení prospel s vyznamenaním, ak v žiadnom vyučovacom predmete nemá stupeň klasifikácie horší ako chválitebný, priemerný stupeň klasifikácie z vyučovacích predmetov nemá horší ako 1,5 a jeho správanie je hodnotené ako „veľmi dobré“; v školách umeleckého priemyslu a konzervatóriách aj z profilového predmetu má stupeň klasifikácie výborný.
prospel veľmi dobre	- Žiak v celkovom hodnotení prospel veľmi dobre, ak v žiadnom vyučovacom predmete nemá stupeň klasifikácie horší ako dobrý, priemerný stupeň klasifikácie z vyučovacích predmetov nemá horší ako 2,0 a jeho správanie je hodnotené ako „veľmi dobré“; v školách umeleckého priemyslu a konzervatóriách aj z profilového predmetu má stupeň klasifikácie nie horší ako chválitebný.
prospel	- o všetkých vyučovacích predmetoch hodnotených formou slovného hodnotenia splnil požiadavky na postup do vyššieho ročníka, - v žiadnom vyučovacom predmete hodnotenom formou klasifikácie nemá stupeň klasifikácie nedostatočný
neprospel	- k z niektorého vyučovacieho predmetu neprospel alebo z niektorého vyučovacieho predmetu má hodnotenie „neabsolvoval“.

V súlade s planou legislatívou:

- Ak nemožno žiaka vyskúšať a hodnotiť v riadnom termíne v prvom polroku, riaditeľka školy určí na jeho vyskúšanie a hodnotenie **náhradný termín**, a to spravidla tak, aby sa hodnotenie za prvý polrok mohlo uskutočniť najneskôr do dvoch mesiacov po skončení prvého polroka.
- Ak nemožno žiaka vyskúšať a hodnotiť ani v náhradnom termíne, žiak sa za prvý polrok nehodnotí.
- Ak nemožno vyskúšať a hodnotiť v náhradnom termíne žiaka, ktorý je oslobodený od povinnosti dochádzať do školy, a ide o vyučovací predmet vyučovaný iba v prvom polroku, žiak z vyučovacieho predmetu neprospel.
- Ak nemožno žiaka vyskúšať a hodnotiť v riadnom termíne v druhom polroku, žiak je skúšaný aj hodnotený za toto obdobie spravidla v poslednom týždni augusta.
- Žiak, ktorý na konci druhého polroka **neprospel najviac z dvoch vyučovacích predmetov**, môže na základe rozhodnutia riaditeľky školy vykonať z týchto predmetov komisionálnu skúšku.
- Žiak, ktorý na konci druhého polroka neprospel z viac ako dvoch vyučovacích **predmetov**, alebo ktorý po komisionálnej skúške z vyučovacieho predmetu neprospel, opakuje ročník;
- Ročník opakuje aj žiak, ktorého nebolo možné zo závažných zdravotných dôvodov hodnotiť ani v náhradnom termíne.

Žiak sa hodnotí podľa výsledkov **komisionálnej skúšky** z viacerých dôvodov, ak:

- neprospel z vyučovacieho predmetu na konci druhého polroka,
- o preskúšanie požiada zákonný zástupca, (napr. pri pochybnostiach o správnosti

Školský vzdelávací program – „**Škola hravosti, tvorivosti a humánnosti**“

klasifikácie),

- sa preskúšanie koná na podnet riaditeľky školy (napr. pri pochybnostiach o správnosti klasifikácie, veľkom množstve vymeškaných hodín),
 - je oslobodený od povinnosti dochádzať do školy,
 - plní osobitný spôsob školskej dochádzky,
 - má povolené individuálne vzdelávanie,
 - ukončuje vzdelávanie na získanie stupňa vzdelania.
- Termín, obsah a formu komisionálnej skúšky určí riaditeľka školy po prerokovaní v pedagogickej rade. Žiakovi, ktorý zo závažných dôvodov nemôže prísť vykonať komisionálnu skúšku v určenom termíne, možno určiť náhradný termín na jej vykonanie do 10. septembra.
- Spravidla komisionálna skúška pozostáva z písomnej a ústnej časti. V predmetoch zameraných na praktické činnosti aj z praktickej časti.
- Riaditeľka školy môže povoliť prítomnosť zákonného zástupcu alebo zástupcu zariadenia na komisionálnej skúške.

Pri hodnotení žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami budeme citlivo prihliadať na ich individuálne možnosti a vplyv zdravotného znevýhodnenia na ich výkon. Každý žiak má svoju vlastnú štartovaciu čiaru a jedinečný spôsob, akým sa učí – a to chceme rešpektovať.

Formatívne hodnotenie:

Nástroje:

➤ **sebahodnotenie žiaka – sebahodnotiace listy**

Ku každému tematickému celku budú vytvorené sebahodnotiace listy pre žiaka, ktorými bude žiak kritériálne hodnotiť aktuálnu úroveň svojho procesu učenia sa – tri vydarené kroky v priebehu hodiny. Kritéria budú vychádzať zo špecifických cieľov vyučovacej hodiny.

Výtvarná výchova, ... ročník	Téma:		
Meno :	Tryda :	Dátum :	
Kritérium	áno	častočne	zatiaľ mi to nejde

➤ **lístok pri odchode**

Žiak vypíše lístok pri odchode a odovzdá ho vyučujúcemu.

Napiš na základe výučby z vyučovacej hodiny:	Odpovede
2 veci, ktoré boli zaujímavé.	

1 otázku, ktorú stále mám.	
3 veci, ktoré som sa dnes naučil.	

VNÚTORNÝ SYSTÉM KONTROLY A HODNOTENIA

Proces hodnotenia schopností žiaka ako aj hodnotenia práce pedagogického zamestnanca je veľmi náročný. Pôsobí na sebavedomie, ovplyvňuje vzťahy, motiváciu, určuje perspektívy žiaka. Hodnotenie môže formovať postoje, rozvíja schopnosť sebakontroly. V rámci vnútorného sebahodnotenia kvality sa škola zameriava na hodnotenie žiakov, pedagogických zamestnancov a hodnotenie aktivít školy.

HODNOTENIE ZAMESTNANCOV

Je v súlade so Zákonom o pedagogických a nepedagogických zamestnancoch 138/2019 Z. z. a kompetenčným profilom pedagogického a odborného zamestnanca. Vychádza z pozorovania a posúdenia nasledovných činností a prejavov:

- pozorovania,
- hospitácie,
- výsledky žiakov, ktorých učiteľ vyučuje - prospech,
- žiacke práce, súťaže,
- úspešnosť prijímania žiakov na vyšší stupeň škôl,
- tvorba učebných pomôcok,
- vzťah k žiakom,
- vzťah k rodičom,
- organizácia a účasť na mimoškolských aktivitách.

SEBAHODNOTENIE ŠKOLY

Sebahodnotiace procesy školy sú založené na spätnej väzbe, ktorú prostredníctvom dotazníkov poskytujú všetci účastníci výchovno-vzdelávacieho procesu:

- pedagogickí a odborní zamestnanci,
- žiaci,
- rodičia.

Sebahodnotenie sa uskutočňuje v oblastiach:

Školský vzdelávací program – „*Škola hravosti, tvorivosti a humánnosti*“

- kvalita výchovno – vzdelávacieho procesu,
- kultúra a klíma školy,
- vzdelávanie pedagogických a odborných zamestnancov,
- služby školy realizácia projektov.

Základná škola, Kudlovska 11, Humenne